

„Zöld-kék infrastruktúra fejlesztések településeken (ERFA)”
„KEHOP Plusz-2.2.1-25”

Rövid összefoglaló

A felhívás elsődleges céljai a településeken jelentkező, a környezettel (tájjal, ökológiával), éghajlattal, időjárással, vagy egyéb körülménnyel kapcsolatos, a klímaváltozás által is súlyosbított, az egyenetlen csapadékeloszlásból adódó vízgazdálkodási problémák megoldása, kihívások kezelése, ezáltal ezen anomáliák által okozott károk mérséklése, megszüntetése zöldinfrastruktúra fejlesztésekkel, természetalapú megoldások alkalmazásával, valamint az ezekhez kapcsolódó nem beruházási jellegű (ún. „szoft”) tevékenységekkel. A fenntartható fejlődés elvének és az intelligens tájhasználat szellemének megfelelően a megoldásoknak a környezetünkben helyben fellelhető vizek felkutatásán és visszatartásán kell alapulnia, jótékony hatást kifejtve a meglévő vízi közmű rendszerekre is. Mivel a felhívásban hangsúlyozni kívánjuk a vízi ökoszisztémák szerepét és a víz ökológiai kezelését, a zöldinfrastruktúrát zöld-kék infrastruktúraként (a továbbiakban, mint ZKI is) nevesítjük az EU zöld-kék infrastruktúra stratégiai útmutatója szerint¹.

A felhívás ösztönözi kívánja, hogy az európai értékeknek megfelelő beruházások, projektek jöjjenek létre, ezért ezzel a felhívással csatlakozni kívánunk az Európai Bizottság kezdeményezése által létrehozott Új Európai Bauhaus (angolul: New European Bauhaus, röviden NEB)² eszmeiséghez. Célja, hogy támogassa és felgyorsítsa a települések és régiók zöld átállását³, azaz az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, mégpedig oly módon, amely helyi szinten is érzékelhető, kézzelfogható pozitív változásokat hoz, végső soron az emberek életminőségét javítja.

A felhívás alapján támogatott projektek sok szempontból meg fognak felelni a NEB értékeinek és ambícióinak.

Javasoljuk, hogy projektek megtervezéséhez/véglegesítéséhez használják az alábbi útmutatókat:

- [Zöldinfrastruktúra útmutató](#) - Segédlet zöldinfrastruktúra fejlesztések tervezéséhez, megvalósításához⁴
- [Új Európai Bauhaus útmutató](#)⁵
- Projekt Megalapozó Tanulmány (PMT) útmutató, a felhívás mellékletei között
- Megvalósíthatósági Tanulmány (MT) útmutató, a felhívás mellékletei között

¹ Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure. (2019) pp4: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9762-2019-IN17/en/pdf>
 „The EU definition of green infrastructure includes aquatic ecosystems in its meaning; to highlight more explicitly the aquatic dimension of the concept, alongside its terrestrial one, this document uses also the expression ‘green and blue infrastructure.’”
 „A zöldinfrastruktúra EU definíciója a vízi ökoszisztémákat is magába foglalja: hogy kiemeljük a koncepció vízi dimenzióját a szárazföldi mellett, ez a dokumentum a zöld és kék infrastruktúra kifejezést is használja.”

² [New European Bauhaus: beautiful, sustainable, together. - European Union \(europa.eu\);
https://kek.org.hu/projekt/new-european-bauhaus/](https://kek.org.hu/projekt/new-european-bauhaus/)

³ Az Európai Unió zöld átállási, klímasegítségérti törekvéseit az Európai Zöld Megállapodás (angolul: European Green Deal) tartalmazza.

⁴ <https://www.palyazat.gov.hu/palyazatok/palyazati-dokumentaciok> oldalon a Széchenyi Terv Plusz „Pályázáshoz szükséges általános dokumentumok, útmutatók 2021-2027”-n belül

⁵ <https://www.palyazat.gov.hu/palyazatok/palyazati-dokumentaciok> oldalon a Széchenyi Terv Plusz „Pályázáshoz szükséges általános dokumentumok, útmutatók 2021-2027”-n belül

<p>Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)</p>	<p>Önállóan vagy konzorciumvezetőként:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helyi (települési) önkormányzat – kivétel főváros és kerületei (GFO 321), - Helyi (települési) önkormányzati társulás – kivétel főváros és kerületei (GFO 327), - Területfejlesztési önkormányzati társulás – kivétel főváros és kerületei (GFO 328) - Építési és Közlekedési Minisztérium (GFO kód: 311) (önállóan nem nyújthat be támogatási kérelmet csak konzorciumvezetőként)
<p>Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium? (Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)</p>	<p>A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség a felhívás 1.1. pontja alapján</p>
<p>Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)</p>	<p>Önállóan támogatható elemek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vízügyi rendeltetésű terület megteremtése, vízmegtartó-kapacitás növelése, kapcsolódó területkezelés-váltás, 2. Vízfolyások revitalizációja, lefolyáscsökkentés, lefolyáslassítás, vízkormányzás, 3. Esővízgyűjtés, esővíz-visszatartás, csapadékvíz-gazdálkodás és egyéb helyi vízforrásokkal való gazdálkodás megújítása, 4. Fenntartható csapadékezelő rendszerek, 5. Mikroklima szabályozás, csapadékvíz beszivárogtatás mellett. <p>Önállóan nem támogatható, kötelező elemek</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Települési szintű ZKI hálózat kialakítását, fejlesztését és fenntartását célzó stratégiai dokumentum kidolgozása (20 ezer fős vagy annál nagyobb állandó lakosságszámú települések esetében), 7. Kötelező szemléletformálás, 8. ZKI fejlesztésekért, üzemeltetésért felelős munkatárs képzése. <p>Önállóan nem támogatható, választható elemek</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Települési zöldfelületek növelése, revitalizációja, zöld zónák létrehozása, 10. Élőhely-rehabilitáció, 11. Biodiverzitás növelése, 12. Erdősítés, fásítás, 13. Lineáris elemek, ökológiai folyosók (zöldfolyosók, humán folyosók) fejlesztése, 14. Települési vízfelületek bővítése, 15. Talajminőség javítása, kül- és belterületi erózió elleni védelem, 16. Levegő-, por-, zajszennyezettség csökkentése, légáramlás, átszellőzés javítása, 17. A település belterületén jelentkező klímazsúfolyások hatásainak mérséklését, vagy egyéb, az urbanizáció negatív hatásainak enyhítését célzó intézkedések, beavatkozások, 18. Lakossági relaxációs, szabadidős funkciók kialakítása a közösségi zöldterületeken,

	<p>19. Digitális zöldvagyon- /zöldinfrastruktúra kataszter létrehozása (ZKI elemek és azok rendszerei, fakataszter),</p> <p>20. A település jogszabályi kereteinek (pl. HÉSZ, szabályozási terv, településrendezési terv) felülvizsgálata, módosítása,</p> <p>21. A fejlesztés eredményeinek, hatásainak monitorozásához, illetve a projekt által az RCO36 (Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő célokból támogatott zöldinfrastruktúra) indikátorhoz hozzájáruló zöldinfrastruktúra fenntartásához szükséges eszközök beszerzése, telepítése.</p>
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.3 fejezetében)	<p>1. szakasz: 2026.01.12. 00 óra 00 perctől 2026.02.27. 23 óra 59 percig</p> <p>2. szakasz: 2026.03.12. 00 óra 00 perctől 2026.04.12. 23 óra 59 percig</p> <p>3. szakasz: 2026.05.12. 00 óra 00 perctől 2026.06.12. 23 óra 59 percig</p> <p>4. szakasz: 2026.07.12. 00 óra 00 perctől 2026.08.12. 23 óra 59 percig</p>
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	<p>A projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége alapján</p> <p><u>kisprojektek</u> minimum: 100 000 000 Ft maximum: 1 999 999 999 Ft</p> <p><u>nagyprojektek</u> minimum: 2 000 000 000 Ft maximum: 8 000 000 000 Ft</p>
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.
Kell-e önerő a projekthez? (Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	nem
Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	<p>Utófinanszírozású tevékenységekre igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 25%-a, de mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft, - 100%-a a felhívás 7.1. fejezetében részletezett feltételek teljesülése esetén.
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	A projekt fizikai befejezésének határideje 2029. december 31.
Hol valósítható meg a projekt?	Magyarország területén, kivéve Budapest
Várhatóan hány projekt kap támogatást?	minimum 16 db – maximum 225 db

A felhívás

- meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 70 000 000 000 Ft, amelyből indikatív jelleggel 20 000 000 000 Ft kisprojektekre, 50 000 000 000 Ft nagyprojektekre kerül elkülönítésre,
- a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz keretében a Nemzeti Fejlesztési Központ, mint irányító hatóság (a továbbiakban: irányító hatóság) által kerül meghirdetésre a 1527/2023. (XII. 1.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján,
- forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az irányító hatóság egyszerűsített eljárásrend szerint hoz döntést a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet alapján.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „ÁÚF 21-27”), az Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az irányító hatóság és a Nemzeti Fejlesztési Központ a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a <http://www.palyazat.gov.hu> honlapon megjelenő közleményeket.

Az irányító hatóság az „ÁÚF 21-27”-ben és az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „ÁÚF 21-27”-ben vagy az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

A támogatási kérelem elkészítése, benyújtása, a támogatott projekt végrehajtása során irányadó jogszabály a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban Korm. rendelet).

Tartalomjegyzék

1. A támogatási kérelem benyújtásának feltételei	8
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?	8
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?	9
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	9
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	10
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	13
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?	13
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	24
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	24
2.3.1. A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi általános elvárások figyelembe vétele szükséges	24
2.3.2. A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi speciális elvárások figyelembe vétele szükséges	26
2.3.3. DNSH elvvel kapcsolatos elvárások	35
2.3.4. Kötelezettségszegési eljárásokkal való érintettség vizsgálata	35
2.3.5. Korábbi szabálytalanságok figyelembevétele	36
2.3.6. A támogatói döntés kézhezvétele előtt megindított közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos információk	36
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások és követelmények	36
2.4.1. Horizontális elvárások	36
2.4.2. Horizontális követelmények	41
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	49
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	49
3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?	49
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	49
4. A projektvégrehajtás időtartama	49
4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?	49
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	50
5. Mérföldkövek, indikátorok	50
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	50
5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	52
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	53
6.1. Mire nem kapható támogatás?	53
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	54
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	55
6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?	56
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	56

6.6.	Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?.....	56
6.7.	Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve Belügyi Alapokból nyújtott támogatás esetén? 57	
6.8.	A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?	57
7.	Elszámolhatóság	57
7.1.	Mennyi előleg igényelhető?.....	57
7.1.1.	Támogatási előlegre vonatkozó szabályok:.....	57
7.1.2.	Szállítói előlegre vonatkozó szabályok:	59
7.2.	Mekkora önerő kell a projekthez?	59
7.3.	Melyek az Európai Unióval elszámolható költségek?	60
7.3.1.	Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?	65
7.4.	Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?	67
7.4.1.	Általános feltételek.....	67
7.4.2.	Saját teljesítés.....	68
7.4.3.	Összesítőkön történő elszámolás szabályai.....	68
7.4.4.	Beszerezések 300 000 Ft-ig	70
7.4.5.	In-house beszerzések.....	70
7.4.6.	A támogatást igénylő /kedvezményezett és az ajánlattevők függetlenségét biztosító szabályok	70
7.5.	Melyek az Európai Unióval elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?.....	71
7.6.	Milyen költségek nem számolhatók el?	72
8.	Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok.....	73
8.1.	Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	73
8.2.	Melyek a kiválasztási kritériumok?.....	73
9.	Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok.....	80
9.1.	Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	80
9.2.	A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	81
10.	További információk	81
10.1.	Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?	81
10.2.	További dokumentumok.....	81
11.	Ügyfélszolgálatok elérhetősége	82
12.	Csatolandó mellékletek listája	82
12.1.	Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	82
12.2.	Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?	86
12.3.	Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	86
13.	A felhívás szakmai mellékletei	86
13.1.	A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése	86

13.2.	A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok, stratégiai dokumentumok	87
13.3.	További mellékletek	89
13.4.	Fogalomjegyzék	89

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

önállóan vagy konzorciumvezetőként:

- Helyi (települési) önkormányzat – kivétel főváros és kerületei (GFO 321),
- Helyi (települési) önkormányzati társulás – kivétel főváros és kerületei (GFO 327),
- Területfejlesztési önkormányzati társulás – kivétel főváros és kerületei (GFO 328)
- Építési és Közlekedési Minisztérium (GFO kód: 311) (önállóan nem nyújthat be támogatási kérelmet csak konzorciumvezetőként)

konzorciumi partnerként – kivétel főváros és kerületei vagy ezekhez köthető szervek, szervezetek, társaságok, tanácsok, csoportosulások:

- Helyi (települési) önkormányzat (GFO 321),
- Helyi önkormányzat költségvetési szerv (GFO 322),
- Önkormányzati hivatal (költségvetési szerv) (GFO 325)
- Központi költségvetési szerv és intézményei (GFO 31, 38)
- Vízügyi igazgatási szerv (GFO 31)
- Nemzeti Park Igazgatóságok (GFO 312)
- Községi közlekedést vagy település-fenntartást, üzemeltetést végző szervezetek, akik közszolgáltatási szerződés alapján látják el feladataikat (pl.: helyi közlekedési társaságok, helyközi társaságok, MÁV Zrt., közterület fenntartó társaság); (GFO 11, 57)
- Jogszabály alapján meghatározott kizárólagos építető (pl.: Építési és Közlekedési Minisztérium, Magyar Közút NZrt); (GFO 11, 31, 57)
- Térségi fejlesztési tanács (GFO 362)
- Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű civil szervezet a 2011. évi CLXXV. törvény alapján, kivéve felsőoktatási intézményt fenntartó közérdekű vagyonkezelő alapítványok (GFO 516, 521, 529, 563, 565, 568, 569)
- Nonprofit gazdasági társaság, szervezet, amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik (GFO 57; GFO 599)
- Egyházi jogi személy (GFO 55)
- Víziközmű társulat (GFO 214)
- Társasház, (GFO 692)
- Lakásszövetkezet (GFO 593)
- Vízitársulat (GFO 133)
- Erdőbirtokossági társulat (GFO 135)

A felhívás keretében egy település legfeljebb egyszer részesülhet támogatásban önálló pályázóként és legfeljebb egyszer konzorciumi tagként, azaz egy település maximálisan két projekt keretében kaphat támogatást.

Amennyiben egy adott települést érintő támogatási kérelem elutasításra kerül, abban az esetben az elutasítás indoklását figyelembe vevő új támogatási kérelem benyújtására van lehetőség.

Konzorciumi tag csak olyan szervezet lehet, amely megfelel a Felhívás 1.1. pontjának, továbbá a konzorciumi szerződésben meghatározott feladatokat lát el és annak megfelelő mértékben részesül a támogatásból.

A konzorciumi tag bevonása kizárólag abban az esetben engedélyezett, amennyiben a bevonni kívánt szervezet olyan, a projekt alapvető célját jelentő projektelemekhez szorosan kapcsolódó, a projekt során hozzáadott értéket teremtő feladat ellátásában vesz részt, amelyet a projektgazda önállóan nem képes biztosítani és amelyet a bevonni kívánt szervezet nélkül nem lehet ellátni. A konzorciumi tag bevonásának indokoltságát a támogatási kérelem keretében benyújtott projektdokumentációban részletesen be kell mutatni és alá kell támasztani.

A felhívásban az alábbi tevékenységek megvalósítását a projektgazda „**Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei**” (vetítési alapként megjelölt költségek 7%-a) alapján tudja finanszírozni: Közbeszerzés, Műszaki ellenőr, Műszaki jellegű szolgáltatás, Kötelezően előírt nyilvánosság, Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj, Egyéb szolgáltatás, Projektmenedzsment, Rezszi. **Kizárólag ezen tevékenységek ellátására nem lehet konzorciumi tagot bevonni.**

Több települési önkormányzatnak abban az esetben szükséges egymással konzorciumot alakítani, amennyiben közös problémák megoldását célozzák, illetve szomszédos vagy ugyanazon vízfolyás mentén elhelyezkedő több település területén is szükséges beavatkozni vagy célterületeket kijelölni. Földrajzilag egymástól elkülönülő, távol eső települések egymással nem hozhatnak létre konzorciumot.

Felhívjuk a figyelmet, hogy konzorcium esetén, a Projekt keretében az Európai Unióval elszámolható költség tagok közötti pontos összegének megosztását a konzorciumi megállapodásnak tartalmaznia kell.

A konzorciumi együttműködés illeszkedik a **NEB 'Együtt'** működési elvéhez. A különböző szervezetekkel (pl.: civil szervezetek, ökológiai szakértők) való együttműködés révén a 'Többszintű elköteleződés' működési elv 'Helyi szintű', 'Szintek között átívelő' és 'Globális' ambícióinak érvényesülésére is lehetőség nyílik.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

1. Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltak.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A támogatási kérelmeket szakaszosan lehet benyújtani az elektronikus kitöltő program segítségével.

1. szakasz: 2026.01.12. 00 óra 00 perctől 2026.02.27. 23 óra 59 percig
2. szakasz: 2026.03.12. 00 óra 00 perctől 2026.04.12. 23 óra 59 percig
3. szakasz: 2026.05.12. 00 óra 00 perctől 2026.06.12. 23 óra 59 percig
4. szakasz: 2026.07.12. 00 óra 00 perctől 2026.08.12. 23 óra 59 percig

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet alapján a támogatási kérelmek benyújtási lehetőségét a benyújtási határidő lejártát megelőzően is felfüggeszthetjük vagy a felhívást lezárhatjuk, ha a benyújtott támogatási kérelmekben igényelt támogatások összege eléri az adott benyújtási szakaszhoz rendelt keretösszeg 130%-át. A keret felhasználásáról és a felfüggesztés/lezárás lehetőségéről időben

tájékoztatjuk Önöket a www.palyazat.gov.hu oldalon keresztül. Kérjük, kísérik figyelemmel a megjelenő közleményeket!

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

TÁMOGATÁST IGÉNYLŐK: ÖNKORMÁNYZATOK

Ha Ön önkormányzat nevében nyújt be támogatási kérelmet, az alábbiak szerint járjon el:

- Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület” gomb használatával.
- A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - 1) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - 2) a nyilatkozatot azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH-DHSZ) kell hitelesítenie. A nyilatkozat AVDH-DHSZ szolgáltatással történő hitelesítését az Önkormányzati ASP rendszer Iratkezelő szakrendszerében tudja elvégezni. A hitelesítéshez fontos, hogy a nyilatkozatot aláíró személy beosztása rögzítve legyen a szoftverben (Rendszer/Felhasználók menüpontban), annak érdekében, hogy az aláíró beosztása és az önkormányzat neve együtt megjelenhessen a hitelesített dokumentumhoz kapcsolódó záradékon. Ezzel biztosítható a nyilatkozatot aláíró képviseleti jogosultságának megállapítása.
- Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH-DHSZ szolgáltatás igénybevétele után:
 - a) Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH-DHSZ szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 - b) A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

A nyilatkozat hitelesítésével kapcsolatos tájékoztató (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételéhez a támogatási kérelem benyújtása során) a <https://www.palyazat.gov.hu> honlap Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalán a Kapcsolódó dokumentumok között elérhető. Kérjük, hogy a támogatási kérelem benyújtása előtt alaposan tanulmányozza át!

TÁMOGATÁST IGÉNYLŐK: GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK, ALAPÍTVÁNYOK, EGYESÜLETEK

Ha Ön Magyarországon bejegyzett cég, gazdasági társaság vagy olyan szervezet nevében nyújt be támogatási kérelmet, amely iratkezelő rendszere nem csatlakozott AVDH-DHSZ-hez⁶ (vagy nincs iratkezelő rendszere), akkor az alábbiak szerint járjon el.

- Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület” gomb használatával.
- A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:

⁶ olyan szakrendszer vagy iratkezelő rendszer, amelynek aláíró-modulja azzal biztosítja az aláíró azonosítását, hogy az igazolásba a nyilatkozattevő neve, beosztása, szervezeti egysége, a szervezet megnevezése és a nyilatkozattevő szervezeten belüli egyedi azonosítója kerül

- 1) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - 2) a nyilatkozatot az ePapír szolgáltatás használatával kell hitelesíteni. Az ePapír szolgáltatás ingyenesen elérhető, azonban használatához elektronikus azonosításra (pl. Ügyfélkapu+ regisztráció, vagy DÁP azonosító) van szükség. Az ePapír szolgáltatás az alábbi linken érhető el: <https://epapir.gov.hu/> Kérjük, hogy feltétlenül tanulmányozza át a hitelesítés menetéről szóló útmutatónkat (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételéhez a támogatási kérelem benyújtása során) a <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz#kapcsolodo-dokumentumok> oldalon!
- Az elektronikus aláírás, vagy az ePapír szolgáltatás igénybevétele után:
 - a) Csatolja a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy ePapír szolgáltatás használatával hitelesített nyilatkozatot.
 - b) A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

Az ePapír szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos tájékoztató (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételéhez a támogatási kérelem benyújtása során) a <https://www.palyazat.gov.hu> honlap Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalán a Kapcsolódó dokumentumok között elérhető. Kérjük, hogy a támogatási kérelem benyújtása előtt alaposan tanulmányozza át!

TÁMOGATÁST IGÉNYLŐK: AVDH- DHSZ-SZEL RENDELKEZŐ ELEKTRONIKUS ÜGYINTÉZÉST BIZTOSÍTÓ SZERVEZETEK

Ha Ön olyan szerv nevében nyújt be támogatási kérelmet, amely a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény alapján **jogosult az AVDH-DHSZ szolgáltatáshoz csatlakozni (pl. egyéb költségvetési szerv, állami vállalat) és ezen szervezet szakrendszere (pl. iratkezelő rendszere) csatlakozott AVDH-DHSZ⁷-hez, akkor a szervezet nevében támogatási kérelmet benyújtó ügyintéző/képviselő az „ügyintézői” AVDH-DHSZ segítségével tudja hitelesíteni a nyilatkozatot. Ebben az esetben az alábbiak szerint járjon el:**

- Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület” gomb használatával.
- A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - 1) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - 2) a nyilatkozatot azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH-DHSZ) kell hitelesítenie. A nyilatkozat AVDH-DHSZ szolgáltatással történő hitelesítését a szervezet Iratkezelő szakrendszerében tudja elvégezni. A hitelesítéshez fontos, hogy a nyilatkozatot aláíró személy beosztása rögzítve legyen a szoftverben annak érdekében, hogy az aláíró beosztása és a szervezet neve együtt megjelenhessen a hitelesített dokumentumhoz kapcsolódó záradékon. Ezzel biztosítható a nyilatkozatot aláíró képviseleti jogosultságának megállapítása.

⁷ olyan szakrendszer vagy iratkezelő rendszer, amelynek aláíró-modulja azzal biztosítja az aláíró azonosítását, hogy az igazolásba a nyilatkozattevő neve, beosztása, szervezeti egysége, a szervezet megnevezése és a nyilatkozattevő szervezeten belüli egyedi azonosítója kerül

- Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH-DHSZ szolgáltatás igénybevétele után:
 - a) Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH-DHSZ szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 - b) A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

A nyilatkozat hitelesítésével kapcsolatos tájékoztató (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételéhez a támogatási kérelem benyújtása során) a <https://www.palyazat.gov.hu> honlap Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalán a Kapcsolódó dokumentumok között elérhető. Kérjük, hogy a támogatási kérelem benyújtása előtt alaposan tanulmányozza át!

TÁMOGATÁST IGÉNYLŐK: AVDH-DHSZ-SZEL RENDELKEZŐ ELEKTRONIKUS ÜGYINTÉZÉST BIZTOSÍTÓ SZERVEZETEK, ELEKTRONIKUS ÜGYINTÉZÉST BIZTOSÍTÓ SZERVEZETEK AVDH DHSZ NÉLKÜL, ALAPÍTVÁNYOK, CIVIL SZERVEZETEK, GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

Ha Ön olyan szerv nevében nyújt be támogatási kérelmet, amely a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény alapján **jogosult az AVDH-DHSZ szolgáltatáshoz csatlakozni (pl. egyéb költségvetési szerv, állami vállalat) és ezen szervezet szakrendszere (pl. iratkezelő rendszere) csatlakozott AVDH-DHSZ⁸-hez**, akkor a szervezet nevében támogatási kérelmet benyújtó ügyintéző/képviselő az „ügyintézői” AVDH-DHSZ segítségével tudja hitelesíteni a nyilatkozatot. Ebben az esetben az alábbiak szerint járjon el:

- Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a **<https://www.palyazat.gov.hu>** oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület” gomb használatával.
- A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - 1) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - 2) a nyilatkozatot azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH-DHSZ) kell hitelesítenie. A nyilatkozat AVDH-DHSZ szolgáltatással történő hitelesítését a szervezet Iratkezelő szakrendszerében tudja elvégezni. A hitelesítéshez fontos, hogy a nyilatkozatot aláíró személy beosztása rögzítve legyen a szoftverben annak érdekében, hogy az aláíró beosztása és a szervezet neve együtt megjelenhessen a hitelesített dokumentumhoz kapcsolódó záradékon. Ezzel biztosítható a nyilatkozatot aláíró képviseleti jogosultságának megállapítása.
- Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH-DHSZ szolgáltatás igénybevétele után:
 - a) Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH-DHSZ szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 - b) A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

Ha Ön olyan szerv nevében nyújt be támogatási kérelmet, amely a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény alapján **jogosult ugyan az AVDH-DHSZ szolgáltatáshoz csatlakozni (pl. egyéb költségvetési szerv, állami vállalat) de a**

⁸ olyan szakrendszer vagy iratkezelő rendszer, amelynek aláíró-modulja azzal biztosítja az aláíró azonosítását, hogy az igazolásba a nyilatkozattevő neve, beosztása, szervezeti egysége, a szervezet megnevezése és a nyilatkozattevő szervezeten belüli egyedi azonosítója kerül

szervezet szakrendszere (pl. iratkezelő rendszere) nem csatlakozott AVDH-DHSZ⁹-hez, vagy olyan szervezet nevében nyújtja be, amely nem rendelkezik ilyen szakrendszerrel, akkor az alábbiak szerint járjon el:

- Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a **<https://www.palyazat.gov.hu>** oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület” gomb használatával.
- A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - 1) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - 2) a nyilatkozatot az ePapír szolgáltatás használatával kell hitelesíteni. Az ePapír szolgáltatás ingyenesen elérhető, azonban használatához elektronikus azonosításra (pl. Ügyfélkapu+ regisztráció, vagy DÁP azonosító) van szükség. Az ePapír szolgáltatás az alábbi linken érhető el: <https://epapir.gov.hu/> Kérjük, hogy feltétlenül tanulmányozza át a hitelesítés menetéről szóló útmutatónkat (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételehez a támogatási kérelem benyújtása során”) a <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz#kapcsolodo-dokumentumok> oldalon!
- Az elektronikus aláírás, vagy az ePapír szolgáltatás igénybevétele után:
 - a) Csatolja a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy ePapír szolgáltatás használatával hitelesített nyilatkozatot.
 - b) A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

Az ePapír szolgáltatás igénybevételevel kapcsolatos tájékoztató (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételehez a támogatási kérelem benyújtása során) a <https://www.palyazat.gov.hu> honlap Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalán a Kapcsolódó dokumentumok között elérhető. Kérjük, hogy a támogatási kérelem benyújtása előtt alaposan tanulmányozza át!

2. A PROJEKTTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

A felhívás átfogó célja:

Természetalapú megoldásokkal zöld-kék infrastruktúrát létrehozó vagy helyreállító beruházások már fennálló települési problémák kezelésére.

Az átfogó célon túl a felhívás kialakítása során a támogatható tevékenységeket rangsoroltuk azáltal, hogy napjainkban a települések milyen kihívásokkal küzdenek és azoknak mi az alapvető oka. Tekintettel arra, hogy az Operatív Programban megfogalmazott kezelni kívánt problémakörök majdnem mindegyike az egyenetlen csapadékeloszlásra vezethetők vissza, ezért az **önállóan támogatható**

⁹ olyan szakrendszer vagy iratkezelő rendszer, amelynek aláíró-modulja azzal biztosítja az aláíró azonosítását, hogy az igazolásba a nyilatkozattevő neve, beosztása, szervezeti egysége, a szervezet megnevezése és a nyilatkozattevő szervezeten belüli egyedi azonosítója kerül

tevékenységek körét az egyenetlen csapadékeloszlásból adódó szélsőségek enyhítése céljából határoztuk meg.

A felhívás célja előzőek miatt elsősorban, de nem kizárólag az, hogy támogatást nyújtson a települések számára a csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos gondok enyhítéséhez, kiküszöböléséhez, mivel a kiemelkedő értékű kockázati tényezők (hőhullámok, hideghullámok, hóviharak, erdőtüzek, partfalomlás, talajvízszint csökkenés, porszenyezés, aszály, villámárvizek...) kezelését szakmailag minden esetben a helyi kisvízkör helyreállításával hatékony kezdeni.

A csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos problémák kezelését fentiek értelmében minden projekttől elvárjuk, és minden más, a klímaváltozással összefüggő és a klímaváltozással nem összefüggő probléma kezelése vagy területek ökoszisztéma szolgáltatási/ társadalmi funkcióinak bővítése lehetséges a felhívás értelmében, mint önállóan nem támogatható választható elem a projekt összköltségének 35%-a erejéig.

A csapadékvíz-gazdálkodási gondok enyhítése, mint az önállóan támogatható tevékenységek közös célja **öt alcélra** van bontva, amelyek alatt példálózó jelleggel szerepelnek műszaki beavatkozási tevékenységek/elemek, amelyekből a probléma megoldásához a komplex műszaki tartalmat össze lehet állítani, hangsúlyozva, hogy nem kizárólag ezek az elemek alkalmazhatóak.

Nem kell a pályázatban az önállóan támogatható tevékenységek mind az öt csoportjából, az öt alcél közül választani.

A pályázati anyagban a probléma(ák) meghatározását, a cél(ok), alcél(ok) megjelölését és a cél(ok), alcél(ok) érdekében tervezett műszaki beavatkozási tevékenységek/elemek és azok adatainak, paramétereinek a megadását várjuk el, ahol legalább egy célnak valamilyen csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos probléma kezelését kell jelentenie.

A műszaki beavatkozási tevékenységek tervezésével kapcsolatban az alábbi **alap elvárásokra** hívjuk fel a figyelmet:

- A zöld-kék infrastruktúra zöld és kék elemeinek egymáshoz szervesen, elválaszthatatlanul kapcsolódni kell. A kékinfrastruktúrával vagy a szürkeinfrastruktúra hidrológiai elemeivel kapcsolatos kihívások enyhítése során elvárás a zöldfelületek által nyújtott szolgáltatások lehetőség szerinti legnagyobb fokú kiaknázása.
- A beavatkozásoknak elsősorban olyan természetalapú megoldásoknak kell lenniük, amelyek az ökoszisztémák természetes tulajdonságait használják, figyelemmel a települések vízgyűjtő területein keletkező vizek megőrzésére, összegyűjtésére és felhasználására.
- Vízi közműveket érintően olyan beruházások támogathatók, melyek ZKI-t fejlesztő megoldásai vízi közmű rendszerekre gyakorolt hatása pozitív, tehermentesítése bizonyítható.
- A projektek révén a zöld-kék felületek nagyságának növekednie és a meglévő zöld-kék felületek ökoszisztéma szolgáltatásainak bővülnie kell.
- A projekteknek az érintett települési zöldfelületek, zöldterületek költséghatékony, ökológikus fenntartását kell segíteniük.

Valamennyi kötelező műszaki-szakmai elvárást lásd a Felhívás 2.3. „*Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?*” fejezetében.

Támogatható megoldásokra példák:

- Természetes vízmegtartó megoldások a települési klímaalkalmazkodásban - Öt esettanulmány (szakértőknek készült): [life-Micacc_web.pdf](#)
- Adaptációs útmutató (önkormányzatoknak készült): [Adaptacios utmutato.pdf](#)
- Bővebben tájékozódhat az Integrált Önkormányzati Döntéstámogató Platform oldalain is: <https://lifelogos4waters.bm.hu/dontestamogato-platform/>
- Természetalapú-megoldásokat bemutató esettanulmányok gyűjteménye: <https://networknature.eu/networknature/resources/networknature-case-studies>

Nem támogatható megoldásokra példák:

- egyesített rendszer szétválasztása szürkeinfrastruktúrával, felszínalatti csapadékelvezetés a 20% támogató szürkeinfrastruktúrán felüli mértékben,
- felszínalatti víz szintjét metsző fenekű tó létesítése, mely a felszínalatti vizek mennyiségére negatív hatással van,
- intenzív horgász és halastavak kotrása, esetleg inváziós halfajok (amúr, ezüstkárász...) telepítése, és egyéb halfajok ökológiainál nagyobb mértékű telepítése,
- kizárólag intenzív, öntözéssel fenntartható zöldfelületek létrehozása a helyben visszatartható csapadékvíz hasznosítása nélkül (a helyben visszatartottnál bizonyítottan nagyobb vízigény esetén),
- túlzott léptékű, az ökoszisztémaszolgáltatásokat negatívan befolyásoló szürke rekreációs elemek, burkolt sétányok, közösségi terek, kerékpárutak ... alkalmazása, parkolók építése,
- csapadékvíz lefolyás gyorsítás, vízfolyás és árok burkolása, lefedése nem támogatható, még abban az esetben sem, ha a 20%-os támogató szürkeinfrastruktúrára vonatkozó elszámolhatósági korlátnak megfelelne, de nem igazolható a ZKI-t támogató minimális szükségesség,
- egy jó ökológiai állapotú ZKI-ból egy rosszabb állapotú ZKI létrehozása, pl. szikes rét, égeres láperdő helyén halastó,
- a nem fenntartható vízhasználatok alkalmazása pl. más vízgyűjtőről átvezetés (kivéve nagyvizek gravitációs vezetése), felszínalatti vizekből való vízkivételek,
- a hazai és EU-s jogszabályokban inváziós fajokként meghatározott fajok megtelepedésének, terjedésének segítése. <http://www.invaziosfajok.hu/hu>

A támogatható tevékenységek indoklása:

Napjaink egyik legnagyobb kihívása a csapadékmennyiség térben és időben való egyenetlen eloszlása: egyaránt jellemzők a hosszú aszályos időszakok és a hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű esőzések. Előbbi csökkenti a felszíni vizek és a talajvíz szintjét, gátolja a levegő megtisztulását, városi hősziget kialakulásához, alacsony páratartalomhoz vezethet, míg utóbbi villámárvizeket, belvizet, földcsuszamlásokat okozhat, és mindkettő egyaránt károsítja a talajt, a helyi élővilágot, a biodiverzitást. A biológiai sokféleség vesztesége, az ökoszisztéma szolgáltatások súlyos károsodása a kisvízkör folyamatainak (párolgatatás, beszívárogztatás) torzulásán, egyre szélsőségesebbé válásán át kapcsolódnak egymáshoz. Mindez nagy terhet ró a településekre és szélsőséges esetekben veszélyeztetheti az élet- és vagyonbiztonságot is.¹⁰

¹⁰ Lásd: Kockázati diagram, Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékeléséről szóló jelentése (2023) 70. oldal, <https://www.katasztrofavedelem.hu/application/uploads/documents/2024-01/83120.pdf>

A zöldinfrastruktúra védelme - a természetalapú megoldások elsődleges alkalmazása mellett - a környezetünkben keletkező és helyben fellelhető vízkészletek feltárása, visszatartása, összegyűjtése, jó ökológiai állapotának megőrzése vagy visszaállítása, valamint történelmi tudásörökségünknek megfelelő felhasználása közös feladatunk. Ez elősegíti a vízzel, a vizes élőhelyekkel kapcsolatos paradigmaváltás kibontakozását: annak a szemléletmódnak a kialakulását, miszerint minden, környezetünkben keletkező, helyben fellelhető édesvíz kincs és a fenntartható fejlődés szempontjainak megfelelően felhasználható a településtervezéshez, településfejlesztéshez, zöldterületek, zöldfelületek növeléséhez és fenntartásához.

A felhívás elsődleges célja ezért a településeken jelentkező, a környezettel (tájjal, ökológiával), éghajlattal, időjárással, vagy egyéb körülményekkel kapcsolatos, a klímaváltozás által is súlyosított, az egyenetlen csapadékeloszlásból adódó vízgazdálkodási problémák, kihívások alapvetően természetalapú megoldások segítségével történő kezelése, ezáltal ezen anomáliák okozta károk mérséklése, megszüntetése.

A felhívás további célja - a fenntartható fejlődés elve alapján - a környezetünkben, elsősorban a helyben fellelhető vízkészletek felkutatása és visszatartása az intelligens tájhasználat szellemében. Településeink nagyrészt természetes vízfakadások közelében, források, kisvízfolyások körül alakultak ki. Jelenleg azonban ezek a vizek gyakran, ártalmas belvízként értelmezve, közvetlenül zárt betoncsatornába kerülnek a gyors elvezetés érdekében. Holott ezek a vizek a zöldinfrastruktúra fejlesztés, a vizes élőhely-rekonstrukciók során jól felhasználhatók lennének a fenti problémák kezelése érdekében, például a felszín alá vezetett vízfolyások újra felszínre hozásával, ezáltal a települési zöldinfrastruktúrába történő integrálásával. A vizek visszatartásával páratlan lehetőség nyílik a települési zöldfelületek növelésére, azok költséghatékony, ökológikus fenntartására, akár önfenntartóvá tételére. Ezen vizeknek - mint igen értékes természeti kincsnek - a feltárása, megóvása, településeken való megtartása, valamint megújuló környezeti erőforrásként történő felhasználása kiemelt feladat.

E célok elérését a pályázati felhívás hatékony, természetalapú vízgazdálkodással és ezt támogató területhasználattal kívánja elérni a városi vízkörök fenntarthatóvá tétele, a kisvízkör helyreállítása érdekében, a települési zöldinfrastruktúra-hálózat természetalapú fejlesztése révén. A zöldinfrastruktúra a növényzettel fedett területek és a vízi ökoszisztémák egészére kiterjed. Mivel e felhívásban hangsúlyozni kívánjuk a vízi ökoszisztémák szerepét és a víz ökológikus kezelését, a zöldinfrastruktúrát zöld-kék infrastruktúráként (a továbbiakban, mint ZKI is) nevesítjük az EU zöld-kék infrastruktúra stratégiai útmutatója szerint¹¹. Cél a kijelölt akcióterületen található, elsődlegesen önkormányzati tulajdonban lévő műszaki, ún. szürkeinfrastruktúra tehermentesítése, elemeinek kiváltása ZKI elemekkel, illetve a meglévő ZKI elemek jelentős megújítása, fejlesztése.

A ZKI a természeti, természetközeli, zöldfelülettel és vízfelülettel borított területek összefüggő hálózatát jelenti, működő ökoszisztémákkal, a rurális (vidéki), valamint urbánus (városi) térségekben egyaránt. Az urbanizáció hatására azonban a városi ökoszisztémák zsugorodnak, biológiai aktivitás értékük romlik, így egyre kevésbé ellenállóak az éghajlatváltozással szemben, ezáltal egyre kevésbé képesek az alapvető ökoszisztéma szolgáltatások nyújtására, mint amilyen például a hőmérséklet, a mikro- illetve mezoklíma, a levegőminőség, a vízrendszerek vagy az erózió szabályozása. Egyre inkább létfontosságú ezért, hogy a ZKI elemek (pl. a parkok, a zöldtetők, a zöldfalak, az esőkertek, a közösségi kertek), ahol csak lehet, felváltsák az ún. szürkeinfrastruktúrát, vagy a szürkeinfrastruktúra elemek ökoszisztéma szolgáltatásait növeljük (pl. vízáteresztő burkolatok).

¹¹ Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure. (2019) pp4 lábjegyzet 7: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9762-2019-INIT/en/pdf>
„The EU definition of green infrastructure includes aquatic ecosystems in its meaning; to highlight more explicitly the aquatic dimension of the concept, alongside its terrestrial one, this document uses also the expression 'green and blue infrastructure'.
„A zöldinfrastruktúra EU definíciója a vízi ökoszisztémákat is magába foglalja: hogy kiemeljük a koncepció vízi dimenzióját a szárazföldi mellett, ez a dokumentum a zöld és kék infrastruktúra kifejezést is használja”.

A ZKI fejlesztés a városi tájépítészeti tervezés során a városi zöldinfrastruktúra zöld és kék rendszereit integráltan kezeli, figyelembe véve, elősegítve a szürkeinfrastruktúra hidrológiai elemeinek tehermentesítését. A ZKI területek növelésével, a „zöld város” elvekre épülő csapadékmenedzsment szemlélet alapján egyaránt megvalósítható a vizek helyben tartása, a zöldfelületekre rávezetett csapadék beszívargások növelése, illetve a kisvízfolyásoknál és az özönvízszerű esőzések során kialakuló villámárvizek következtében a lefolyás lassítása (a nagycsapadékokból fakadó károk kockázatának csökkentése). A települési zöldfelületek természetes víztározóvá válhatnak, ezzel segítve a vizek helyben tartását, a levegő páratartalmának javítását, a hősziget csökkentését, az aszályos időszakok áthidalását, a biológiai sokféleség helyi növelését.

A ZKI működő ökoszisztémái nélkülözhetetlenek a városi biodiverzitás megőrzésében, az ökológus, természetalapú megoldások növelésében. A ZKI fejlesztés minden esetben az ökoszisztéma-szolgáltatások szintjének növekedésével kell járjon, és nem járhat működő értékes ökoszisztéma felszámolásával. A ZKI fejlesztések hozadéka az élőhelyek sokszínűségének a megőrzése, helyreállítása, bővítése. Kiegészítő jelleggel, a ZKI fejlesztések célja lehet a települési lakosság számára a kulturális ökoszisztéma szolgáltatásokhoz való hozzáférés, természetközeli kapcsolódási helyszín biztosítása (kizárólag ökológiai elvek mentén, az ökoszisztéma szolgáltatások sérülésének elkerülésével), ezáltal a közösségépítés támogatása, a víz- és kapcsolódó zöldfelület-központú közösségi terek kialakítása. Mindezek által a ZKI fejlesztés segíti az egészséges és élhető városi környezet kialakítását.

A zöld-kék infrastruktúra természetes és természetközeli területek települési szintű, tudatosan tervezett, összefüggő rendszere. A ZKI fejlesztéseket ezért mindig egy stratégiai szemléletű, integrált, települési szintű ZKI hálózat integráns részeként kell megtervezni, kiemelt hangsúlyt fektetve a széleskörű ökoszisztéma szolgáltatásnyújtási képesség kialakítására (ld. Zöld-kék infrastruktúra útmutató). E települési szintű, integrált megközelítés csak az érintettek együttműködése révén biztosítható. A városi zöld-kék infrastruktúra hálózat kialakításába és működtetésébe ezért be kell vonni az érintett feleket – beleértve a lakosságot is –, aktív szerepvállalásukat kell ösztönözni konkrét beavatkozások, valamint tudás- és kapacitásfejlesztésük, szemléletformálásuk által. Ehhez meg kell teremteni a települési szintű szakpolitikai és jogszabályi kereteket, a ZKI fejlesztés szemléletmódjának szisztematikusan be kell épülnie a településfejlesztés tervezési és döntéshozatali mechanizmusába.

A ZKI fejlesztés – mivel feladata az ökoszisztéma szolgáltatások javítása – a vízgazdálkodás hagyományos megközelítésmódja helyett az innovatív megoldásokra helyezi a hangsúlyt: a pályázati felhívás elsősorban olyan természetalapú megoldásokat támogat, amelyek az ökoszisztémák természetes tulajdonságait használják, figyelemmel a települések vízgyűjtő területein keletkező vizek megőrzésére, összegyűjtésére és felhasználására. Olyan innovatív megoldásokat támogat a pályázati felhívás, amelyek egyszerre nyújtanak környezeti, társadalmi és gazdasági előnyöket és javítják az adott terület ellenállóképességét a klímaváltozás negatív hatásaival szemben. Kutatások és gyakorlati példák mutatják, hogy a természetalapú megoldások nagy előrelépést jelenthetnek a hagyományos mérnöki megoldásként alkalmazott szürkeinfrastruktúrával szemben, számos járulékos hasznot hoznak, és a legtöbb esetben költséghatékony ezek alkalmazása.

Egyéb, a felhívással elérni kívánt cél:

A felhívásban fentebb részletezett szakmai javaslatok és célkitűzések szorosan illeszkednek az Új Európai Bauhaus (New European Bauhaus, röviden a továbbiakban: NEB) kezdeményezés alapelveihez (Fenntartható, Együtt, Szép) és szervező elveihez (Részvételi folyamat, Szakmai együttműködés, Többszintű elköteleződés).

’Fenntartható’, mert kiemelt hangsúlyt fektet az ökológiai élőhelyek regenerációjára, melyhez a zöld-kék infrastruktúra jelentősen hozzá tud járulni.

A felhívás közösségi bevonásra tett elemei az **'Együtt'** alapelv és a 'Részvételi folyamat' működési elv megvalósításához járulnak hozzá. A ZKI fejlesztések során széleskörű 'Szakmai együttműködés'-re van szükség, mely a NEB működési elveinek egyike, távoli szakterületek közötti együttműködés révén új tartalommal bíró megoldások létrehozására van lehetőség pl.: járulékos kulturális, turisztikai vagy szociális értékteremtés révén.

A ZKI projektek lehetőséget adnak a **'Szép'** elvének érvényesítésére, a táji és épített környezethez illeszkedő, innovatív tervezői szemlélet által.

A NEB kezdeményezés inspirálni kívánja a fejlesztéseket, amelyek ezáltal komplex módon válaszolnak korunk környezeti és társadalmi kihívásaira, időtálló, értékteremtő beavatkozások jönnek létre, miközben a helyi érdekek figyelembe vétele mellett globális változásokra is előnyös hatással vannak, mivel a ZKI fejlesztés segíti a biodiverzitás megőrzését, ezáltal a 'Többszintű elköteleződés' működési elvének különböző szintű ambíciói is érvényesülnek.

Összefoglalóan a pályázati konstrukció különösen a következő kihívások kezelését támogatja; **de a pályázók egyéb kihívások megoldását is megcélozhatják, amennyiben azok valós helyi szintű problémát jelentenek és összhangban állnak a pályázati felhívás céljaival, és e célok eléréséhez a ZKI fejlesztése lehet megoldás, valamint természetalapú megoldások alkalmazhatók.**

Javasoljuk, hogy a pályázó a nagyobb ökológiai és természetes vizek rendszereire való hatást is vizsgálja, illetve nagyobb léptékű rendszer rehabilitációját célozza meg konzorciumi együttműködés révén.

Lehetséges kihívások (példák):

- Elsődlegesen:
 - o szárazság, aszály, felszíni alatti vizek szintjének káros csökkenése;
 - o vízkezelési, vízrendezési problémák (belvíz, árvíz, magas talajvízszint, villámárvizek);
 - o vizek felszín alatt csatornában történő elvezetésével mind a vizuális, mind a fizikai kapcsolatok megszüntetése;
 - o tókák, kubikgödrök, fokok, kisvízfolyások, a helyi történeti vízrendszer elemeinek elfeledettsége, elhanyagoltsága (elhanyagoltságon nem a természetes állapot felé spontán ható, ingyen végbement folyamatokat értjük, melyekkel szembe menő beavatkozások – kotrás, növényzet irtása, rézsűrendezése ökológiai megfelelőségi kérdéseket vet fel);
 - o csapadékvíz-kezelési problémák, csapadékvíz gyűjtő, szikkasztó, elvezető árkok rossz állapota, hiánya, a vizek gyors elvezetése, hasznosítás hiánya, értékesebb ivóvízzel vagy felszínalatti vizekkel való nem fenntartható öntözés;
 - o közműrendszer túlterheltsége, csapadék infiltráció, alacsony hatékonyság, érzékeny befogadó (tó, kisvízfolyás);
 - o mikroklimatikus problémák (hőhullámok, városi hőszigetek);
 - o stb.
- Kiegészítő jelleggel (az előző kihívásokhoz kapcsolódóan):
 - o defláció, porszennyezés, erózió (felületi talaj lemosódás, vízmosás bevágódás);
 - o természetes élőhelyek csökkenése, degradációja;
 - o környezeti terhelés problémái (légszennyezés, vízszennyezés, zajszennyezés), negatív egészségügyi hatások;
 - o alacsony zöldfelületi minőség, magas fenntartási költségek, inváziós és özönfajok problémái;
 - o alacsony biológiai aktivitásérték, gyenge ökológiai szolgáltatás-nyújtási képesség
 - o stb.

Mivel a fenti kihívások kezelése sok esetben nem lokális, hanem térségi megoldást igényel (pl. több települést érintő patak-revitalizáció, lefolyáslassítás), illetve sok esetben növelné a hatékonyságot a közös megoldások alkalmazása (pl. több települést érintő közös záportározók kialakítása vagy a térségben jelentkező szélsőséges csapadékmennyiség helyi visszatartásának összehangolt rendszere), ezért a több települést érintő, nagyobb térséget lefedő komplex fejlesztések is támogathatók.

Amennyiben a probléma megoldásához elengedhetetlen magánterületek bevonása, úgy a beavatkozások magánterületeken is tervezhetők (a szükséges hozzájárulások rendelkezésre állása esetén). További részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 7. fejezetének 3. alpontja tartalmaz.

A pályázati konstrukció különösen a következő tevékenységeket támogatja, de a pályázók egyéb tevékenységeket is javasolhatnak, amennyiben azok alkalmasak a helyi szintű probléma megoldására és összhangban állnak a pályázati felhívás céljaival.

A pályázati felhívás kifejezetten természetalapú megoldások támogatását célozza. Szürkeinfrastruktúra építése, felújítása csak nagyon indokolt esetben, a természetalapú megoldások, zöldinfrastruktúra elemek kiegészítéseként, úgynevezett támogató szürkeinfrastruktúráként, legfeljebb a projekt összes Európai Unióval elszámolható költségének 20%-áig támogatható.

A támogató szürkeinfrastruktúra elemek települési zöldinfrastruktúrába integrálása során a szürkeinfrastruktúra elemek csak szakmailag indokolt mértékben és arányban jelenhetnek meg a zöldinfrastruktúra elemek kiegészítéseként, az alábbiak figyelembevételével:

A támogató szürkeinfrastruktúra elemek a települési zöldinfrastruktúrába, a települési zöldinfrastruktúra elemek kiegészítéseként, abban az esetben helyezhetők el, amennyiben

- a) a települési zöldinfrastruktúra önmagában nem lenne képes funkcióit ellátni, vagy azt kevésbé hatékonyan látná el,
- b) a támogató szürkeinfrastruktúra elemek alkalmazása nélkül a települési zöldinfrastruktúra fenntartása vagy rendeltetésszerű használata ellehetetlenülne, vagy
- c) a támogató szürkeinfrastruktúra elemek alkalmazása nélkül a települési zöldinfrastruktúra működése biztonságosan nem lenne megoldható.

A zöldinfrastruktúrával és a támogató szürkeinfrastruktúrával kapcsolatos bővebb szabályozási információkat a 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendeletben található.

A felhíváshoz tartozó **Zöld-Szürke műszaki elemek** segédtablázat segítséget nyújt abban, hogy egy projekt költségvetésében milyen műszaki elemek sorolhatóak a minimum 80% zöld elemek közé és milyenek a maximum 20% támogató szürke elemek közé, tekintettel arra, hogy sok esetben ez nem feltétlenül egyértelmű.

A projektek megtervezése során fontos az alábbi fogalmak helyes értelmezése és használata.

Célterület: A település(ek) azon jól lehatárolható része, ahol a projekt által kezelni kívánt probléma felmerül, a fejlesztési igény megjelenik.

Beavatkozási terület: Azon területek (helyrajzi számok) összessége, melyeken a projekt keretében valamilyen konkrét tevékenység megvalósítása tervezett a célterület problémáinak megoldása, fejlesztési igényeinek kezelése érdekében.

(Egy terület lehet egyben cél- és beavatkozási terület is.)

Hatásterület: Az a terület, melynek lakosaira a projekt keretében megvalósítani tervezett fejlesztés igazolhatóan pozitív hatást gyakorol.

- a) A projekt keretében megvalósított zöldinfrastruktúra hatásterületének a körülötte levő, a peremétől számított 2 km szélességű sávot tekintjük. (Lásd még a Felhívás 5.2 fejezetében az RCR95 indikátorra vonatkozó adatok.), illetve
- b) Az a terület, melynek lakosaira a célterületen megjelölt probléma megoldása igazolhatóan pozitív hatást gyakorol.

Akcióterület: A célterület, a beavatkozási terület és a hatásterületek együttesen.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a célterületnek és a hatásterületnek a település közigazgatási határán belül kell lennie részben vagy egészben, azonban a beavatkozási terület, amennyiben a probléma gyökere az adott település közigazgatási területén kívül igényel változtatást, akkor részben vagy egészben kívül eshet a közigazgatási határon.

A zöld-kék infrastruktúra elemek multifunkcionális, egymást támogató, egymástól függő jellege miatt minden szétválasztásuk mesterséges. Mégis a pályázati felhívással támogatni kívánt célok elérését, fókuszáltságát segítik ezen elemek különböző támogathatósági kategóriákba való sorolása. Ezen kategóriák például: „*önállóan támogatható tevékenységek*”, illetve „*választható önállóan nem támogatható tevékenységek*”, melyek kifejtését lásd a következő fejezetekben.

A felhívás rugalmasságát adja, hogy ezek a kategóriák is átfednek egymással, ugyan is **egy-egy konkrét műszaki beavatkozási tevékenység/elem több kategóriába is tartozhat és több célt vagy alcélt is szolgálhat.**

A besorolásnál mindig az a mérvadó, hogy milyen célt szolgál az adott ZKI elem. Pl. fásítás szolgálhatja egy települési csapadékprobléma enyhítését, de akár egy park, élőhely biológiai sokfélesége növelését is csapadékprobléma érintése nélkül. Azaz első esetben az „*önállóan támogatható tevékenységek*” kategóriába, második esetben a „*választható önállóan nem támogatható tevékenységek*” közé tartozik.

2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

Az önállóan támogatható tevékenységek a felhívás elsődleges céljához igazodva a vízgazdálkodási problémák megoldását célozzák a terület vízkörforgásának helyreállítása, mikroklima szabályozás javítása, fejlesztése céljából a pályázó által meghatározott akcióterületen belül (település bel- illetve külterületén), ZKI elemek fejlesztésével, bővítésével, megújításával, illetve a szürkeinfrastruktúra elemek tehermentesítésével, kiváltásával.

- **Vízviisszatartás, vízmegtartó-kapacitás növelése, kapcsolódó területhasználat-váltás:**
pl. belvízviisszatartás, belvízgazdálkodás, belvizes területeken esetleges művelési ág váltás, termelési mód változtatás, holtágrevitalizáció, árterületek szélesítése, övások hálózat kialakítása vagy szélesítése a belterület körül, belvízelvezető csatornák kétirányúsítása, szivacsváros program kialakítása, víztározó, vízgyűjtő, természetes beszivárgási kapacitás helyreállítására vagy fokozására szolgáló megoldások (például szikkasztók és beszivárogtató medencék, vízviisszatartó tavak) és a felszín alatti közvetett vagy közvetlen feltöltést szolgáló kutak, csapadékvíz elvezető rendszerek védelmi töltéseinek lokális fejlesztése, rekonstrukciója, elfeledett vízforrások és kisvízfolyások feltárása, vízgyűjtő területen a beszivárogtatás növelésével a vízforrások vízhozamának állandóvá tétele, amennyiben ez hozzájárul az ökoszisztéma szolgáltatások javításához (pl. vizes élőhelyek megmaradása), folyók nagyvizeinek, árvizeinek gravitációs, mentett oldali kivezetése, mélyenfekvő területek időszakos, állandó elöntése, kapcsolódó területhasználat-váltás.
- **Vízfolyások revitalizációja, lefolyáscsökkentés, lefolyásslassítás, vízkormányzás:**
pl. természetes árterek kialakítása/visszaállítása, dombvidéki felszíni lefolyásszabályozás,

lefolymérséklés (rönkgátak), vízmások mérnökbíológiai megkötése, víztározó terek kialakítása, kisvízfolyások, vizes élőhelyek többcélú, fenntartható vízpótlása, patak-, folyó- és tópartok revitalizációja, ökológiai helyreállítása, folyamat alapú helyreállítás, hódökoszisztéma alapú helyreállítás, mederkeresztmetszet, morfológia módosítása, partvédő műtárgyak ökológiai elbontása átmeneti tározók, oldalágak kialakítása, kibetonozott patak medrek számának csökkentése; a korábban már létezett, de betemetett, felszín alá vitt vízfolyások, vizes élőhelyek felszínre hozása (pl. tavakban, medencékben stb.), amennyiben az – igazolható módon – több előnnyel jár, mint az eredeti állapot fenntartása, kihasználva a forrásvizek fakadási pontjaikból származó nagy helyzeti energiáját, ezáltal a gravitációs erő segítségével a településekre történő vezetésük lehetőségét. (Amennyiben a fejlesztés dombvidéki kisvízfolyást érint, patakrevitalizációt célóz, javasoljuk az „MSZE 12333:2010 Hegy- és dombvidéki kisvízfolyások jó ökológiai állapotának és potenciáljának kialakítása, valamint megőrzése” megnevezésű szabványt alkalmazni. Vízfolyások és tópartok tervezett revitalizációja esetén figyelembe kell venni a természet védelméről szóló 1996. LIII. törvény előírásait, különösen annak 16. § (5) bekezdését, amely előírja, hogy „A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait – a vizes élőhelyek védelme érdekében – meg kell őrizni.”)

- **Esővízgyűjtés, esővízviisszatartás, csapadékvíz-gazdálkodás és egyéb helyi vízforrásokkal való gazdálkodás megújítása:** (szigetelt/vízzáró felületek arányának csökkentése, a csapadékvíz helyi hasznosítása, forrásvizek feltárása, helyi hasznosítása a szélsőséges csapadékesemények lefolyáslassítását biztosító települési csapadékvíz-gazdálkodás elősegítése): pl. zöldtetők, zöldfalak, esőkertek, vízviisszatartó tavak, szabad vízfelszínű vizes élőhelyek, vízgyűjtő medencék, időszakos esővíztározás közparkban, közkertben és egyéb zöld közterületeken, beszivárgás biztosítása (víz- és légáteresztő, nem műanyag alapú, porózus vagy szórt burkolatok, szűrőszávok, füvesített árkok, beszivárogtató medencék/árkok, szikkasztók, szikkasztó árkok), csapadékvíz és a talajvíz megtartását, a talajvízszint emelését szolgáló beavatkozások, telken belüli víztározók.
- **Fenntartható csapadékkezelő rendszerek:** (SuDS: <https://varosieso.hu/2023/07/09/mik-azok-a-fenntarthato-vizelvezetesi-rendszerek-suds/>, ill. kidolgozott műszaki leírással: https://www.susdrain.org/resources/SuDS_Manual.html), permakultúrás csapadékkezelő rendszerek kialakítása.
- **Mikroklíma szabályozás, csapadékvíz beszivárogtatás mellett:** pl. talajkapcsolt zöldfalak, zöld árnyékoló, zöld párologtató rendszerek, melyek a helyi csapadék beszivárogtatásában, tárolásában, felhasználásában is részt vesznek, szigetelt/vízzáró felületek arányának csökkentése.

2.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak, kizárólag a 2.1.1 fejezetben részletezett tevékenységek végrehajtására irányuló fejlesztéssel együtt, ahhoz szorosan kapcsolódóan támogathatóak.

2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

Az önállóan nem támogatható, kötelező tevékenységek célja, hogy biztosítsák a tervezett fejlesztések hosszú távú működtetésének helyi szintű szervezeti, szabályozási, üzemeltetési és monitoring kereteit, valamint helyi támogatottságát.

- **Települési szintű ZKI hálózat kialakítását, fejlesztését és fenntartását célzó stratégiai dokumentum kidolgozása** (pl. ZIFFA) – amennyiben még nem áll rendelkezésre, illetve meglévő dokumentum módosítása a fejlesztési igénynek megfelelően (ld. még: műszaki-szakmai elvárások):

- **20 ezer fős vagy annál nagyobb állandó lakosságszámú települések esetében kötelező;**
 - 5 ezer fős vagy annál nagyobb állandó lakosságszámú településeknél határozottan ajánlott, összhangban az új építésügyi törvénnyel, amelynek kidolgozás alatt álló végrehajtási rendelete alapján – várhatóan – 5000 fő felett kötelező lesz a Zöldinfrastruktúra-fejlesztési tervi munkarész elkészítése 2027-ig;
 - ennél kisebb településeknél lehetőség, melynek költsége elszámolható a pályázatból.
- **ZKI fejlesztésekért, üzemeltetésért felelős munkatárs(ak) képzése** a ZKI fejlesztési kérdésekben, ökológikus fenntartásban való jártasság megszerzésére – amennyiben jelenleg nincs ilyen szakirányú végzettséggel, vagy igazolt szakmai ismeretekkel rendelkező munkatárs a pályázónál, úgy legalább egy munkatárs szakirányú formális (Magyar Mérnöki Kamara, Magyar Építész Kamara, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Green City Hungary által elismert képzés vagy továbbképzés, stb.) vagy informális (pl. szakirányú szakmai workshopon, konferencián való részvétel) képzése kötelező (ld. még: műszaki-szakmai elvárások).
- **Kötelező szemléletformálás** – az alábbi tevékenységcsoportokból legalább kettő megvalósítása kötelező, a tevékenységre a projekt összes Európai Unióval elszámolható költségének min. 5, maximum 10%-a fordítandó (ld. még: műszaki-szakmai elvárások):
- **Társadalmasítás, partnerségi programok szervezése:** pl. részvételi tervezési alkalmak, társadalmi konzultáció szervezése a projekt előkészítése és megvalósítása során a fejlesztéssel, annak megvalósításában és fenntartásában érintett, releváns szereplők aktív bevonásával (javasolt többek között a területileg érintett vízügyi szakértők, a földhasználók, a hatóság érintett szakértőinek bevonása);
 - **Magánterületeken megvalósítandó akciók, programok, pályázatok,** a főtevékenységhez (önállóan támogatható tevékenységhez) kapcsolódóan – magánszereplők körében meghirdetve (pl. lakóépületek, gazdasági épületek zöldítése, magánkertek zöldfelületének növelése és a növényhasználat diverzitásának fokozása, növénycsere programok (öshonos növények telepítése invazív növények eltávolításával), esővíz gyűjtésre tárolók, komposztálók kiosztása, balkon kertészet népszerűsítése, közösségi kertek létrehozása lakótelepeken, társasházaknak (esővízgyűjtés, közösségi komposztálás), permakultúrás megoldások, kapcsolódó mezőgazdasági területeket érintő fejlesztések, amennyiben ezek közvetlen hatást gyakorolnak a települési célokra, kihívásokra);
 - **Lakossági edukációs, szemléletformáló programok szervezése** a ZKI fejlesztésekkel, a zöld-kék infrastruktúra szerepével, hatásaival, a víztakarékossággal, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal, a lakossági szerepvállalással kapcsolatban;
 - **Önkéntes programok szervezése** (pl. oktatási intézmények bevonásával – az óvodáktól kezdve, az általános és középiskolákon keresztül akár egészen a felsőoktatási szintig kiterjesztve);
 - **A projekt eredményeinek disszeminációja** a lakosság körében, tájékoztató eszközök megvalósításával, ahol törekedni kell az egységes arculat kialakítására, melyhez iparművész, grafikus bevonását javasoljuk a **NEB 'Szép'** elvéhez kapcsolódóan (pl. tájékoztató, információs táblák, interaktív edukációs elemek, IT rendszerek, kiadványok, online tájékoztatók).

A kötelező szemléletformálás tervezése és megvalósítása során javasoljuk a [szemléletformálási ötlettár](https://archive.palyazat.gov.hu/kehop-plusz-kiadvnyok#) használatát. (<https://archive.palyazat.gov.hu/kehop-plusz-kiadvnyok#>)

Horizontális elvárások

- A felhívás keretében támogathatók mindazon tevékenységek, amelyek a 2.4 fejezetben előírt horizontális elvárások és követelmények teljesítéséhez szükségesek.

A 2.4.2 fejezetben felsorolt horizontális követelmények közül a következők teljesítése kötelező legkésőbb a projektzárásig:

- Zöld közbeszerzés alkalmazása (KÖTELEZŐ, DNSH miatt)
- Újrahasznosítási terv készítése/Újrahasznosítás az építési beruházás során (KÖTELEZŐ, DNSH miatt)

2.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

Az önállóan nem támogatható, választható tevékenységek célja a ZKI hálózat vízgazdálkodáson kívüli funkcióinak, illetve ökoszisztéma szolgáltatásainak fejlesztése a pályázó által meghatározott akcióterületen belül (település bel- illetve külterületén), továbbá kapcsolódó szoft típusú tevékenységek megvalósítása. Az alábbi tevékenységek **együttes költsége nem haladhatja meg a projekt összes Európai Unióval elszámolható költségének 35%-át.**

- **Települési zöldfelületek növelése, revitalizációja, zöld zónák létrehozása:** pl. új zöldfelületek (pl. városi közpark, közterületek) létrehozása, meglévők felújítása minőségjavítással; épített zöldfelületek létrehozása (zöldhomlokzat és zöldtető, közösségi kert, városi farm), szabadtéri, közösségi terek zöldfelületének fejlesztése, intézménykertek szabadtéri tereinek megújítása zöldítéssel, burkolt közlekedési területek, barnamezős területek, rozsdáövezetek átalakítása tartós, biológiailag aktív zöldfelületté, zöld buszmegállók, villamosmegállók létrehozása
Javasoljuk, hogy mindezek előkészítése tájépítészeti /építészeti tervpályázat keretén belül történjen a **NEB 'Szép'** elvéhez kapcsolódóan.
- **Élőhely-rehabilitáció:** pl. új élőhelyek kialakítása, meglévő élőhelyek revitalizálása, vízpótlása, gyepes élőhelyek rehabilitációja, Natura2000 területek megőrzése, degradált területek revitalizációja
- **Biodiverzitás növelése:** pl. biodiverz zöldfelületek létrehozása, védett őshonos fajok, illetve azok élőhelyeinek védelme, idegenhonos, invazív fajok eltávolítása, őshonos, klímareziliens fajok telepítése, növényzet színteztettségének, kor- és faj szerinti diverzitásának növelése, biológiai sokféleséget ösztönző beavatkozások (pl. rovarhotel, vadvirágos rétek), erdők talajának „televényesítése”, vízbeszivárgásának növelése
- **Erdősítés, fásítás:** pl. lejtős területeken erdősítés, mezővédő erdősávok, fasorok létesítése, település körüli véderdősáv létrehozása, fasorok telepítése, örökzöld gazdálkodás, Miyawaki erdők, faterület az árnyékolás és levegőtisztítás javítására (pl. Stockholm Faültetési Rendszer), faállomány minőségének javítása, facsere (inváziós fajok lecserélése őshonos fajokra; őshonos, tájjellegű fásszerű növények, pl. gyümölcsfák telepítése)
- **Lineáris elemek, ökológiai folyosók (zöldfolyosók, humán folyosók) fejlesztése:** pl. a ZKI kompakt, foltos zöld és kék elemeit összekötő vonalas elemek kialakítása, közlekedési zöltsávok kialakítása, út menti fasorok, utcafásítások, kapcsolódó bontási munkálatok (pl. légfolyosó útjában álló tereptárgyak elbontása), humán folyosók (pl. kerékpárút, gyalogút) mentén 3 szintű szolgáltató növényzet telepítése
- **Települési vízfelületek bővítése:** pl. új vízfelületek létrehozása, erdők talaja vízbeszivárgásának növelése
- **Talajminőség javítása, kül- és belterületi erózió elleni védelem:** pl. burkolatok bontása, burkolt felületek arányának csökkentése a talaj vízáteresztő képességének visszaadásával, szennyezett területek fitoremediációja, talajjavító intézkedések, talaj szerkezetének helyreállítása, javítása, biológiai és tápanyagbeli feltételeinek javítása, állandó növényborítás,

természetes talajtakarás (mulcsozás) biztosítása, teraszolás, hordalékfogás, szintvonalas vízelvezetés, lefolyáslassítás, stb.

- **Levegő-, por-, zajszennyezettség csökkentése, légáramlás, átszellőzés javítása** egyéb természetetalapú megoldásokkal
- **A település belterületén jelentkező klímaszélsőségek (pl. hősziget) hatásainak mérséklését, vagy egyéb, az urbanizáció negatív hatásainak enyhítését célzó** további intézkedések, beavatkozások
- **Lakossági relaxációs, szabadidős funkciók kialakítása a közösségi zöldterületeken, kiegészítő jelleggel**, pl. sétautak, tanösvények, pihenőhelyek, tornapálya, játszóterek kialakítása, közösségi kertek létrehozása, ahol törekedni kell az egységes arculat kialakítására, melyhez iparművész, grafikus bevonását javasoljuk a **NEB 'Szép'** elvéhez kapcsolódóan
- **Digitális zöldvagyons- /zöldinfrastruktúra kataszter létrehozása (ZKI elemek és azok rendszerei, fakataszter)**, térképes/szoftveres megoldással, legalább az érintett településrészeire vonatkozóan
- **A település jogszabályi kereteinek (pl. HÉSZ, szabályozási terv, településrendezési terv) felülvizsgálata, módosítása** a ZKI fejlesztések támogatása érdekében (amennyiben a hatályos jogszabályok ezt jelenleg nem támogatják)
- **A fejlesztés eredményeinek, hatásainak monitorozásához, illetve a projekt által az RCO36 (Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő célokból támogatott zöldinfrastruktúra) indikátorhoz hozzájáruló zöldinfrastruktúra fenntartásához szükséges eszközök beszerzése, telepítése.**

Horizontális elvárások:

- A felhívás keretében támogathatók mindazon tevékenységek, amelyek a 2.4 fejezetben előírt horizontális elvárások és követelmények teljesítéséhez szükségesek.

A 2.4.2 fejezetben felsorolt választható horizontális követelmények közül a kedvezményezettnek **1 db környezet-, természetvédelmi és 2 db esélyegyenlőségi tevékenységet szükséges** teljesítenie legkésőbb a projektzárásig.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak, mivel a támogatható tevékenységek nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett gazdasági tevékenységnek.

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

2.3.1. A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi általános elvárások figyelembe vétele szükséges

A Felhívásban meghatározott célokkal összhangban csak fejlesztési célú, alapvetően természetetalapú megoldásokat alkalmazó projektek támogathatóak. Ennek értelmében nem támogathatóak azon projektek, amelyek csak a vízjogi üzemeltetési engedélyben szereplő paraméterek helyreállítását, azaz csak a fenntartási munkák (üzemelés, karbantartás, felújítás) keretében elvégzendő feladatok végrehajtását célozzák.

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges:

- Nem részesülhet támogatásban az a projekt, melynek tartalma a jelen Felhívásban meghatározott célokkal és elvárásokkal nincsen összhangban.
- A támogatást igénylőnek vállalnia kell, hogy együttműködik az irányító hatósággal, valamint az Európai Unió kijelölt hatóságaival a projekt megvalósítása és fenntartása során.
- A beruházásnak műszakilag megvalósíthatónak és fenntarthatónak kell lennie, meg kell felelnie az érvényben lévő műszaki, biztonságtechnikai és környezetvédelmi előírásoknak, a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat harmonizáló magyar rendeleteknek, szabványoknak.
- A kedvezményezett köteles a közbeszerzési eljárás lefolytatása során az Ajánlati Felhívásban, illetve a nyertes ajánlattevővel megkötött szerződésben kikötni, hogy a teljesítés során keletkező, szerzői jogi védelem alá eső alkotáson a kedvezményezett területi korlátozás nélküli, határozatlan idejű, kizárólagos és harmadik személynek átadható felhasználási jogot szerez, továbbá jogot szerez az alkotás (terv) átdolgozására is.

A Felhívás 8.2. fejezetében szereplő tartalmi értékelési szempontokban szereplő műszaki-szakmai elvárások bemutatása a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben kötelező.

Tervezett fejlesztés/projekt előkészítettsége

A pályázati felhívás különböző előkészítettségű fejlesztések támogatására nyújt lehetőséget.

A támogatási kérelemhez **minimálisan az alábbi szakmai dokumentumok csatolása szükséges** a projekt kiválasztási szempontoknak való megfelelésértékeléséhez:

Projekt Megalapozó Tanulmány (PMT) és mellékletei a PMT útmutató szerinti struktúrában és tartalommal (PMT részeként vagy külön dokumentumban) digitálisan előállított, kereshető PDF formátumban:

- **Koncepcióleírás**, amelyben a probléma(ák) meghatározását, a cél(ok), alcél(ok) megjelölését és a cél(ok), alcél(ok) érdekében tervezett műszaki beavatkozási tevékenységek/elemek és azok adatainak, paramétereinek a megadását várjuk el, ahol legalább egy célnak valamilyen csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos probléma kezelését kell jelentenie.
Valamint szükséges a projekt által létrehozott ZKI fejlesztés tervezett fenntartásának (beleértve az újonnan telepített növényzet megeredési kockázatainak kezelését) és a települési ZKI hálózatba való illeszkedésének a bemutatása is.
- **Átnézeti és közel végleges részletes helyszínrajzok** a meglévő és a tervezett állapotról (a célterületek, a beavatkozási területek és a hatásterületek megjelölésével, a főbb tevékenységek megadásával).
- **Előzetes tervezői költségbecslés** (a projekt előkészítettségének szintjén).
- **Tanulmányterv, koncepcióterv** (A Magyar Építész Kamara tájépítészeti alkotásokra vonatkozó szabályzatának C.4. pontja alapján)¹², valamint egyéb szakhatósági eljárásokban az elvi engedélyezési szintnek megfelelő szintű műszaki terv dokumentáció (pl. **elvi vízjogi engedélyezési tervek**). **Az engedélyek megléte nem elvárás.**
- Elvi hozzájárulások, támogató nyilatkozatok, amennyiben rendelkezésre állnak.
- **Fotódokumentáció:** A célterület és a beavatkozási területet, illetve releváns részterületeit bemutató fotódokumentáció, amely bemutatja a terület – projekt szempontjából releváns – jellemzőit. Továbbá fotódokumentációként szerepelhetnek vis major eseteket bemutató fényképek is (pl. víz általi károkozás, omlások, stb.) a beavatkozás indokoltságának alátámasztására.

¹² https://mek.hu/FILES/CONT/47997/tervdok_ii_tajepiteszeti_alkotasok_mod_szab_20250101_.pdf

- **Kimutatás a beruházással érintett ingatlanokról**, illetve azok tulajdonviszonyairól, valamint a terület igénybevétele tervezett módjáról (ingatlanvásárlás, kisajátítás, szolgalmi jog alapítás, stb.) az előkészítettség függvényében részletezve. Amennyiben az előkészítettségi szint nem teszi lehetővé fenti részletes kimutatás benyújtását, arról nyilatkozat csatolása szükséges indoklással.

Tájékoztatjuk, hogy amennyiben a felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások, illetve a 6.2. további szakmai elvárások a megvalósítás során fejezetek szerinti előírások teljesülésének igazolásához rendelkezésre állnak a szükséges dokumentumok, akkor azok a támogatási kérelemmel egyidőben is benyújthatók. Amennyiben nem állnak rendelkezésre, akkor azok elkészítését legkésőbb, a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóig szükséges vállalni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a Támogatási Szerződés megkötését követően a projekt műszaki, szakmai tartalma csökken, ezzel arányosan csökken a támogatási összeg is (részletesen lásd: Korm. rendelet 156 §, 157. §).

2.3.2. A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi speciális elvárások figyelembe vétele szükséges

Az alábbiakban a műszaki-szakmai elvárások közül a kifejezetten szakmai kívánalmakat mutatjuk be, az általános pályázati-eljárásrendi elvárások meghatározása nem része jelen fejezetnek (ezeket részletesen a Felhívás egyéb pontjai tartalmazzák).

A cél nem a túlszabályozás, ezért a műszaki-szakmai elvárások nem rögzítenek konkrét műszaki paramétereket, specifikációkat, hanem kizárólag referenciapontokat adnak, szemléletbeli, megközelítési elvárásokat fogalmaznak meg a pályázati felhívás céljaihoz illeszkedő projektek összeállításához.

A műszaki-szakmai elvárások a kötelezően teljesítendő kritériumokat tartalmazzák, amelyek nemteljesítése elutasítást vonhat maga után, és amelyekre a megfelelő értékelési szempontok reflektálnak.

a) Tervezés: A pályázathoz szükséges tervek kidolgozásával megfelelő jogosultsággal és ezirányú szakmai (ZKI) tapasztalattal rendelkező tervező csoportot (vagy olyan szakértőt, aki a tervezés komplexitását biztosító szakterületek mindegyikéhez szükséges jogosultsággal/tapasztalattal rendelkezik) kell megbízni, zöldinfrastruktúra tervezői tanúsítással rendelkező tájépítész tervező felügyeletével és közreműködésével.

Amennyiben a szükséges tapasztalattal rendelkező tervezőket a kedvezményezettnek - objektív okokból kifolyólag - nincs lehetősége megbízni, úgy a tervezési fázisban (erre a tervzsűri is tehet javaslatot), a pályázat keretein belül (elszámolható módon) lesz lehetősége megfelelő kompetenciával bíró független tervellenőr alkalmazására.

A feladat jellegéből adódóan különböző szakértők bevonása lehet szükséges, melynek költsége elszámolható a pályázatból. Egy megfelelően multidiszciplináris tervezői csapat megbízását javasoljuk, amelyben a tájépítész elengedhetetlen, de víztestek érintettsége esetén ökológusra is szükség van.

Első kiindulási pontnak egy ökológiai koncepcióterv készítését javasoljuk a meglévő csapadékvíz-gazdálkodási problémák megoldási lehetőségeinek feltárásához, amelyhez elsősorban ökológiai, természetvédelmi szakértői tudás szükséges.

Ha pl. városi környezetben kerül sor a projektre, akkor településtervező/építész is szükséges, ha vízjogi engedélyes beavatkozás készül, akkor vízépítő jogosultságú tervező, ha mezőgazdasági vagy erdőterületet is bevonnak, akkor azoknak a szakterületeknek a szakértői is jó ha segítik a tervezést, illetve társadalom-bevonásához értő szakember szintén hasznos lehet.

Tehát az adott problémához illeszkedően az ökológiai, természetvédelmi és tájvédelmi szakértői tudás mellett pl. vízgazdálkodási mérnök, víziközmű tervező mérnök, megfelelő – pl. SZÉSZ-K jelű – szakértői jogosultsággal rendelkező táj- és kertépítészeti szakértő (például Green City akkreditációval), tájbiológus, ökológus, táj- és környezetkutató szakirányú végzettségű geográfus, természetvédelmi mérnök, természetvédelmi vízgazdálkodási szakmérnök, ...stb. lehet szükséges. Törekedni kell az egységes, tájképbe és településképpbe illeszkedő arculat kialakítására. Ennek érdekében, nem kötelező jelleggel, javasoljuk iparművész, tájépítész és kertművész vagy grafikus bevonását és a tervező kiválasztására tájépítészeti tervpályázat alkalmazását, amely keretén belül a **NEB 'Szép'** elve így hatékonyabban érvényesülhet.

A tervezéshez segítséget nyújtanak az alábbi helyen megtalálható ún. Zöldinfrastruktúra füzetek: <https://budapest.hu/zold-budapest/zoldfeluletek/tervezoknek>

b) Műszaki ellenőr alkalmazása: 1.) Zöldfelületeket érintő fejlesztések esetén - amennyiben azt jogszabály írja elő - kötelező táj- és kertépítészeti műszaki ellenőr, illetve felelős műszaki vezető bevonása (műszaki ellenőr esetében: ME-É-K jelű; felelős műszaki vezető esetében: MV-É, vagy MV-K jelű jogosultsággal) 2.) Víziközmű szakterületet érintő fejlesztések esetén - amennyiben azt jogszabály írja elő – kötelező vízepítési műszaki ellenőr, illetve felelős műszaki vezető bevonása (műszaki ellenőr esetében: ME-VZ/I. vagy ME-VZ/II. jelű; felelős műszaki vezető esetében: MV-VZ/A vagy MV-VZ/B jelű jogosultsággal).

c) A projekt indokoltságának és szükségességének alátámasztása: Csak olyan projektek támogathatók, amelyek – a pályázati felhívás céljaival összhangban álló – valós helyi probléma megoldását célozzák, és ez a támogatási kérelemben megalapozottan és hitelt érdemlő módon bemutatásra került.

Továbbá, tekintettel arra, hogy a ZKI fejlesztések sajátossága révén a helyi szintű akció kihatással van tágabb szinten egy régió víz- és zöldfelületi rendszerének működésére, mikroklímájára, ökoszisztémájára, ezért javasoljuk, hogy a projekt koncepciója reflektáljon ezekre a regionális, globális hatásokra. Ezzel a **NEB 'Többszintű együttműködés'** elve hatékonyabban érvényesülhet.

d) Természetalapú megoldások alkalmazása: A beavatkozásokat elsődlegesen ökológikus szemléletben, természetalapú megoldásokkal kell tervezni és megvalósítani a zöld-kék infrastruktúraelemek kialakításával, fejlesztésével.

Alapvető elvárások:

- o Szürkeinfrastruktúra fejlesztése önmagában nem támogatható. Egyes kapcsolódó szürkeinfrastruktúra-elemek fejlesztésére vagy kialakítására csak indokolt esetben, a természetalapú megoldások kiegészítéseként kerülhet sor, ha az adott helyi kihívás kizárólag természetalapú vagy mérnökbiológiai megoldásokkal – pl. a helyszín jellemzői, az enyhíteni kívánt természeti kockázat(ok) mértéke és jellege stb. miatt – nem, vagy hatékonyan nem kezelhető (pl. amennyiben kizárólag ZKI fejlesztésre nem, vagy gazdaságosan nem kerülhet sor; illetve amennyiben bizonyos esetekben szükséges lehet a ZKI tehermentesítése). A **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni az indokolttságot. Javasolt a szürke megoldások mérnökbiológiai megoldásokkal való kiváltása.
- o Növénytelepítés esetén őshonos, tájegységre jellemző, klímareziliens, szénmegkötő fajok előnyben részesítése, a virágágakban az évelő, szárazságtűrő növények alkalmazása, a változó csapadék és hőmérsékleti viszonyokhoz alkalmazkodni tudó fajok ültetése, figyelembe véve a növényzet optimális szintezettségét, kor- és faj szerinti diverzitását is. Törekedni kell az élő talajkapcsolat kialakítására, valamint arra, hogy a telepíteni kívánt vegetációban az allergén fajok száma/aránya alacsony legyen. Kerülni kell a zöldfelületek felszabdálását, elaprózását az állomány fenntarthatósága érdekében.

- Burkolatok kialakítása esetén vízáteresztő burkolatok alkalmazása. Ezekben az esetekben arra is kiemelt figyelmet kell fordítani, hogy a burkolatok alépítménye is lehetővé tegye a beszivárgást. Továbbá a burkolatokról a lefolyó vizeket is helyben szükséges szikkasztani, ha szükséges, olajfogók beépítésével. Műfű burkolat alkalmazása nem támogatott.
- Természetes anyaghasználat előnyben részesítése, a fenntartható hulladékgazdálkodás figyelembevételével, mérnökbiológiai módszerek alkalmazása. (Figyelembe kell venni a körforgásos gazdaság elvét – ld. DNSH elv, ahol előnyt jelenthet meglévő anyagok, szerkezetek újrahasználat, új funkcióval való megtöltése).
- A fejlesztésben felhasznált természetes vizek megújuló erőforrásként történő felhasználására kell törekedni, kihasználva a felhasználási helyeikhez képesti tárolásukból keletkező helyzeti energiájukat.

e) Biológiai sokféleség védelme: Kötelező elvárás a ZKI projektek részéről a biológiai sokféleség messzemenő védelme (értelemszerűen egy alacsonyabb biodiverzitású szikes rét képviselhet magasabb ökológiai értéket, mint egy diverzebb halastó, vagy háromszintű növényzet!)

- Fontos a biológiai sokféleség megőrzése, ökológiai állapot javítása szempontjainak figyelembe vétele, mind a tervezés, mind a megvalósítás, mind pedig a projekt fenntartás időszakában.
- Be szükséges mutatni, hogy a tervezés mennyiben felel meg a releváns élőlénycsoportok igényeinek (többek között kismamla-barát, madárbarát, denevérbarát, beporzóbarát, halbarát, kétlábú- és hüllőbarát ... szempontoknak, hasznos segédletek a lábjegyzetben¹³).
- Alap esetben a ZKI fejlesztéstől elvárta, hogy szignifikánsan járuljon hozzá a biológiai sokféleség védelméhez, annak sérülését nem eredményezheti.
- A ZKI projektekben a biológiai sokféleség védelméhez szükséges eszközök, beavatkozások és tervek elszámolhatók a felhívás költségkölátainak figyelembe vételével.
- Natura 2000, védett területek, természetes gyepek, erdők, víztestek érintettsége esetén, be szükséges szerezni a területileg illetékes Nemzeti Park véleményét

f) Integrált megközelítésmód: Kötelező elvárás az integrált megközelítésmód alkalmazása. Ennek érdekében a tervezett fejlesztésnek egy átfogó települési ZKI hálózati rendszerbe kell illeszkednie; valamint az infrastrukturális beavatkozások mellett a működtetés helyi szintű személyi, szervezeti, jogszabályi és monitoring feltételrendszerét is ki kell alakítani (ld. önállóan nem támogatható, kötelező tevékenységek).

- **Település zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási tervének kidolgozása:**
 - 20 ezer fős vagy annál nagyobb állandó lakosságszámú települések esetén – amennyiben az még nem áll rendelkezésre – legkésőbb a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóig kötelező kidolgozni a település zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási akciótervét (pl. ZIFFA), amely figyelembe veszi azokat a környező adottságokat is, amelyek befolyással lehetnek a települési ZKI-re (pl. környező mezőgazdasági területek, nagyobb területet érintő vízfolyások).
 - 20 ezer főnél kisebb települések esetén a település zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási akcióterv kidolgozása nem kötelező, csak lehetőség (elszámolható költség). Felhívjuk ugyanakkor a pályázók figyelmét arra, hogy a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény kidolgozás alatt álló végrehajtási rendelete szerint 5000 fős vagy annál nagyobb állandó lakosságszámú települések esetében várhatóan kötelező lesz a településtervek zöldinfrastruktúra munkarészeinek kidolgozása, így határozottan ajánlott

¹³ <https://mtvsz.hu/uploads/files/biodiverzitasbarattelepulesekonkormanyzatikiadvanyonline.pdf>
https://mme.hu/madarbarat_munkahely
 Állatvilág segített tervezés: <https://animal-aided-design.de/>

ennek elkészítése e településméret esetén is. 5000 fő alatti állandó lakosságszámú települések esetében a terv kidolgozása lehetőség (elszámolható költségként).

- Amennyiben a támogatási kérelem több elemből álló lineáris, hálózatos, települési, vagy településrész szintű fejlesztésre irányul, úgy legkésőbb a projekt fizikai átadásáig el kell készíteni és be kell nyújtani az Irányító Hatóság részére a település zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási akciótervét, vagy ezzel egyenértékű tervét (ld. ZIFFA).
- A pályázónak rendelkeznie kell legalább **1 fő ZKI fenntarthatósági kérdésekben képzett munkatárssal**. Amennyiben a pályázó a támogatási kérelem benyújtásakor már rendelkezik ilyen végzettséggel, vagy igazolható szakmai ismeretekkel rendelkező munkatárssal, úgy önéletrajzát csatolni kell a támogatási kérelemhez. Amennyiben nem, úgy legalább 1 fő ZKI fejlesztésért, illetve fenntartásért felelős munkatársnak részt kell vennie települési ZKI fenntarthatósági tudásmegosztáson (például Green City képzés, MÉK Zöldinfrastruktúra tervezői továbbképzés). Konzorcium esetén legalább a konzorciumvezetőnél, illetve a ZKI fenntartásáért felelős szervezetnél (amennyiben az eltér a konzorciumvezetőtől) szükséges a műszaki-szakmai elvárás teljesítése. Az elvárás munkaszerződéssel, vagy megbízási szerződéssel foglalkoztatott szakemberrel is biztosítható, utóbbi esetben rendelkezésre állási nyilatkozat csatolása szükséges az adott projekt időszakára vonatkozóan. A képzés elvégzését, a tudásmegosztáson való részvételt legkésőbb a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóban igazolni kell.
- A projektnek illeszkednie kell a **helyi szabályozási keretekhez** és ezt a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni (amennyiben a helyi szabályozási keretek jelenleg nem támogatják a tervezett fejlesztés megvalósítását, úgy azokat módosítani kell legkésőbb a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóig, ennek költsége elszámolható).
- A pályázónak gondoskodnia kell a fejlesztés eredményeinek, hatásainak folyamatos **monitorozásáról** (256/2021. Korm. rendelet alapján 5 év fenntartási kötelezettség – ld. Felhívás 6.8. pont). Az erre vonatkozó intézkedéseket a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni, amelyben ki kell térni a monitorozás alapját képező projektspecifikus műszaki-szakmai eredményekre (ezek alakulásáról a fenntartási jelentésekben be kell majd számolni).

g) Partnerség biztosítása: Kötelező a releváns partnerség kialakítása a projekt tervezési és megvalósítási szakaszában egyaránt (pl. lakosok, közműhálózatok üzemeltetői, közútkezelő, területkezelők, fejlesztés által érintett ingatlanok üzemeltetői, tulajdonosai, vagyonkezelői, valamint a fejlesztés környezetében működő gazdasági társaságok, civil szervezetek stb.). A tervezési szakaszban legalább 1 igazolható közösségi tervezési alkalmat le kell bonyolítani a fejlesztés által érintett terület környezetében élő lakosok, működő vállalkozások, civil szervezetek bevonásával, legalább 10 meghívott részvételével (akik nem a pályázó vagy intézményeinek, cégeinek munkatársai).

A projekt megvalósítási időszakában:

- legalább 1 esemény megszervezésére kerüljön sor a fejlesztéssel érintett releváns szereplőkkel (pl. közműhálózatok üzemeltetői, közútkezelő, területkezelők, fejlesztés által érintett ingatlanok üzemeltetői, tulajdonosai, vagyonkezelői, valamint a fejlesztés környezetében működő gazdasági társaságok, civil szervezetek stb.), valamint
- legalább 2 célcsoportspecifikus lakossági tájékoztató, edukációs, szemléletformáló akció, esemény, önkéntes program megszervezésére kerüljön sor,
- a kötelező szemléletformálás támogatható tevékenységcsoportokból legalább kettő megvalósítása kötelező, a tevékenységre a projekt összes Európai Unióval elszámolható költségének min. 5, max. 10%-a fordítandó.

Hangsúlyt kell fektetni a helyi lakosság aktív bevonására a fenntartási időszakban is, mely törekvést a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** kell bemutatni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a fejlesztés társadalmi kérdésekre is reflektálhat és segítheti a sérülékeny - hátrányos helyzetű, kirekesztettség magas kockázatával bíró (például roma, alacsony iskolai végzettségű, megváltozott munkaképességű, gyermekgondozáshoz kapcsolódó ellátás, támogatás (pl. GYES, GYED/igénybevétele után visszatérő, idős vagy valamilyen fogyatékkal élő) - társadalmi csoportok érdekeinek érvényesítését, számukra új lehetőségek létrehozásával. Ezzel a **NEB 'Együtt'** elve hatékonyabban érvényesülhet.

h) Pozitív hatás a település környezeti állapotára: A ZKI fejlesztés minden esetben az ökoszisztéma-szolgáltatások szintjének növekedését kell, hogy eredményezze. A fejlesztés nem járhat működő értékes ökoszisztéma felszámolásával. A zöldinfrastruktúra-fejlesztésnek úgy kell csökkentenie a környezeti és klímakockázatot, javítania a települések alkalmazkodóképességét és a helyi életminőséget, hogy nem generál újabb környezeti terhelést a fejlesztés hatására. A **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** ezért szövegesen (legalább kvalitatív módon, amennyiben lehet, konkrét számokkal alátámasztva) be kell mutatni, hogy:

- A beavatkozás hozzájárul legalább a **célterületen¹⁴ a vízgazdálkodás hatékonyságához.**
- **A beavatkozás hatására legalább a cél- és beavatkozási területeken¹⁵ a zöldfelület** épített felületekhez viszonyított aránya nő, vagy legalább nem csökken a beavatkozás előtti állapothoz képest.
- A beavatkozás hatására legalább a cél- és beavatkozási területeken nő a biológiaiul aktív felületek nagysága, a biológiai aktivitás értéke, vagy legalább nem csökken a beavatkozás előtti állapothoz képest (a biológiai aktivitásérték számítását a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** kell bemutatni).
- A beavatkozás hatására a kisvízkör helyi hatékonysága javul, azaz nő, vagy legalább nem csökken az aktív csapadék beszívórtató és párologtató felületek aránya a burkolt felületekhez képest.
- A projekt hozzájárul a település ökoszisztéma szolgáltatásainak javításához, bővítéséhez, az élőhelyek sokszínűségének a megőrzéséhez, helyreállításához, bővítéséhez.
- A projekt hozzájárul a negatív környezetegészségügyi hatások enyhítéséhez, amennyiben kimutatható egészségügyi kockázatok és hatások állnak fenn.

i) Alacsony költségigényű, ökológiai szemléletű fenntartási igény és körforgásosság: Kizárólag alacsony energia- és költségigényű, természetkímélő kezelési technológiákkal (pl. szelektív kaszálás, extenzív legeltetés, holtfa helyben hagyása, felaprított zöldhulladék, lomb helyben hasznosítása, stb.) fenntartható, természetközeli, extenzív zöldfelületi fejlesztések támogathatók. Nem támogathatók mesterségesen kialakított, kifejezetten intenzív fenntartási igényű zöldfelületek és vízfelületek (pl. öntözött pázsitok, műfüves területek, mesterséges halastó telepítése). A létrehozott, megújított ZKI fenntartási igénye kisebb kell, hogy legyen, mint az ökológiai szolgáltatásnyújtási képessége. Ezt a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** szövegesen (kvalitatív módon) be kell mutatni.

j) Akadálymentesítés: A nyilvánosság számára nyitva- és rendelkezésre álló létesítmények és szolgáltatások esetén (pl. városi közterületek) a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést biztosítani kell a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált Fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény 9. cikke értelmében, a ZKI által nyújtott ökoszisztéma szolgáltatásokhoz való egyenlő

¹⁴ Célterület: A település(ek) azon jól lehatárolható része, ahol a projekt által kezelni kívánt probléma felmerül, a fejlesztési igény megjelenik.

¹⁵ Beavatkozási terület: Azon területek (helyrajzi számok) összessége, melyeken a projekt keretében valamilyen konkrét tevékenység megvalósítása tervezett a célterület problémáinak megoldása, fejlesztési igényeinek kezelése érdekében.
(Egy terület lehet egyben cél- és beavatkozási terület is.)

esélyű hozzáférés biztosítása érdekében (pl. akadálymentes parkok, zöldterületek, inkluzív játszótér, IKT akadálymentesítés interpretációs eszközök esetén).

k) Energiahatékonyság és a megújuló energiafelhasználás bővítése: A projekt keretében végrehajtott beruházások esetén, amennyiben releváns, az energiahatékonyság és a megújuló energiafelhasználás biztosítása kötelező elvárás (pl. közvilágítás kiépítése esetén napelemes lámpák telepítése; olyan helyeken, ahol nem feltétlenül szükséges állandó világítás, ott mozgásérzékelős/okos/smart megoldások alkalmazása).

l) Standard éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzése: A 2021-2027-es európai uniós fejlesztési ciklusban kötelező valamennyi, legalább 5 éves időtávra készülő infrastrukturális beruházás esetében az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzése, melyhez útmutató áll rendelkezésre¹⁶ (Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete 73. cikk (2) j. pont). Releváns esetben, jelen pályázati felhívás standard rezilienciavizsgálat elvégzését írja elő a támogatási kérelem részeként (**Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** bemutatva).

m) DNSH elvnek való megfelelés: A benyújtott támogatási kérelmeknek meg kell felelniük a „ne okozz jelentős kárt” (Do No Significant Harm, azaz DNSH) elvnek, azaz a támogatott projekteknek minimalizálniuk kell a környezeti kockázataikat és nem sérthetik a jogszabályban meghatározott 6 környezeti célkitűzés (éghajlatváltozás mérséklése, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, körforgásos gazdaságra való átállás, szennyezés megelőzése és csökkentése, biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) egyikét sem. Ezt a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni (pl. elbontásra kerülő beton újrahasználat, illetve újrahasználatra való előkészítése, gravitációs vízvezetés előnyben részesítése a szivattyús rendszerekhez képest, stb.). Részletes előírásokat ld. Felhívás 2.4. pontban.

n) Nemzeti Park Igazgatóság támogató nyilatkozata: Amennyiben a fejlesztés Natura2000, illetve Nemzeti Ökológiai Hálózatba tartozó területeket érint, elvárás az érintett működési területen tevékenykedő Nemzeti Park Igazgatóság támogató állásfoglalásának csatolása.

o) TOP Plusz lehatárolás: A kettős finanszírozás elkerülése érdekében a jelen pályázat keretében tervezett és más KEHOP Plusz, illetve TOP Plusz, vagy egyéb támogatásból megvalósuló pályázatok által finanszírozott fejlesztéseket egyértelműen le kell határolni. Ezt a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni és erről az érintett települési önkormányzat nyilatkozatát kell csatolni a támogatási kérelemhez.

p) KAP lehatárolás illetve lehetséges szinergiák kihasználása: Amennyiben a projektben releváns közös agrárpolitikai rendszer keretén belül támogatást kapó szereplő (pl. magán gazdálkodó) bevonása, segítheti a projektet az adott területre jövőben igénybe vehető támogatás. Viszont a beavatkozás esetleges kettős finanszírozását el kell kerülni. A lehatárolást, releváns kapcsolódási pontokat a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni.

q) Illeszkedés a releváns települési jogszabályokhoz, tervekhez, stratégiákhoz: A tervezett fejlesztésnek illeszkednie kell a település releváns koncepcióihoz, stratégiáihoz, terveihez és a helyi jogszabályokhoz (ha rendelkezésre áll) – Klímastratégia, Környezetvédelmi program, SECAP, ZIFFA, ITVT, településtervek (fejlesztési és rendezési terv, különösen ezek tájrendezési és

¹⁶ <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz#kapcsolodo-dokumentumok>

zöldinfrastruktúra munkarészeihez), Településarculati Kézikönyv, településképi rendelet, egyéb helyi rendeletek és határozatok vonatkozó részei; illetve az illeszkedést legkésőbb a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóig meg kell teremteni. Ezt a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni.

r) Illeszkedés a kapcsolódó hazai és EU-s szakági dokumentumokhoz, stratégiákhoz: A tervezett fejlesztésnek illeszkednie kell a kapcsolódó hazai és EU-s szakági dokumentumokhoz, stratégiákhoz, hozzá kell járulniuk ezek céljainak, prioritásainak megvalósításához. Minimum elvárás az EU Zöldinfrastruktúra Stratégiához¹⁷, az EU Biodiverzitási stratégiához¹⁸, a földhasználatához kapcsolódó CO₂ mérleghez (LULUCF)¹⁹ és a Víz Keretirányelvhez²⁰ való illeszkedés bemutatása a támogatási kérelemben, kiegészítve ezeket, releváns esetekben – a tervezett beavatkozásoknak megfelelően – más specifikus stratégiai dokumentumokkal is, pl. Új Unió Erdőstratégia²¹, Fenntartható fejlődési menetrend 2030²², EU Duna Régió Stratégia²³, A környezetminőségi előírásokról szóló irányelv²⁴, Inváziós fajok Irányelv²⁵, Az árvízvédelmi irányelv²⁶ stb. A projektnek illeszkednie kell továbbá a Nemzeti Vízstratégiához²⁷, a 2. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához²⁸, Klíma- és Természetvédelmi Akciótervhez²⁹, valamint a tervezett beavatkozások szempontjából releváns hazai stratégiai dokumentumokhoz, így például a 3. Nemzeti Biodiverzitási Stratégiához³⁰, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához³¹, az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz³², Vízgyűjtőgazdálkodási Tervhez³³, Nemzeti Tájstratégiához. Ezt a **Projekt Megalapozó Tanulmányban/Megvalósíthatósági Tanulmányban** be kell mutatni.

s) Katasztrófavédelmi védekezés támogatása: A tervezett fejlesztések kiegészíthetők pl. tűzivízirtás, szél- és viharvédelmi fásítás, belterület erdő- és bozóttűz elleni védelmét szolgáló sávok létrehozásával.

t) Zöldterületek közbiztonságának növelése: A tervezett fejlesztések kiegészíthetők pl. környezetbarát közvilágítás kiépítésével, de a fényszennyezettség minimalizálására törekedni kell.

u) Kármentesítési feladatok: A tervezett fejlesztések kiegészíthetők a **főtevékenységhez (önállóan támogatható tevékenységhez) kapcsolódóan** pl. illegális hulladék lerakatok megszüntetésével, szennyező források kizárásával vízgazdálkodási beavatkozásoknál, például szűrőmezők és hordalékfogók létesítése által.

¹⁷ eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249

¹⁸ [resource.html \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

¹⁹ [CL2018R0841HU0020010.0001.3bi_cp 1..1 \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁰ https://publications.europa.eu/resource/cellar/ff6b28fe-b407-4164-8106-366d2bc02343.0015.01/DOC_1

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249>

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249>

²³ [https://www.coe.int/en/web/programmes/un-2030-agenda](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁴ [https://dunaregiostrategia.kormany.hu/dokumentumok](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0105](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1143](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007L0060](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁸ [https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/997966DE-9F6F-4624-91C5-3336153778D9/Nemzeti-Vizstrategia.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

²⁹ [https://nakfo.mbfisz.gov.hu/sites/default/files/files/N%C3%89S_Ogy%20%C3%A1ltal%20elfogadott.PDF](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

³⁰ [https://2015-2019.kormany.hu/download/9/d4/c1000/ITM_Klima_es_Termeszervedelmi_Akcioterv.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

³¹ [https://cdn.kormany.hu/uploads/sheets/1/14/141/14141a7031c32aa7f9338edf332e811.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

³² [https://eionet.kormany.hu/akadalymentes/download/1/26/71000/NFFT-HUN-web.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

³³ [https://xn--kmyezetvdelem-jkb3r.hu/sites/default/files/media/docs/nkp-5.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249)

³⁴ [https://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-elfogadott/](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0249) A VGT3 közérthető, összefoglaló változata megjelent a Hivatalos Értesítő 2022. évi 23. számában a „Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről szóló” 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozat jóváhagyásával

v) Zöld-kék infrastruktúra Tervzsűri (ZKIT):

Szükséges a projekt műszaki tartalmának ZKIT által történő véleményeztetése

- mind a támogatási kérelem benyújtását megelőzően **[I. Tervzsűri]**,
- mind a létesítési engedélyezési eljárást megelőzően (amennyiben releváns); engedélyezési eljárást nem igénylő esetben egyéb, a részletes műszaki tartalmat alátámasztó dokumentumok benyújtását megelőzően **[II. Tervzsűri]**.

A felhívás 12. fejezetében megadott **13/A. Szakmai dokumentumok I. csomag** részeként az I. Tervzsűri nyilatkozatát, valamint a Tervzsűri által megadott feltételek kezelését bemutató nyilatkozatot a támogatási kérelemhez csatolni kell.

A II. Tervzsűri véleményét a felhívás 5.1 fejezet szerinti, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett **beszámoló benyújtását megelőzően szükséges beszerezni**.

A II. Tervzsűri nyilatkozatát, valamint a Tervzsűri által megadott feltételek kezelését bemutató nyilatkozatot a beszámolóhoz csatolni kell.

Mind két esetben a projekt tartalom műszaki tartalmának véglegesítését a ZKIT véleményének figyelembevételével szükséges elvégezni, tekintettel arra, hogy az irányító hatóság a támogatási kérelmek elbírálása során, illetve a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámoló elfogadása során figyelembe veszi a Tervzsűri véleményét.

A támogatási kérelem és a beszámoló vizsgálata során, az irányító hatóság egy-egy alkalommal kérheti a Tervzsűri véleménye alapján módosított dokumentumok Tervzsűri részére történő megküldését visszamutatás céljából.

A II. Tervzsűri során az I. Tervzsűri által megadott feltételek teljesülése is ellenőrzésre kerül.

Amennyiben a felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások, illetve a 6.2. további szakmai elvárások a megvalósítás során fejezetek szerinti elvárások teljesülésének igazolásához rendelkezésre állnak a felhívás 12. fejezetében megadott **13/B. Szakmai dokumentumok II. csomaghoz** szükséges dokumentumok, akkor azokat a támogatási kérelemmel egyidőben kell benyújtani.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Felhívás társadalmasítását követően a projekt műszaki tartalmának Zöld-kék infrastruktúra Tervzsűri által történő véleményeztetése saját felelősségre megkezdhető a társadalmasításra bocsátott Felhívás tervezetben felsorolt dokumentumok megadott címre történő megküldésével.

Kérjük, a ZKIT részére az alábbi e-mail címre küldjék a véleményezendő dokumentumokat: Településügy (EKM) telepulesugy@ekm.gov.hu

A Tervzsűri véleményezésének kérése során, az alábbiakban megadott beküldendő dokumentumokra tekintettel kérjük, tüntessék fel, hogy I. körös vagy II. körös Tervzsűri vizsgálatot kívánnak kezdeményezni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a Korm. rendelet 93. § (1) bekezdés alapján az irányító hatóság a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló határidő vége előtt, a szakasz zárását követő naptól a felhívást felfüggeszti vagy lezárja a felhívás keretösszegének kimerülése okán, abban az esetben a Tervzsűri nem fogad támogatási kérelem benyújtását megelőző vizsgálatra véleményezendő dokumentumokat.

A ZKIT a szakvélemények kialakítása során a projekteket nem rangsorolja, azokat egymáshoz nem hasonlítja, kizárólag az alábbi szakmai szempontoknak való megfelelés kerül vizsgálatra.

A projektgazdák megfelelő szakmai orientációja érdekében a ZKIT ezen szempontok mentén fogalmaz meg műszaki-szakmai megfelelőségi **feltételeket és javaslatokat. A 10 bírálati szempontnak való megfelelés ezáltal maximum 10 feltételt és maximum 10 javaslatot jelenthet**, amelyek szempontonként maximum 10 összetett feltételrendszer vagy maximum 10 javaslatcsomag is lehet.

A támogatási kérelem esetében értékelésre kerül, hogy a ZKIT feltételei közül hány feltétel nem került teljes értékűen teljesítésre. A javaslatok a projektgazdáknak szóló megállapítások, amelyek segíthetnek a projektek tulajdonságainak javításában.

A Tervzsűri által megadott feltételek és javaslatok alapján a pályázónak lehetősége van módosítani a dokumentumait (műszaki terveit és azok leíró részeit, horizontális vállalásait, stb.) még a támogatási kérelem benyújtását megelőzően.

Azok a feltételek számítnak teljesítettnek, amelyek átvezetésre kerültek a dokumentumokban és a feltételek kezelését bemutató nyilatkozatot tesz a támogatást igénylő, melyben a Tervzsűri számára bemutatott dokumentumok és a Támogatási kérelem vagy az ahhoz tartozó dokumentumok közötti eltérések pontos helye megjelölésre került, valamint indoklást tartalmaz, amennyiben valamely feltétel nem igényelt változtatást.

Amennyiben a nyilatkozat azt tartalmazza, hogy bizonyos feltételek teljesítésére, a műszaki dokumentumok módosítására a projekt végrehajtása során fog sor kerülni (pl., ha meglesznek bizonyos mérések, vagy beszerzésre kerülnek bizonyos adatok), akkor ez egy nem teljesített feltételnek minősül.

A nem teljesített Tervzsűri feltételek, amennyiben a projekt támogathatósága egyéb okból nem akadályozott, a támogatási szerződés hatálybalépésének vagy a projekt megvalósítására vonatkozó feltételenként a támogatói döntés részét fogja képezni.

A lenti szempontok a Tervzsűri eljárásrendjének mellékletét képező bírálati lap mintában kerültek részletesen kibontásra.

- Pályázati kiírás által elérni kívánt céloknak való megfelelés
- A projekt kidolgozottsága, megalapozottsága: A probléma(ák) meghatározásának, a cél(ok), alcél(ok) megjelölésének és a cél(ok), alcél(ok) érdekében tervezett műszaki beavatkozási tevékenységek/elemek megfelelősége; a megadott adatok, paraméterek megfelelősége.
- Jogszabályi követelményeknek, amennyiben releváns, műszaki szabványoknak, egyéb előírásoknak való megfelelés
- A tervezett fejlesztés illeszkedik a zöldinfrastruktúra hálózathoz, illetve – amennyiben a település rendelkezik ilyennel – Zöldinfrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akciótervhez.
- Természetalapú megoldások alkalmazása.
- Biológiai sokféleségre való pozitív hatás.
- A csapadékvíz-gazdálkodáson túl megjelölt céloknak való megfelelés (pl. Hősziget-hatás csökkentése, levegőminőség javítása...)
- Fenntarthatóság biztosítása.
- Meglévő és fejlesztéssel érintett zöld-kék infrastruktúra minőségi állapota: mennyisége, egészségi állapota, klímaadaptációs képessége, meglévő többszintes növényállomány bővítése/fejlesztése vagy újonnan történő kialakítása
- Kísérő intézkedések: oktatási, szemléletformálási intézkedések bemutatása; társadalmasítás, helyi közösség bevonása a tervezés folyamatába és a fenntartásba.

A Tervzsűri eljárásrendje a felhívás mellékletét képezi, amelyből tájékozódhatnak annak működéséről, valamint a Tervzsűri részletes bírálati szempontjairól.

I. Tervzsűri esetében megküldendő dokumentumok körét a Felhívás 12.1 fejezetében meghatározott „13/A. Szakmai dokumentumok I. csomag” a) és b) pontja tartalmazza. Amennyiben az I. Tervzsűrihez történő benyújtás során rendelkezésre áll, kérjük a c) pontban felsorolt további dokumentumok csatolását is. Az engedélyek megléte az I. Tervzsűri esetében nem elvárás.

II. Tervzsűri esetében megküldendő dokumentumok körét a Felhívás 12.1 fejezetében meghatározott „13/B. Szakmai dokumentumok II. csomag” a) és b) pontja tartalmazza. Amennyiben a II. Tervzsűrihez történő benyújtás során a rendelkezésre áll, kérjük a c) pontban felsorolt további dokumentumok csatolását is.

Elvárás, hogy a II. Tervzsűri egyeztetés még **a műszaki dokumentumok véglegesítése és/vagy hatósági engedélyezési folyamatának elindítása előtt** történjen meg annak érdekében, hogy a zsűri által elvárt vagy javasolt esetleges módosítások átvezethetők legyenek.

Ez alól kivétel az az eset, amikor a projekt a támogatási kérelem benyújtását megelőzően már rendelkezik engedéllyel. Ebben az esetben a II. tervzsűrire vonatkozó egyéb előírások betartása szükséges.

2.3.3. DNSH elvvel kapcsolatos elvárások

A támogatási kérelem mellékleteként benyújtott projekt megalapozó dokumentációban/Megvalósíthatósági Tanulmányban a támogatást igénylőnek/kedvezményezettnek kifejezetten nyilatkozni szükséges, hogy a projektben saját teljesítésére vonatkozóan betartja, míg vállalkozási szerződéseinek tekintetében ellenőrzi és érvényesíti a megvalósításra kerülő beavatkozások DNSH elvnek megfelelően történő végrehajtását – **DNSH nyilatkozat**.

A projekt megvalósításának megkezdéséhez benyújtott **Megvalósíthatósági Tanulmányban** kellő részletességgel szükséges bemutatni a projekt DNSH elvnek történő megfelelését a **„2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások és követelmények”** fejezetben szereplő elvárásoknak megfelelően.

2.3.4. Kötelezettségszegési eljárásokkal való érintettség vizsgálata

A kötelezettségszegési eljárás az Európai Bizottság jogi eszköze az uniós jog végrehajtásának biztosítására. Amennyiben egy tagállam nem teljesíti valamely kötelezettségét, a Bizottság jogi lépéseket tehet. A kötelezettségszegési eljárásokkal való érintettséget az irányító hatóság az alábbiak szerint vizsgálja:

Az irányító hatóságnak AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE (a továbbiakban: CPR) 73. cikk (2) bekezdés i) pontja szerint biztosítani kell, hogy a kiválasztott műveleteket közvetlenül ne érintse a Bizottság által kiadott, indokolással ellátott olyan vélemény, amely az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 258. cikke szerinti, a kiadások jogszerűségét és szabályosságát vagy a műveletek teljesítését veszélyeztető kötelezettségszegéshez kapcsolódik.

A CPR 97. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében a Bizottság részben vagy egészében felfüggesztheti az olyan kiadások kifizetését, amellyel kapcsolatban a Bizottság indoklással ellátott véleményt bocsátott ki az EUMSZ 258. cikke szerinti jogsértés tekintetében, és ami a kiadás jogszerűségét és szabályosságát kockáztatja.

A fentiek elkerülése érdekében az irányító hatóság és adott esetben a szakpolitikai felelőssel közösen megvizsgálja, hogy az ön támogatási kérelme szerinti fejlesztési elképzeléshez kapcsolódik-e olyan kötelezettség-szegési eljárás, amely indoklással ellátott véleményezési szakaszban van.

A kötelezettség-szegési eljárások figyelemmel kísérésére a tervezési fázistól kezdve folyamatosan szükség van. Az esetleges érintettséget a támogatási kérelmek kiválasztása során és majd a szerződéskötéskor is vizsgálja az irányító hatóság.

Az alábbi honlapon ellenőrizhető, a kötelezettség-szegési eljárással való esetleges érintettség:

https://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/

2.3.5. Korábbi szabálytalanságok figyelembevétele

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106. § és a CPR 74. cikk (21) bekezdés d) pontja szerint az irányító hatóság kiemelt figyelmet kell, hogy fordítson a korábbi szabálytalanságok figyelembevételére, valamint a szabálytalansági eljárások miatti kockázatok csökkentésére.

Felhívjuk a figyelmüket, hogy az irányító hatóság az értékelés során a támogatást igénylő korábbi projektjeivel kapcsolatos adatokat, a monitoring és információs rendszerben rendelkezésre álló információk alapján megvizsgálja, különösen a pénzügyi korrekciót eredményezett szabálytalanságokat. A felhívással megvalósítandó fejlesztéspolitikai célokat és a projektekkel szemben elvárt követelményeket figyelembe véve az irányító hatóság a vizsgálat eredményét az értékelés során felhasználja.

2.3.6. A támogatói döntés kézhezvétele előtt megindított közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos információk

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.

A tartalmi értékelés során a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106. § g) szerint az irányító hatóság figyelembe veszi a támogatási kérelemmel összefüggésben a korábban megindított közbeszerzési eljárások ellenőrzésének eredményét.

A támogatói döntés kézhezvétele előtt megindított közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos további információk a felhívás 4.1. pontjában olvashatók.

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások és követelmények

2.4.1. Horizontális elvárások

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos elvek az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 Rendeletének 9. cikkében megfogalmazott horizontális elvek átfogó elemei, amelyek érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező része. Ezen elvek érvényesítése a horizontális elvárásokon és követelményeken keresztül történik. A horizontális elvárások részletes ismertetése megtalálható az „ÁÚF 21-27” 11. fejezetében. Kérjük, ezeket alaposan tanulmányozza át, mert mind a projekt előkészítését, mind a megvalósítását jelentősen befolyásolhatják.

A horizontális elvárás, illetve követelmény megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenységek következtében felmerült költségek az Európai Unióval elszámolhatóak.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek minden esetben meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, az elővigyázatosság és a „ne okozz jelentős kárt”³⁴ elveket betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba³⁵ ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról 3. cikk (1) b) iv. pontnak (2. szakpolitikai célkitűzés) a következők révén: „az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket”.
- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során az esélyegyenlőséget, a nők és férfiak közti egyenlőséget, valamint a Fogytékossággal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – hozzáférhetőség biztosítása pl. akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

2.4.1.1. Klímaváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos elvárások

- Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább öt éves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során fel kell mérnie az éghajlatváltozás várható hatásait a beruházásra nézve, valamint a beruházás esetleges hatását az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra, annak érdekében, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben, és a projekt éghajlatra való negatív hatásai is kiküszöbölhetők legyenek. A projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat éghajlatváltozási rezilienciateszt elvégzésével szükséges felmérnie, melyhez a 2021-2027 közötti támogatási időszakra az „Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlatváltozási rezilienciatesztjének elvégzéséhez 2021-2027” (röviden: Klímareziliencia Útmutató) c. dokumentum nyújt segítséget.³⁶
- Amennyiben a következő, infrastrukturális beruházást tartalmazó támogatható tevékenység megvalósítását tervezi, akkor **Ön köteles** a beruházásra **elvégezni** a Klímareziliencia útmutatóban részletezett **standard éghajlatváltozási rezilienciatesztet**:
 - Támogatható tevékenységek a 2.1. fejezet szerint.

³⁴ „Ne okozz jelentős kárt” elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

³⁵ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

³⁶ A Klímareziliencia útmutató elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az Útmutató az éghajlatváltozási rezilienciateszt elvégzéséhez_21-27.pdf elnevezésű dokumentum

A támogatási kérelem mellékletét képező **Projekt Megalapozó Tanulmány** keretében a pályázónak a következő témakörökről egy-egy bekezdés terjedelmű vázlatos leírást kell adnia, annak érdekében, hogy már a támogatási kérelemben legyen információ a rezilienciavizsgálatról:

- A projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívások (éghajlatváltozás hatása a projektekre, hatásterületre és a projekt hatására az ÜHG kibocsátás változása)
- A projekt várható hatása az „első az energiahatékonyság” elv érvényesülésére (azaz a projekt tartalmaz-e olyan elemeket, amelyek a fosszilis energiahordozók felhasználásának vagy az energiafelhasználás mérséklését idézik elő)
- A fejlesztések éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatának tervezett folyamata

Az útmutató szerinti éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot a **Megvalósíthatósági Tanulmány** részeként vagy külön dokumentum(ok)ban kell benyújtani a Felhívás 5.1. fejezete szerinti előírások szerint.

2.4.1.2. A „ne okozz jelentős kárt” - (angolul: Do No Significant Harm, azaz DNSH) elv érvényesítéséhez kapcsolódó felhívás specifikus előírások

A DNSH elvet a 2020-ban megjelent taxonómiai rendelet (AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2020/852 RENDELETE a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról) vezette be.

Lényege, hogy **olyan tevékenység ne kapjon európai uniós forrásból támogatást, ami a taxonómiai rendeletben meghatározott hat környezeti célkitűzés bármelyikének jelentős megsértéséhez vezetne, és ezzel jelentős környezeti kárt okozna.**

A taxonómiai rendelet 17. cikke határozza meg, hogy milyen esetekben beszélhetünk ezek jelentős megsértéséről, azaz jelentős károkozásról.

DNSH elv kohéziós politikában történő alkalmazása alapján az operatív programok nem támogathatnak olyan fejlesztést, ami a hat környezeti cél bármelyikének jelentős megsértéséhez vezetne, és ezzel jelentős környezeti kárt okozna.

Nem kell DNSH elemzést készíteni az egyes projektekhez, azonban amennyiben egy projekt keretében a KEHOP Plusz DNSH elemzésben³⁷ beazonosított, jelentős károkozási kockázatot jelentő tevékenység tervezett, akkor a jelentős károkozás elkerülésére meghatározott intézkedéseknek is meg kell valósulniuk – DNSH elvárások.

Kérjük, hogy a támogatási kérelem összeállítása során vegye figyelembe az alábbiakat:

1. Természetalapú megoldások és energiaigény minimalizálása

- **DNSH elemzés szerinti elvárás:** „A végrehajtás során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése, kialakítása során valóban előnyt élvezzenek a minél természetközelibb megoldások, továbbá azok tervezése során meghatározó szempontként érvényesüljön az üzemeltetési célú energiaigény minimalizálása.”
„Az árvízvédelmi létesítmények esetében a kisléptékű és az ökológiai igényekkel összeegyeztethető megoldások előtérbe helyezésre kerülnek, melyben a vízborítás időtartama és mértéke nem veszélyeztetik a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek kedvező természeti állapotban való megőrzését.”

³⁷ <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz/kehop-plusz>

- **A DNSH elvárás tartalma:** Jelen felhívás 2.3. *Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?* fejezet 2.3.2. alfejezetének következő pontjai jóval részletesebben és szigorúbban határozzák meg az ennek a DNSH elvárásnak történő megfelelést:

- d) Természetalapú megoldások alkalmazása;
- g) Pozitív hatás a település környezeti állapotára;
- h) Alacsony költségigényű, ökológiai szemléletű fenntartási igény és körforgásosság;
- j) Energiahatékonyság és a megújuló energiafelhasználás bővítése;
- m) Nemzeti Park Igazgatóság támogató nyilatkozata.

Az elvárás tartalma ezen felül hangsúlyosan megjelenik a többi releváns fejezetben is (2.1. *Milyen tevékenységek támogathatóak?*; 8.2. *Melyek a kiválasztási kritériumok?*).

- **Az elváráshoz DNSH elemzés szerint kapcsolódó tevékenységek:**
 - a KEHOP Plusz céljait segítő zöld-kék infrastruktúrák tervezése, kialakítása, revitalizálása;
 - az épített környezet és a szélsőséges időjárás, éghajlatváltozás környezeti és emberi egészségre gyakorolt kockázatainak minimalizálását, hatásainak enyhítését célzó zöldinfrastruktúra elemek, valamint az inváziós növényfajok elleni fellépés;
 - új zöld és kék felületek kialakítása, meglévő víz- és zöldfelületek, víztestek revitalizációja, felruházása többlet funkciókkal (rekreációs, ökoszisztéma szolgáltatások, adott terület klímaalkalmazkodása és az általa kiszolgált lakosság klímavédelme, változatosság növelése stb.).
- **DNSH elvnek való megfelelés igazolása:**
Természetalapú megoldások alkalmazásának és az energiaigény minimalizálásának vizsgálata, valamint a meghatározott intézkedések Megvalósíthatósági Tanulmány változatelemzés részében való szerepeltetése.
Jelen felhívás műszaki-szakmai tartalmához való illeszkedés alátámasztása ezen DNSH elvárásnak történő automatikus megfelelést jelent.

Elszámolható költség: Természetalapú megoldások megvalósításának költsége az önállóan támogatható tevékenységekkel együtt. Energiahatékonyság, alternatív energiahasznosítás megvalósításának költsége – amennyiben a fejlesztés ilyen irányú elemeket is tartalmaz (pl. zöldfelület közvilágításának kialakítása).

2. Ökológiai igények feltárása, figyelembe vétele

- **DNSH elemzés szerinti elvárás:** A természetes élőhelyek igénybevitelével történő tevékenységek (kotrás, fakivágás, mederkialakítás, stb.) az ökológiai igények előzetes feltárásával és azok figyelembe vételével történhetnek.
- **A DNSH elvárás tartalma:** Jelen felhívás 2.3. *Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?* fejezet 2.3.2. alfejezetének következő pontjai jóval részletesebben és szigorúbban határozzák meg az ennek a DNSH elvárásnak történő megfelelést:
 - g) Pozitív hatás a település környezeti állapotára;
 - h) Alacsony költségigényű, ökológiai szemléletű fenntartási igény és körforgásosság;
 - m) Nemzeti Park Igazgatóság támogató nyilatkozata.

Az elvárás tartalma ezen felül hangsúlyosan megjelenik a többi releváns fejezetben is (2.1. *Milyen tevékenységek támogathatóak?*; 8.2. *Melyek a kiválasztási kritériumok?*).

Továbbá az alábbi tevékenységeknél minden esetben kötelező a Megvalósíthatósági Tanulmány 'A projekt környezeti hatásainak bemutatása' című fejezetében vizsgálni, ha a természetes élőhelyek igénybevételével járó tevékenységet (pl. kotrás, fakivágás, mederalakítás) tartalmaz a projekt.

- **Az elváráshoz DNSH elemzés szerint kapcsolódó tevékenységek:**
 - a KEHOP Plusz céljait segítő zöld-kék infrastruktúrák tervezése, kialakítása, revitalizálása;
 - az épített környezet és a szélsőséges időjárás, éghajlatváltozás környezeti és emberi egészségre gyakorolt kockázatainak minimalizálását, hatásainak enyhítését célzó zöldinfrastruktúra elemek, valamint az inváziós növényfajok elleni fellépés;
 - új zöld és kék felületek kialakítása, meglévő víz- és zöldfelületek, víztestek revitalizációja, felruházása többlet funkciókkal (rekreációs, ökoszisztéma szolgáltatások, adott terület klímaalkalmazkodása és az általa kiszolgált lakosság klímavédelme, változatosság növelése stb.).
- **DNSH elvnek való megfelelés igazolása:**
Jelen felhívás műszaki-szakmai tartalmához való illeszkedés alátámasztása ezen DNSH elvárásnak történő automatikus megfelelést jelent.

Elszámolható költség: Ökológiai vizsgálat elkészítésének szakértői költsége.

3. Zöld közbeszerzés alkalmazása

4. Újrahasznosítási terv készítése

A DNSH elv érvényesítéséhez tartozó zöld közbeszerzés (3.), újrahasznosítási terv készítés (4.) elvárás tartalma a 2.4.2.1. fejezetében horizontális követelményként található, melyek minden projektre vonatkozóan kötelezően teljesítendőek.

2.4.1.3. Környezet- és természetvédelmi elvárások

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá eső tevékenységek, létesítmények megvalósítása, valamint azok jelentős módosításai, változtatásai esetében el kell készíttetni a beruházás megkezdése előtt a projekt környezeti hatásának vizsgálatát a beruházás által érintett környezeti elemekre, rendszerekre vonatkozóan. A vizsgálati eljárást a 2011/92/EU direktíva (hazai alkalmazása a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet), a 92/43/EEC direktíva (hazai alkalmazása 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet) és a 2000/60/EK direktívával összhangban a 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásainak figyelembevételével kell végezni. A vizsgálat eredményeképp előállt dokumentációt, továbbá az ezen dokumentáció figyelembevételével született környezetvédelmi határozatot vagy környezetvédelmi engedélyt, ill. a hatóságok által kiadott nyilatkozatokat - amennyiben már rendelkezésre áll - csatolni kell a támogatási kérelemhez, de legkésőbb a projekt tartalmi, műszaki előkészítésére vonatkozó, a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóhoz kell benyújtani. A dokumentációban be kell mutatni, hogyan fogja csökkenteni, kompenzálni, illetve dokumentálni a kivitelező a projekt megvalósítása során okozott káros környezeti hatásokat³⁸. A környezetvédelmi hatóság határozatának megfelelően a környezet állapotában bekövetkezett változásokat a beruházás megvalósítása során nyomon kell követni, és az állapotváltozásról, a káros hatások csökkentését vagy kompenzálását célzó intézkedések

³⁸ A környezeti hatásvizsgálatban meghatározott és a környezetvédelmi engedélyben előírt hatásmérséklő és/vagy kompenzációs intézkedéseknek meg kell jelennie a vállalkozó tevékenységei között és közbeszerzés során a műszaki leírás részét kell képeznie.

eredményességéről szóló jelentést csatolni kell a projekt előrehaladásáról és zárásáról készített beszámolóhoz.

2.4.1.4. Esélyegyenlőségi elvárások

A 2007. évi XCII. törvény³⁹ 9. cikke értelmében a nyilvánosság számára nyitva és rendelkezésre álló létesítmények és szolgáltatások hozzáférhetőségét biztosítani kell. Ennek érdekében az ilyen létesítmények (pl. a közösségi célú funkciókat ellátó, ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész) építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés, valamint az infokommunikációs akadálymentesítés. A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelmények esetén az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelvének szükséges megfelelni.⁴⁰ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § f) pontja szerinti közszolgáltatásokhoz⁴¹ kapcsolódó fejlesztéseket (beleértve az infrastrukturális, szolgáltatás, infokommunikációs fejlesztéseket⁴²) az egyetemes tervezés alapelvét figyelembe véve⁴³ komplex akadálymentesítést elvégezve kell végrehajtani⁴⁴.

Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.

Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. § (4) bekezdésének megfelelően.

2.4.2. Horizontális követelmények

A támogatási kérelem benyújtásakor a **következő kötelező horizontális követelményeket** szükséges teljesíteni, valamint a **projekt tervezett tartalma alapján a választható horizontális követelmények közül 1 db környezet-, természetvédelmi, továbbá 2 db esélyegyenlőségi tevékenységet** szükséges **választani** és a projekt keretében megvalósítani, valamint a horizontális adatszolgáltatást elvégezni a kitöltő felület monitoring mutatók menüpontja alatt, ha az adott követelményhez tartozik adatszolgáltatási kötelezettség.

Költség kizárólag a teljesített horizontális követelménnyel kapcsolatban számolható el.

A kötelezően választható horizontális követelmények projekt szintű vállalásként értelmezendők, így konzorcium esetében a vállalat konzorciumi szintű, azaz bármely konzorciumi tag megvalósíthatja.

³⁹ 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0882&from=HU>

A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek szükséges megfelelni a 2025. június 28-át követően forgalomba hozott termékek és szolgáltatások esetében.

⁴¹ A közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő;

⁴² A közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény A közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglalt kötelezettségek teljesítése ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 162/2019. (VII. 5.) Korm. rendelet

⁴³ A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 2. cikk

⁴⁴ További információ: ÁÚF 21-27 11. fejezet

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a kedvezményezett szervezetnek több projektje valósul meg KEHOP Plusz, vagy más operatív program keretében, és azokban ugyanolyan típusú horizontális tevékenységet vállal és valósít meg, azoknak projektenként eltérő, egyedi tevékenységeknek kell lenniük a projekt résztvevőihez és tartalmához illeszkedően. A teljesítés során az irányító hatóság ellenőrzi ezen előírások betartását.

Felhívjuk a figyelmét, hogy a projektekre vonatkozóan a kötelezően választható horizontális követelmények esetében a támogatási kérelem benyújtásakor hatályos felhívásban szereplő horizontális követelmények az irányadók.

2.4.2.1. Kötelező környezet-, természetvédelmi horizontális követelmények

1) Zöld közbeszerzés alkalmazása (KÖTELEZŐ, DNSH miatt)

– DNSH elemzés szerinti elvárás:

„Zöld közbeszerzési kritériumok érvényesítése, különös tekintettel a beszerzésre kerülő elemek, eszközök, berendezések esetében általában is a minél nagyobb arányú újrahasznosított anyag tartalom, valamint a javíthatóság, minél hosszabb élettartam, az alacsonyabb karbantartási igény preferálásának megkövetelése, a szintetikus és veszélyes anyag-tartalom minimalizálása.”

– A DNSH elvárás tartalma:

Az alábbi tevékenységek esetében vizsgálni kell a [zöld közbeszerzés](#) alkalmazásának lehetőségét, melynek megvalósításához a zöld közbeszerzés támogatásához készült Jó gyakorlat kézikönyv⁴⁵ tartalmaz javaslatokat és ötleteket.

Ennek alapján a kedvezményezett vállalja, hogy a projekt alábbiakban meghatározott tevékenységeihez tartozó releváns közbeszerzéseket az előzetes vizsgálat eredményeinek megfelelően zöld közbeszerzés formájában bonyolítja le a Környezetvédelmi Közbeszerzési Etikai Kódex⁴⁶ figyelembe vételével. Amennyiben a zöld közbeszerzési kritériumok nem kerülnek alkalmazásra, az objektív okokon alapuló indoklást a Megvalósíthatósági Tanulmánynak tartalmaznia szükséges.

– Az elváráshoz DNSH elemzés szerint kapcsolódó tevékenységek:

- 1) „a KEHOP Plusz céljait segítő zöld-kék infrastruktúrák tervezése, kialakítása, revitalizálása;
- 2) az épített környezet és a szélsőséges időjárás, éghajlatváltozás környezeti és emberi egészségre gyakorolt kockázatainak minimalizálását, hatásainak enyhítését célzó zöldinfrastruktúra elemek, valamint az inváziós növényfajok elleni fellépés;
- 3) új zöld és kék felületek kialakítása, meglévő víz- és zöldfelületek, víztestek revitalizációja, felruházása többlet funkciókkal (rekreációs, ökoszisztéma szolgáltatások, adott terület klímaalkalmazkodása és az általa kiszolgált lakosság klímavédelme, változatosság növelése stb.).”

– DNSH elvnek való megfelelés igazolása:

- 1) zöld közbeszerzés vizsgálata és bemutatása a Megvalósíthatósági Tanulmány részeként, továbbá

⁴⁵ A Zöld közbeszerzés támogatása – Jó gyakorlat kézikönyv a <https://www.palyazat.gov.hu/informacio/kozbeszerzes> oldalon a Kapcsolódó dokumentumok menüponton belül a Közbeszerzési útmutatóknál elérhető.

⁴⁶ Környezetvédelmi Közbeszerzési Etikai Kódex, https://kozbeszerzes.hu/data/filer_public/ef/e9/efe948e6-711b-44dc-9501-13fb87d4e9a1/kornyeztvedelmi_kozbeszerzesi_etikai_kodex_final.pdf

- 2) a vállalt intézkedések közbeszerzés műszaki leírásában és vagy ajánlati felhívásban való szerepeltetése és
- 3) a közbeszerzési szakértő nyilatkozata.

– **Elszámolható költség:** A közbeszerzés lebonyolításának szakértői költsége.

2) Újrahasznosítási terv készítése/Újrahasznosítás az építési beruházás során (KÖTELEZŐ, DNSH miatt)

– **DNSH elemzés szerinti elvárás:**

- Minden 150 m Ft-nál nagyobb összköltséggel építési-bontási tevékenységet megvalósító projekt esetében legkésőbb a kiviteli terv elkészítése keretében újrahasznosítási tervet kell készíteni, amiben meg kell vizsgálni az építéssel, illetve bontással járó beavatkozások során az újrahasznosított, újrafelhasznált anyagok és/vagy melléktermékek felhasználási lehetőségeit.
- A terv célja az, hogy
 - o ezen anyagok összesített aránya tömegszázalékban elérje a legalább 30%-ot a kivitelezés során, és
 - o a korszerűsítések során a keletkező nem veszélyes építési és bontási hulladékok (a 17 05 04 azonosító kódú föld és kövek kivételével) legalább 70 tömegszázalékának előkészítése újrahasználatra, újrafeldolgozásra, egyéb anyagában történő hasznosításra.
- Amennyiben valamelyik cél elérése a beruházás adottságai miatt nem lehetséges, akkor a tervben meg kell határozni a maximális elérhető arányt, és a fenti arány elérését akadályozó okokról, valamint az elérhető maximális arányról a kiviteli tervet jegyző vezető tervezőnek nyilatkoznia kell. A kivitelezés során az újrahasznosítási terv szerint kell eljárni.

– **A DNSH elvárás tartalma:**

Az alábbi tevékenységeknél minden esetben kötelező vizsgálni az elvárásnak való megfelelést a felhívás alapján és a Megvalósíthatósági Tanulmány részeként, ha 150 m Ft feletti építési-bontási tevékenységet tartalmaz a projekt. Mentesség **objektív és a Megvalósíthatósági Tanulmányban alátámasztott** indokok alapján jár (szennyezett anyag, aránytalanul magasabb költségek stb.).

Ezen kívül annak bemutatása is szükséges, ha a fentiekben említett 30%-ban és 70%-ban megadott elvárt arányok várhatóan nem teljesülhetnek az újrahasznosítási terv keretében. Ebben az esetben az erre vonatkozó indoklást a jóváhagyott Megvalósíthatósági Tanulmány tartalmazza és legkésőbb a kiviteli terv elkészítésekor a tervet jegyző vezető tervező nyilatkozik az elvárásban meghatározott arány elérését akadályozó tényszerű okokról.

– **Az elváráshoz DNSH elemzés szerint kapcsolódó tevékenységek:**

- a KEHOP Plusz céljait segítő zöld-kék infrastruktúrák tervezése, kialakítása, revitalizálása;
- az épített környezet és a szélsőséges időjárás, éghajlatváltozás környezeti és emberi egészségre gyakorolt kockázatainak minimalizálását, hatásainak enyhítését célzó zöldinfrastruktúra elemek, valamint az inváziós növényfajok elleni fellépés;
- új zöld és kék felületek kialakítása, meglévő víz- és zöldfelületek, víztestek revitalizációja, felruházása többlet funkciókkal (rekreációs, ökoszisztéma szolgáltatások, adott terület klímaalkalmazkodása és az általa kiszolgált lakosság klímavédelme, változatosság növelése stb.).

– **DNSH elvnek való megfelelés igazolása:**

- Megvalósíthatósági Tanulmány részeként bemutatott vizsgálat és
- az újrahaznosítási terv és kivitelezés során történő végrehajtásának a köz/beszerzés műszaki leírásában való szerepeltetése,
- amennyiben mérföldkőben meghatározott a kiviteli terv készítése, akkor ahhoz kötötten az újrahaznosítási terv megléte ellenőrizendő,
- amennyiben valamelyik cél elérése a beruházás adottságai miatt nem lehetséges, akkor a kiviteli tervet jegyző vezető tervező nyilatkozatának rendelkezésre kell állnia,
- a műszaki ellenőrnek kell nyilatkozatban igazolnia, hogy a kivitelezés az újrahaznosítási terv alapján valósult meg.

– **Elszámolható költségek:** Az Újrahaznosítási Terv elkészítésének költsége.

2.4.2.2. Választható környezet-, természetvédelmi horizontális követelmények

1) Erőforrás takarékos épület kialakítása

- **A tevékenység tartalma:** A projektből létrehozott épület, építmény, létesítmény tervezése, kivitelezése során a következő követelmények közül az egyik teljesítését biztosítani kell:
 1. az épület tetejének, vagy egyik homlokzatának legalább 50%-át növényzet fedi (zöldtető, illetve zöldhomlokzat)
 2. a WC-k vízigényét teljesen a csaptelepek szennyvize és/vagy esővíz (szürkevíz) biztosítja,
 3. a kert öntözését teljes mértékben a helyben összegyűjtött esővíz biztosítja.
- **Elszámolható költségek:** A választott műszaki megoldás(ok) tervezésének, kivitelezésének költsége.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmények teljesítését a kiviteli terv elkészítése során a felelős tervezőnek, a kivitelezés során a műszaki ellenőrnek kell nyilatkozatban igazolnia.

2) Bioklimatikus tervezés alkalmazása

- **A tevékenység tartalma:** A projektből létrehozott, felújított, átalakított épület, építmény, létesítmény tervezése, kivitelezése során legalább az épület déli és keleti homlokzata előtt olyan fasor kerül kialakításra, amelyben a fák tíz éven belül várható jellemző magassága meghaladja legalább az öt métert. A projekt keretében nem telepíthető olyan fa, amely szerepel a fás szárú növények védelméről szóló 282/2024 Korm. rendelet 2. mellékletében található inváziós fajok listában.
- **Elszámolható költségek:** A fasor tervezési, kivitelezési költsége.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmény teljesítését, a kivitelezés során a műszaki ellenőrnek kell nyilatkozatban igazolnia. A záró beszámolóhoz fényképes dokumentációt kell csatolni, amely igazolja a kivitelezési munkák elvégzését.

3) Környezetvédelmi szemléletformáló akció a projektben

- **A tevékenység tartalma:** A kedvezményezett szemléletformáló akciót valósít meg legalább egy olyan kompetens szervezettel együttműködve, amely a környezetvédelem, a természetvédelem, vagy a környezettudatosság ügyét támogatja. A szemléletformáló akció tematikáját a projekt jellegéhez vagy a kedvezményezett profiljához igazodva kell kialakítani; az akciót a kedvezményezett munkatársainak, partnereinek és klienseinek körében kell megvalósítani (legalább 50 fő).
- **Elszámolható költség:** Az együttműködés szolgáltatói költsége, illetve a szemléletformáló akció költsége elszámolható költség.

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** Az együttműködésben megvalósított szemléletformáló akciót a vonatkozó szolgáltatási szerződéssel vagy együttműködési megállapodással, valamint a szemléletformáló akció szakmai dokumentációjával kell igazolni (írásos beszámoló, fotódokumentáció, jelenléti ív, stb.).

4) Természetvédelmi szakértő alkalmazása a projektben

- **A tevékenység tartalma:** A kedvezményezett természetvédelmi vagy tájvédelmi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt von be a projekt végrehajtásába, aki a fejlesztéssel érintett természeti értékek védelmét segíti.
- **Elszámolható költség:** A szakértői szolgáltatás költsége, illetve a szakértő bérköltsége elszámolható költség.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmény teljesítése a természetvédelmi, illetve tájvédelmi szakértői szerződésével és az elszámolt időszakban elvégzett tevékenységeiről, az érvényesített természet-, illetve tájvédelmi szempontokról készített írásos beszámolóval igazolható.

5) A fényszennyezés elkerülése (komplex követelmény)

- **A tevékenység tartalma:** A Kedvezményezettnek az 1 milliárd Ft-nál nagyobb összköltségű építési beruházást megvalósító projekt esetében a kiviteli tervet az Agrárminisztérium Környezetügyért Felelős Államtitkársága által kibocsátott [Fényszennyezésről – világosan!](#) útmutatóban foglalt műszaki ajánlások alapján kell elkészíteni, a fényszennyezés minimálisra csökkentése érdekében.
- A kivitelezés során a fényszennyezés csökkentése érdekében kell eljárni a kiviteli terv előírásai szerint.
- **Elszámolható költségek:** -
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmények teljesítését a kiviteli tervet jegyző vezető tervező igazolásával kell igazolni a kiviteli terv költségeinek elszámolásakor, továbbá a kivitelezés során a műszaki ellenőrnek kell nyilatkozatban igazolnia, hogy a kivitelezés a fényszennyezés csökkentése jegyében valósult meg a kiviteli terv vonatkozó előírásainak mentén.

A kötelező és választható környezet-, természetvédelmi tevékenységekhez kapcsolódó horizontális adatszolgáltatás:

Horizontális követelmény	Horizontális adatszolgáltatás neve	Mértékegység	Típusa (környezetvédelmi/ esélyegyenlőségi)
Zöld közbeszerzés alkalmazása	Lebonyolított zöld közbeszerzések száma	db	környezetvédelmi
Újrahasznosítási terv készítése	Kivitelezés során felhasznált újrahasznosított, újrafelhasznált anyagok és/vagy melléktermék anyagok összesített aránya vagy Újrahasználatra, újrafeldolgozásra, vagy egyéb anyaghasznosításra előkészített nem veszélyes építési és bontási hulladékok (kivéve 17 05 04 azonosító kód) aránya	%	környezetvédelmi

Horizontális követelmény	Horizontális adatszolgáltatás neve	Mértékegység	Típusa (környezetvédelmi/esélyegyenlőségi)
Erőforrás-takarékos épület kialakítása	Fejlesztéssel érintett erőforrás-takarékos épületek összesített hasznos alapterületének nagysága	m ²	környezetvédelmi
Bioklimatikus tervezés alkalmazása	Bioklimatikus tervezéssel érintett épületek, létesítmények száma	db	környezetvédelmi
Környezetvédelmi szemléletformáló akció a projektben	Környezetvédelmi szemléletformáló akciókban résztvevők száma	fő	környezetvédelmi
Természetvédelmi szakértő alkalmazása a projektben	Természetvédelmi szakértőt alkalmazó projektek száma	db	környezetvédelmi
A fényszennyezés elkerülése (komplex követelmény)	Fényszennyezésről - világosan! útmutatóban foglalt műszaki ajánlásokat alkalmazó projektek száma	db	környezetvédelmi

2.4.2.3. Választható esélyegyenlőségi horizontális követelmények

1) Vezetők, munkatársak részvétele esélyegyenlőségi képzésen

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett vezető tisztségviselői, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársai legalább 5 fő – személyesen vagy online – esélyegyenlőségi képzésen vesznek részt minimum 6 óra terjedelemben. A képzés a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoportba (kiemelten a romák, családoso, megváltozott munkaképességű személyek, idősek és pályakezdő fiatalok) tartozó személyek speciális sajátosságaira fókuszál. Olyan sajátosságok általános megismerése a cél, amely munkavállaláshoz kapcsolódóan, szolgáltatás igénybevétele vagy infrastruktúra használata során jelenik meg. A képzés nyilvántartott felnőttképző szervezetnél vehető igénybe.
- **Elszámolható költség:** Képzés részvételi és vizsgadíja
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). Nyilatkozat a képzésben résztvevő személyekről.

2) Vezetők, munkatársak nemek közötti esélyegyenlőségi képzésen történő részvétele

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett vezető tisztségviselői, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársai legalább 5 fő nemek közötti esélyegyenlőségi képzésen vesznek részt személyesen vagy online, minimum 6 óra terjedelemben. A képzés a nemek közötti esélyegyenlőség foglalkoztatásban, munkaszervezésben, szolgáltatások igénybevételeben, infrastruktúra használatában való érvényesítésére fókuszál. A képzés nyilvántartott felnőttképző szervezetnél vehető igénybe.
- **Elszámolható költség:** Képzés részvételi és vizsgadíja
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). Nyilatkozat a képzésben résztvevő személyekről.

3) Együttműködés a projekt tervezésében, megvalósításában esélyegyenlőségi területen kompetens szervezettel

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett a projekt tervezése, illetve megvalósítása során aktívan együttműködik legalább egy olyan kompetens szervezettel, amely a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoport (fogyatékos emberek, romák, nők, nagycsaládosok) esélyegyenlőségét támogatja, a projekt esélyegyenlőségi jellegének biztosítása, illetve a meglévő hátrányok kompenzációja érdekében. Ilyen együttműködés például az akadálymentesítési tervek véleményeztetése fogyatékos embereket képviselő szervezettel; családbarát javaslatok gyűjtése közterület átalakítást célzó projekthez; irányítási, gyártási, működési, közigazgatási stb. folyamatok kidolgozása, átalakítása, felülvizsgálata során.
- **Elszámolható költség:** A kompetens szervezettel való együttműködés szolgáltatói költsége.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A projektre vonatkozó szolgáltatási szerződés vagy együttműködési megállapodás. Az együttműködő szervezet által a projektre vonatkozóan kiadott releváns szakmai vélemény és javaslatok, valamint a kedvezményezett azok beépítésére vonatkozó nyilatkozatát tartalmazó dokumentum.

4) Akadálymentes honlap kialakítása

- **A teljesítés elvárt tartalma:** A kedvezményezett a teljes honlapját átalakítja /létrehozza a WCAG 2.1 szabvány (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) szabvány) szerint.
- **Elszámolható költség:** Szakértői szolgáltatási költség.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A szabványnak megfelelő, működő honlap. A szabvány teljesítéséről kiállított tanúsítvány.

5) Egyéb infokommunikációs akadálymentesítés

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett a pályázat keretében kötelezően teljesítendő tételeken túlmutató, illetve más horizontális követelményben nem szereplő infokommunikációs akadálymentesítésre irányuló fejlesztést hajt végre. A részvételt és tevékenységet segítő környezeti feltételek megteremtéséhez járul hozzá a tapintható vagy káprázatmentes, jól látható jelzések, szövegek, térképek, eszközök kihelyezése, beszélő eszközök, közlekedést segítő szerkezetek használata; akadálymentes számítógéphasználatot segítő szoftverek, nagyító eszközök beszerzése; infrastrukturális elemek kontrasztosítása; jelnyelvi tolmács szolgáltatás igénybe vétele; fényjelzéses információk biztosítása (pl. tűz-, füstjelző); indukciós hurok kiépítése stb.
- **Elszámolható költségek:** Szakértői szolgáltatási költség. Beszerzési, beruházási költség.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** Szolgáltatás esetében annak szakmai dokumentációja; beruházás esetén a fejlesztést megelőző és a fejlesztés utáni állapotot bemutató fotók; eszközbeszerzés esetében az üzembe helyezett /használatban lévő eszköz fotója.

6) Család- és gyermekbarát projektelemek

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett felügyeletet nem biztosító család- és gyermekbarát projektelemeket valósít meg, ezek közé tartozik a belső gyerekjátszó, etető, pelenkázó (gyerekgondozási helység), családi gépjármű parkolóhely, gyermek-higiénia, szabadtéri gyerekjátszó. Ezek a projektelemek elérhetők a kedvezményezett alkalmazottai, partnerei és kliensei, illetve családjuk számára.
- **Elszámolható költség:** Beszerzési, beruházási költségek.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** Kedvezményezetti nyilatkozat a megvalósított fejlesztés tartalmáról (család- és gyermekbarát projektelemek felsorolása), illetve a fejlesztéssel érintettek köréről. Fotó a használatba vett, illetve telepített projektelemről.

A választható esélyegyenlőségi tevékenységekhez kapcsolódó horizontális adatszolgáltatás:

Horizontális követelmény	Horizontális adatszolgáltatás neve	Mértékegység	Típusa (környezetvédelmi/esélyegyenlőségi)
Vezetők, munkatársak részvétele esélyegyenlőségi képzésen	Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (vezetők, munkatársak)	fő	esélyegyenlőségi
Vezetők, munkatársak nemek közötti esélyegyenlőség képzésen történő részvétele	Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (nemek közötti esélyegyenlőség)	fő	esélyegyenlőségi
Együttműködés a projekt tervezésében, megvalósításában esélyegyenlőségi területen kompetens szervezettel	A projekt tervezésébe, megvalósításába bevont, esélyegyenlőségi területen kompetens szervezetek száma	db	esélyegyenlőségi
Akadálymentes honlap kialakítása	Akadálymenteshonlapot kialakító szervezetek száma	db	esélyegyenlőségi
Egyéb infokommunikációs akadálymentesítés	Infokommunikációs akadálymentesítést végrehajtó szervezetek száma	db	esélyegyenlőségi
Család- és gyermekbarát projektek	Család- és gyermekbarát projektek fejlesztést végrehajtó szervezetek száma	db	esélyegyenlőségi

Felhívjuk a figyelmét, hogy amennyiben több olyan projektet valósít meg, amelyek a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó uniós forrásból kerülnek finanszírozásra, abban az esetben egy adott horizontális követelmény csak egy projekt keretében számolható el.

Amennyiben Ön egy horizontális tevékenységet valamely, a fent hivatkozott uniós forrásból finanszírozott projekt keretében már teljesített, e felhívás keretében másik tevékenységet kell választania.

Önnek nem kell horizontális tevékenységet teljesítenie, amennyiben:

- a támogatási kérelem benyújtásakor valamennyi, jelen felhívásban szereplő választható horizontális tevékenység vonatkozásában igazolni tudja, hogy azokat korábban már teljesítette, vagy
- amennyiben a jelen felhívásban szereplő, korábban nem teljesített választható horizontális tevékenységek közül objektív ok miatt egyik tevékenységet sem tudja teljesíteni.

Az egyes, más projekt keretében már teljesített horizontális tevékenységek teljesítését igazoló dokumentumokat, illetve annak indoklását, hogy a korábban nem teljesített tevékenységeket miért nem tudja teljesíteni, Önnek a támogatási kérelem mellékleteként be kell nyújtania.

Amennyiben fenti indokokra tekintettel nem vállalja horizontális tevékenység megvalósítását, ahhoz kapcsolódóan jelen felhívás keretében monitoring mutatót sem tervezhet.

3. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

Egy kisprojekt Európai Unióval elszámolható összköltsége⁴⁷ legfeljebb 1 999 999 999 Ft.

Egy nagyprojekt Európai Unióval elszámolható összköltsége⁴⁸ legfeljebb 8 000 000 000 Ft.

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege projektenként:

kisprojektek

minimum: 100 000 000 Ft

maximum: 1 999 999 999 Ft

nagyprojektek

minimum: 2 000 000 000 Ft

maximum: 8 000 000 000 Ft

Önkormányzati társulás vagy konzorciumi támogatást igénylők esetében a minimum és maximum értékek a projekt teljes Európai Unióval elszámolható összköltségére vonatkozik, azaz nem tagonként értendő.

A támogatás maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható összköltség 100 %-a.

4. A PROJEKTVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

A támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdett projekthez is igényelhet támogatást, ha azt a kérelem benyújtásáig fizikailag még nem fejezte be.

További részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 1. alpontja tartalmaz.

⁴⁷ A „projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége” fogalom megegyezik a 2014-2020-as programozási időszakban használt „projekt maximálisan elszámolható költsége” fogalommal, tehát az itt megjelenő összeg tartalmazza a társfinanszírozást is.

⁴⁸ A „projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége” fogalom megegyezik a 2014-2020-as programozási időszakban használt „projekt maximálisan elszámolható költsége” fogalommal, tehát az itt megjelenő összeg tartalmazza a társfinanszírozást is.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.⁴⁹

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatási szerződésben/támogatói okiratban (a továbbiakban együtt: támogatási szerződés) és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok - szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő - kifizetése megtörtént.

További részletes szabályozás az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésének határideje 2029. december 31. Ha Ön a projekt megvalósítását a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdte meg, a végrehajtási határidő a támogatási szerződés hatályba lépésének napjával kezdődik.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának határideje a projekt fizikai befejezését követő 30. nap, de legkésőbb 2030. január 30.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A mérföldkő a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul.

Önnek a projektjében egy mérföldkövet kell tervezni, a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára.

A mérföldkő elérését követő 30 napon belül, de legkésőbb 2030. január 30-ig záró beszámolót kell benyújtani.

A felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások, illetve a 6.2. további szakmai elvárások a megvalósítás során fejezetek szerinti előírások teljesülését igazoló alábbi dokumentumokat, amennyiben a támogatási kérelem benyújtásakor nem állnak rendelkezésre, legkésőbb a Támogatási Szerződés hatályba lépésétől számított egy éven belül a Korm. rendelet 294. § (3)

⁴⁹ Lásd: Korm. rendelet Közbeszerzési eljárások ellenőrzése c. fejezete

bekezdés szerinti szakmai beszámoló keretében szükséges bemutatni, amely határidő egy alkalommal alapos indoklással legfeljebb fél évvel meghosszabbítható.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés szerinti irányító hatóság által kezdeményezett beszámoló benyújtásának elmulasztását vagy elutasítását az irányító hatóság a Korm. rendelet 298. § alapján a projekt felfüggesztésére okot adó körülménynek tekinti. A benyújtott vagy az ismételten benyújtott beszámoló jóváhagyásáig az irányító hatóság támogatás kifizetést nem teljesít.

Elvárás, hogy a II. Tervzsűri egyeztetés még **a műszaki dokumentumok véglegesítése és/vagy hatósági engedélyezési folyamatának elindítása előtt** történjen meg annak érdekében, hogy a zsűri által javasolt esetleges módosítások átvezethetők legyenek.

A felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások, illetve a 6.2. további szakmai elvárások a megvalósítás során fejezetek szerinti előírások teljesülését az alábbi dokumentum szükséges igazolni:

- **Megvalósíthatósági Tanulmány valamennyi kötelező mellékletével együtt.**

Az MT keretében a beszámolóhoz megküldendő dokumentumok körét a Felhívás 12.1 fejezet „13/B. Szakmai dokumentumok II. csomag” a), b), c) és e), f) pontjai tartalmazzák részletesen.

A dokumentumok összeállításához segítséget nyújt a „Benyújtandó dokumentumok köre” segédlet is.

A záró beszámolóval kapcsolatos elvárások:

- műszaki szakmai eredmény: a beszámoló benyújtásig teljesített vállalások bemutatása,
- „rövid összefoglaló” mezőben a projekt céljai alapján ismertetni szükséges a beszámoló benyújtásig megvalósult tevékenységeket; a megszerzett jogerős engedélyek bemutatása, csatolása (pl. használatbavételi, üzemeltetési stb.),
- tájékoztatás és nyilvánosság a beszámoló benyújtásig teljesített vállalások bemutatása, eredménytermékek csatolása,
- monitoring mutatók: indikátor tényérték rögzítése,
- horizontális vállalások teljesítést igazoló dokumentumok csatolása,
- a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (különösen tanúsítvány, oklevél, bizonyítvány) csatolása.

Záró beszámolóhoz nullás kifizetési kérelem kerüljön benyújtásra (technikai számla).

A Felhívás 7.3. fejezetében részletezett százalékbán meghatározott átalány mértéke alapján **számított költségek** esetében az alábbiak teljesítése kötelező.

A számított költségek alátámasztására a záró beszámolóhoz kérjük a projekt szempontjából releváns dokumentumok benyújtását:

1. **Közbeszerzési költségek:** sikeres eljárás lezárását igazoló dokumentum.
2. **Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége:** műszaki ellenőr záró jelentése vagy azzal egyenértékű dokumentum.
3. **Műszaki jellegű szolgáltatások költségei:** műszaki jellegű szolgáltatás eredményeként előállt dokumentum.
4. **Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége:** KTK Plusz szerint.
5. **Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj:** a költség szükségességét a záró beszámolóban indokolni kell.

6. **Egyéb szolgáltatási költségek:** záró beszámolóban szükséges részletezni, amennyiben releváns, egyéb szolgáltatás eredményeként előállt dokumentum benyújtása.
7. **Projektmenedzsment költségek:** záró beszámolóban szükséges részletezni az elvégzett projektmenedzsment feladatokat.

5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

Kérjük, hogy a támogatási kérelmében az alábbi táblázatban szereplő indikátorok közül projekt szempontból releváns **1 db kimeneti** és **1 db eredmény** indikátort szerepeltessen.

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa ¹	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő célokból támogatott zöldinfrastruktúra	ERFA	ha	Közös kimeneti	RCO36	Igen	Igen
Új vagy korszerűsített zöldinfrastruktúrához hozzáférő lakosság	ERFA	fő	Közös eredmény	RCR95	Nem	Igen

1) Közös kimeneti, közös eredmény, OP-kimeneti, OP-eredmény

INDIKÁTOROK:

Indikátor neve: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő célokból támogatott zöldinfrastruktúra (RCO36)

Indikátor definíciója: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő céllal újonnan épített vagy jelentősen fejlesztett zöldinfrastruktúra felülete. Olyan fejlesztések támogathatók, melynek keretében a meglévő zöldinfrastruktúrák jelentős javítása történik meg. A karbantartás nem számít bele.

A zöldinfrastruktúrák közé tartoznak például a biológiai sokféleségben gazdag parkok, az áteresztő talajborítás, a zöldfalak, a zöldtetők, a zöld iskolaudvarok stb.

(Ez a mutató nem terjed ki az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz támogatott zöldinfrastruktúrákra (az RCO26 mutató) vagy a Natura 2000 hálózatra történő beruházásokra (az RCO37 mutató)).

Indikátor számítási módja: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő céllal újonnan épített vagy jelentősen fejlesztett zöldinfrastruktúra területét szükséges hektárban megadni.

A KEHOP Plusz műveletek eredményeként építéssel, felújítással, revitalizációval, növénytelepítéssel, növényvédelemmel érintett zöldterületek és zöldfelületek talajszinten mért nagysága, amelybe az ezek területén található vízfelületek is beleszámíthatók, amennyiben a fejlesztésben érintettek. Nem számítható bele a burkolt és nem vízáteresztő felületek nagysága, ill. a többszintű zöldinfrastruktúra burkolt felületek fölé nyúló része.

Indikátor igazolásának módja: A kedvezményezett által benyújtott dokumentum (számítási módszertannal és adatokkal alátámasztott) a vállalt indikátor teljesítéséről.

Kedvezményezett és műszaki ellenőr nyilatkozata, valamint egy, a nyilatkozathoz tartozó léptékhelyes helyszínrajz, amelyen a számításba vett felületek egyértelműen megjelölésre kerülnek.

Indikátor teljesítésének időpontja: a projekt fizikai befejezése.

Indikátor neve: Új vagy korszerűsített zöldinfrastruktúrához hozzáférő lakosság (RCR95)

Indikátor definíciója: A városias területeken épített vagy jelentősen korszerűsített és a projektek által támogatott közcélú zöldinfrastruktúra 2 km-es körzetében élő becsült lakosság.

Indikátor számítási módja:

A projekt keretében megvalósított belterületi zöldinfrastruktúra hatásterületének a körülötte levő, a peremétől számított 2 km szélességű sávot tekintjük. Ebben a 2 km széles sávban élő becsült lakosság kerül figyelembevételre egy projekt esetén, mint érintett lakosság.

Hatásterület: Az a terület, amelyre a projekt keretében megvalósítani tervezett fejlesztés igazolhatóan pozitív hatást gyakorol. (Lásd még a Felhívás 2.1 fejezetében a Hatásterület definíció kifejtésénél.)

Ennél az indikátornál csak a belterületen megvalósított zöldinfrastruktúra előnyeiben részesülő lakosság vehető figyelembe.

A becslést a következő módon kell elvégezni: A 2 km-en belül lévő lakás számot meg kell szorozni a KSH „Háztartások és személyek száma régió és településtípus szerint” elnevezésű kimutatásának (https://www.ksh.hu/stadat_files/jov/hu/jov0042.html) a legutolsó rögzített „Települések típusa” szerinti adatai közül az adott településre jellemző „Háztartások átlagos taglétszáma” számmal (1 lakás = 1 háztartás).

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett által benyújtott dokumentum (számítási módszertannal és adatokkal alátámasztott) a vállalt indikátor teljesítéséről.

Indikátor teljesítésének időpontja: a projekt fizikai befejezése.

A támogatási szerződésben vállalt indikátor tervértékének csökkenése

Ha Ön a támogatási szerződésben vállalt tervértéket csökkenti:

- olyan indikátor esetén, amely egyben a 2.3. fejezet szerinti műszaki, szakmai tartalom részét is képezi, a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó rendeleti szabályozást alkalmazzuk,⁵⁰
- olyan indikátor esetén, amely nem képezi a műszaki, szakmai tartalom részét, a támogatást arányosan csökkentjük⁵¹.

A támogatási szerződésben vállalt indikátor alulteljesítése

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése a célérték elérésének vállalt időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel⁵².

6. PROJEKTVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

A 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható.

Így például nem támogathatók olyan tevékenységek, amelyek nem illeszkednek a Felhívás céljaihoz, így különösen nem támogatott:

- Új épületek építése,
- Szürkeinfrastruktúra kizárólagos fejlesztése,

⁵⁰ Korm. rendelet 156. §.

⁵¹ Korm. rendelet 156. §.

⁵² Korm. rendelet 160. §.

- Szükséges kiegészítő szürkeinfrastruktúra kialakításának/fejlesztésének a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének 20%-át meghaladó költsége,
- Kisvízfolyások, patakok, folyók medreinek és oldalának kibetonozása, terméskővel történő borítása, ezzel a lefolyás gyorsítása,
- Invazív fajok betelepítése,
- Konténeres növényzettelépítés az élő talajkapcsolat helyett,
- Kizárólag turisztikai célú fejlesztések,
- Olyan támogatási kérelmek, amelyek egy adott vállalkozás vagy más szervezet, illetve ügyfélköre által kizárólagosan hozzáférhető infrastruktúrafejlesztést tartalmaznak (pl. egy vállalkozás zárt udvara, lakóház vagy szálloda kertje),
- Európai, nemzeti vagy helyi környezetvédelmi tiltólistán szereplő anyagok használata,
- Nagy energiatartalmú/magas környezeti terhelést adó építmények kialakítása és növények telepítése,
- Az ökoszisztéma szolgáltatások csökkenését eredményező beavatkozás,
- Választható, önállóan nem támogatható tevékenységekre meghatározott 35 %-os korlát feletti összege,
- Kötelező szemléletformálásra meghatározott 10%-os korlát feletti összeg.

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

Ön, mint kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott **tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek** eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a www.palyazat.gov.hu Információ /Kommunikáció és láthatóság aloldaláról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.

Felhívjuk a kedvezményezett figyelmét arra, hogy a támogatási kérelem benyújtásával a 2021-2027-es programozási időszak tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelményein túlmenően vállalja a projekt különböző fórumokon történő bemutatását, illetve a megvalósítást követően aktív szerepet vállal a projekt által elért eredmények terjesztésében, a tapasztalatok megosztásában.

A projekt tervezése során a Megvalósíthatósági Tanulmány részeként kötelező **közgazdasági és pénzügyi elemzések** elvégzése (beleértve a változatelemzést és a kockázatelemzést).

Az erre a célra elkészített „Útmutató a projektek közgazdasági és pénzügyi értékeléséhez 2021-2027” című dokumentum az alábbi linken érhető el:

<https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz#kapcsolodo-dokumentumok>

Szakmai adatszolgáltatás:

Legkésőbb a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámolóhoz benyújtandó **Megvalósíthatósági Tanulmányban** kérjük bemutatni a projekt műszaki-szakmai tartalmának **legfontosabb tulajdonságait, várható eredményeit**.

A projekt tervezett tartalma alapján szükséges a lenti szakmai adatszolgáltatás kitöltését elvégezni. Kérjük, hogy az Ön projektje tekintetében releváns adatokat szíveskedjen megadni.

Amennyiben a projekt megvalósítása során, annak szakmai tartalma módosul, úgy szükséges a lenti mutatókra tett vállalások felülvizsgálata.

Önmagában a szakmai adatszolgáltatás módosításához, értékük csökkentéséhez szankció nem kapcsolódik, azonban javasoljuk, tanulmányozzák a Korm. rendelet 156. § és 157. § bekezdéseit a műszaki, szakmai tartalom csökkenéssel kapcsolatban, mivel bizonyos esetekben a műszaki, szakmai tartalom csökkenéssel arányosan csökkenhet a támogatási összeg is.

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mértékegység
Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága	km2
Vízkezeléssel érintett terület aránya a teljes belterülethez viszonyítva	%
Létrehozott új zöldfelület, vizes élőhely területek nagysága	km2
Rehabilitált zöldfelületek, vizes élőhelyek területek nagysága	km2
Biológiailag aktív felület növekedése (zöldfelület+vízfelület)	m2
A települési zöldfelületek funkcióbővítésével kialakításra kerülő, vizek helyben tartását szolgáló természetközeli, ideiglenes elöntési területek kiterjedése	m2
Kék- és zöld infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó környezettudatos szemléletmód terjedését szolgáló helyi szemléletformáló akciók száma	db
VKI célokat támogató megvalósult VGT intézkedések száma	db
Felújított közterek, parkok, játszóterek, zöldfelület felülete	m2

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása az Ön feladata és felelőssége.

Önnek a támogatási kérelem benyújtását követően nyilatkoznia kell minden, az adott projekten kívüli, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) tárgyi hatálya alá tartozó beszerzéséről. Amennyiben a projekt megvalósítási időtartama több naptári évet ölel fel, akkor évente kell nyilatkoznia.

Részletes tájékoztatás az "ÁÚF 21-27" 9. fejezetében olvasható.

Felhívjuk a figyelmet a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott Útmutatójában foglaltakra, amely elérhető az alábbi linken:

<https://kozbeszerzes.hu/kozbeszerzesek-az/magyar-jogi-hatter/a-kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoi/kozbeszerzesi-hatosag-kereteben-mukodo-tanacs-utmutatoja-becsult-ertek-szamitasa-reszekre-bontas-tilalma-es-beszerzesi-igenyek-mesterseges-egyesitese-targyaban/>

Felhívjuk a figyelmet, hogy „Az irányító hatóság a bruttó ötmilliárd forintot meghaladó Európai Unióval elszámolható összköltségű, építési beruházás megvalósítására irányuló projekt esetén kötelezettséget akkor vállalhat, ha a támogatást igénylő a projekt alapvető célját jelentő projektelem vonatkozásában a projektelem megvalósítására vonatkozó szerződést – ha az a Kbt. hatálya alá tartozik, a Kbt. 3. § 24. pontja szerinti közbeszerzési szerződést – (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: szerződés) a közbeszerzési eljárásban nyertes ajánlattevőként szerződő félnek a támogatási szerződés megkötéséről való tájékoztatására vonatkozó hatályba léptető feltétellel megkötötte, vagy már rendelkezik az e bekezdésben meghatározott értéket meghaladó közbeszerzési szerződéssel vagy – saját vagy általa igénybe vehető – keretmegállapodással.”⁵³

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Támogatás akkor folyósítható, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az "ÁÚF 21-27" 7. fejezetében foglaltaktól a következőkben eltérve az alábbi feltételeknek megfelelnek:

a projekt szempontjából megfelelően rendezett tulajdoni viszonyokat, a rendelkezési jogosultságot a támogatást igénylő biztosítja és igazolja legkésőbb az **első kivitelezési számlát tartalmazó kifizetési kérelemmel egyidőben**.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

Nem releváns.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a www.palyazat.gov.hu Széchenyi Terv Plusz aloldalon a Kapcsolódó dokumentumok között is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson az Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy a tervezett projektben az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai

⁵³ Korm. rendelet 123. §

intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról.

6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve Belügyi Alapokból nyújtott támogatás esetén?

Nem releváns.

6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?

Ön vállalja, hogy a projektmegvalósítás irányító hatóság általi jóváhagyásától számított 5 évig, a projekt megfelel az alábbi feltételeknek ⁵⁴:

- az infrastruktúra valamely elemében nem következik be olyan tulajdonosváltás, amelynek eredményeként egy cég vagy közszférabeli szervezet jogosulatlan előnyhöz jut;
- a művellet jellegében, célkitűzéseiben vagy végrehajtási feltételeiben nem következik be olyan lényeges változás, amely veszélyezteti az eredeti célkitűzéseket.

A fenntartási kötelezettség megsértésének minősül, ha az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet 65. cikk (1) bekezdése szerinti valamely feltétel bekövetkezik.

A kedvezményezett a felhívásban vagy a támogatási szerződésben rögzített időponttól kezdve évente projektfenntartási jelentést (a továbbiakban: PFJ) nyújt be az irányító hatóságnak.⁵⁵

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagyon a Korm. rendelet 350. §-a alapján

- a fenntartási kötelezettség időtartama alatt csak az irányító hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával, vagy
- a fenntartási kötelezettség időtartamának vége és a záró projektfenntartási jelentés elfogadása közötti időszakban az irányító hatóság előzetes értesítése után idegeníthető el, adható bérbe vagy terhelhető meg.

Ha Ön ezeket a kötelezettségeket nem teljesíti, akkor szabálytalansági eljárás indulhat Ön ellen. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1. Mennyi előleg igényelhető?

Jelen felhívás keretében lehetőség van támogatási, fordított ÁFA és szállítói előleg igénybevételére. Előlegigényléssel kapcsolatos további információk a Korm. rendeletben és az ÁÚF 21-27-ben találhatók.

7.1.1. Támogatási előlegre vonatkozó szabályok:

Utófinanszírozású tevékenységekre Ön támogatási előleget igényelhet.

⁵⁴ 1060/2021 EU Rendelet 65. cikke alapján

⁵⁵ Korm. rendelet 353. § (1) bekezdés

Az igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:

- 25%-a, de mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft,
- 100%-a a lenti feltételek teljesülése esetén.

A támogatási előleg mértéke abban az esetben 100%, ha:

- Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, köztestület vagy közalapítvány, az állam által alapított vagyonkezelő alapítvány vagy az ilyen alapítvány által fenntartott jogi személy kedvezményezett, és
- a fizetési számláit az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) alapján a Kincstárban köteles vezetni vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.

Ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás köztestület, vagy közalapítvány kedvezményezett, akkor Ön részére **támogatási előleg akkor folyósítható, ha benyújtotta az adott naptári évre vonatkozó likviditási tervet, és azt az irányító hatóság jóváhagyta.**

A likviditási tervet az előlegigénylés részeként elektronikusan, a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületen kell benyújtani. A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a Korm. rendelet 252. §-a tartalmazza.

A támogatási összeget Ön a következő esetekben és az alábbi feltételek szerint köteles visszafizetni:

1. A támogatási előleg teljes összegét vissza kell fizetnie, ha az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. A támogatási előleg felhasználását akkor tekintjük rendeltetésszerűnek, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az irányító hatóság jóváhagyta.
2. Ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező támogatástartalmú időközi kifizetési kérelmet a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, akkor Önnek szintén visszafizetési kötelezettsége keletkezik. A visszafizetendő előleg összege a kifizetett támogatási előleg és a kifizetési kérelemben a bizonylatokkal alátámasztott, elszámolásra benyújtott összeg különbözete.

(Például, ha Ön számára 100 Ft előleg került kifizetésre, akkor főszabály szerint Önnek legalább 60 Ft támogatástartalmú kifizetési kérelmet kell benyújtania legkésőbb a jelzett határidőig. Ha Ön a határidőig csak 25 Ft támogatástartalmú kifizetési kérelmet nyújt be, akkor $100 - 25 = 75$ Ft támogatási előleget szükséges visszafizetnie.)

Ha a felhívás alapján Önnek bizonyos költségeket a projekt költségvetésébe csak százalékban meghatározott átalánnyal van lehetősége betervezni és elszámolni, az előleg-visszafizetési szabály annyiban módosul, hogy Önnek az átalányra jutó támogatási előleg összegét nem kell visszafizetni.

A Korm. rendelet 256. § (1) alapján a közsféra szervezet kedvezményezett esetében – figyelemmel a 238. § (2) bekezdésére és a 276. §-ra – a támogatási előleg terhére május 31-ig pénzügyileg teljesített költségeket tartalmazó időközi kifizetési kérelmet június 15-ig, a szeptember 15-ig pénzügyileg teljesített költségeket tartalmazó időközi kifizetési kérelmet október 1-ig elszámolásra be kell nyújtani.

7.1.2. Szállítói előlegre vonatkozó szabályok:

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén Önnek a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére szállítói előleg igénybevételének lehetőségét.

Ha Ön közzsféra szervezet, akkor szállítói finanszírozás alkalmazása esetén

- a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,
- b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés eredményeként kötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére szállítói előleg igénybevételének lehetőségét az alábbiak szerint:
 - Ha a szállítói szerződés – tartalékkeret nélküli – az Európai Unióval elszámolható összege
 - o nem haladja meg az ötmilliárd forintot, akkor a szállítói előleg mértéke az e szerződés – tartalékkeret nélküli – az Európai Unióval elszámolható összegének legfeljebb 30%-a.
 - o meghaladja az ötmilliárd forintot, akkor a szállítói előleg mértéke az e szerződés – tartalékkeret nélküli – az Európai Unióval elszámolható összegének ötmilliárd forintot elérő része után 30%, az ötmilliárd forintot meghaladó része után legfeljebb 10%.
 - A Kormány az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos irányító hatósági feladatok ellátására kijelölt tagja az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével a főszabályként rögzített százalékos mértéket, illetve összeghatárt megemelheti, ha a kedvezményezett a magasabb mértékű, illetve összegű szállítói előleg szükségességét megalapozottan indokolja, a szállítói előleg kifizetése ütemezését alátámasztó likviditási tervet készít, valamint az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.
 - Ha a szállító a szállítói előleggel elszámolt, újra igényelhet szállítói előleget.

Ha Ön közzsféra szervezet, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a Korm. rendeletben foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybevételére is jogosult.

A szállítói előleg visszakövetelésre kerül, ha Ön nem nyújt be a kifizetett szállítói előleg legalább 60%-ával megegyező támogatástartalmú időközi kifizetési kérelmet a szállítói előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?

Az önerő a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének a támogatáson felüli része. Az önerő lehet saját forrás és egyéb, az államháztartási alrendszeréből származó egyéb támogatás is. Saját forrásnak a kedvezményezett által a projekthez igénybevett állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozó uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás minősül.

Mivel a felhívás keretében támogatott projekt támogatási intenzitása 100 %, ezért Önnek a projekt Európai Unióval elszámolható költségeihez nem kell önerőt biztosítania.

Önerőből kizárólag a projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeit kell fedeznie.

Helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások esetén a támogatást igénylői nyilatkozaton felül szükséges a képviselő-testületi, társulási tanácsi határozat, vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt, a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó felhatalmazása alapján a polgármester

nyilatkozata, költségvetési szervek esetén pedig a támogatást igénylői nyilatkozaton felül szükséges az irányító szerv vezetőjének **nyilatkozata is a saját forrás biztosításáról.**

7.3. Melyek az Európai Unióval elszámolható költségek?

A **projekt Európai Unióval elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, **nem elszámolható költségek** vagy a **nem támogatható tevékenységek** költségei minősülnek.

A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket Önnek a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét.

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz:

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet Ön a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az az Európai Unióval elszámolható költségek besorolása.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a költségek EPTK felületen történő rögzítéséhez rendelkezésre áll **„Költségvetés rögzítési segédlet”**, amellyel kapcsolatban az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

1. **Egy költségelem egyszer rögzíthető és minden esetben szükséges a „Részletezés” mezőben feltüntetni az adott soron tervezett tevékenységeket és azok tervezett bruttó költségét.**
2. A megbízási/vállalkozási szerződések megkötését követően a költségvetést **aktualizálni szükséges.**
3. A Felhívás 7.3.1. alfejezetben részletezett **százalékban meghatározott átalány alapján számított költségek**, mint költségelem is egyszer rögzíthető és konzorcium esetén a konzorcium vezetőhöz szükséges hozzárendelni.
4. Konzorcium esetén a konzorciumi megállapodásban szükséges rögzíteni a százalékban meghatározott átalány alapján számított költségek konzorciumi tagok közötti megosztását, továbbá a tagok közötti elszámolást meghatározni.

A költségvetési sorok rögzítésekor külön szükséges rögzíteni a szállítói és utófinanszírozású költségelemet, vegyes finanszírozású költségvetési sor rögzítése nem elfogadott.

Felhívjuk a figyelmet, hogy vagy csak vetítési alapba tartozó költség terhére vagy csak számított költség terhére köthetőek szerződések, egy szerződésen belül vegyes elszámolás nem lehetséges.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat az Elszámolási Útmutató tartalmazza, amely az általános pályázati dokumentumok között a <https://www.palyazat.gov.hu/> oldalon a Pályázati dokumentációk menüpont alatt is megtalálható.

A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. PROJEKTELŐKÉSZÍTÉS KÖLTSÉGEI

I.1.) Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei – Valós költség/ százalékbán meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- Projekt Megalapozó Tanulmány (PMT),
- Megvalósíthatósági Tanulmány,
- Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat,
- Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények (pl. DNSH, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat, ökoszisztéma-alapú megoldások), beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget,
- Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási, szolgáltatási díj, egyéb eljárási költségek) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is, azzal, hogy hatósági díj kizárólag a hatóság által a kedvezményezett nevére kiállított bizonylat alapján számolható el,
- Horizontális követelmények előkészítése kapcsán felmerülő költség,
- Előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák,
- Szükségletfelmérés, helyzetfeltárás,
- Társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek (ha a beruházás problémamentes megkezdéséhez indokolt, pl. helyi népszavazás, közmeghallgatás),
- Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás,
- Tervellenőr.

A műszaki tervek elkészítésének költsége magában foglalhatja az engedélyeztetési költségeket, amennyiben a megkötött vállalkozói szerződés szerint annak beszerzése a tervező feladata.

A költségek elszámolása az Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségsoron történik.

I.2.) Közbeszerzési költségek - Százalékbán meghatározott átalány

- Közbeszerzési/beszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos költségek (ideértve a közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos szakértő díját is),
- Horizontális követelmények kapcsán felmerülő közbeszerzési költség.

II. BERUHÁZÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖLTSÉGEK

II.1.) Ingatlan vásárlás költségei – Valós költség/ százalékbán meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- Ingatlan értéke, ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megváltásának költsége kizárólag független árszakértői vagy értékbecslői határozat vagy szakvélemény vagy jogszabályban meghatározott hivatalos szerv által megállapított összeg erejéig,
- Adás-vétellel kapcsolatos valamennyi költség.

Az ingatlanszerzés költségeinek elszámolása a felhívás 5.1 fejezet szerint, a Korm. rendelet 294. § (3) bekezdés alapján az irányító hatóság által kezdeményezett beszámoló előtt megkezdhető.

A költségek elszámolása az Ingatlanvásárlás költségsoron történik.

II.2.) Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó kártalanítási költségek – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költségek, pénzbeli térítések (pl.: vezetékjogi kártalanítás, fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költsége, stb.), ha a projekt megvalósításához közvetlenül és elengedhetetlenül kapcsolódik.

Az egyéb ingatlanhoz kapcsolódó kártalanítási költségek nem ingatlan tulajdonszerzéshez kapcsolódnak, ezért ezeket nem kell figyelembe venni az ingatlanvásárlásra vonatkozó százalékos korlát számítása során.

A költségek elszámolása a Kártalanítási költségek költségsoron történik.

II.3.) Terület-előkészítési költség – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- Bontás, régészeti feltárás, löszmentesítés, illetve földmunkák azon része, melyek a terület beruházásra alkalmassá tétele érdekében kerülnek elvégzésre, beleértve a fakivágást, egyéb növényzet irtást, talajnyesést, deponálást, ...stb is.

A költségek elszámolása a Terület-előkészítés költségsoron történik.

II.4.) Építéshez kapcsolódó költségek – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- Építés – területek átalakítása, bővítése, felújítása, korszerűsítése – kialakításhoz kapcsolódó földmunka, szürkeinfrastruktúra bontása, újrahasználat, újrahasznosítása vagy elszállítása, szürkeinfrastruktúra létesítés, alépítmények létesítése, növényzettelepítés, támogató szürkeinfrastruktúra (utcabútorok, területvilágítás stb.) kialakítása/ átalakítása, ... stb.
Épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a projekt végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és értéknövelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők.
- Horizontális követelmények kapcsán felmerülő építési költség.

Az akadálymentes hozzáférést biztosító átalakítási költségek elszámolhatóak, ha az akadálymentesítés végrehajtása nélkül az épület nem lenne alkalmas a feladat ellátására. Az akadálymentesítés szükségességét és az átalakítási terv megfelelőségét szakvéleménnyel kell alátámasztani.

A költségek elszámolása az Építéshez kapcsolódó költségek költségsoron történik.

II.5.) Eszközbeszerzés költségei – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- A fejlesztés eredményeinek, hatásainak monitorozásához, illetve a projekt által az RCO36 (Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodástól eltérő célokból támogatott zöldinfrastruktúra)

indikátorhoz hozzájáruló zöldinfrastruktúra fenntartásához szükséges tárgyi eszközök beszerzése, telepítése (pl. mérőműszerek).

- Főszabály szerint új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első üzembehelyezésű gépek technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható.
- Próbaüzem költségei elszámolhatóak.
- Használt eszköz beszerzésének költsége, az alábbi feltételek teljesülése esetén:
 - adott eszközt a megelőző hét évben nem európai uniós vagy hazai támogatásból szerezték be, vagy állították elő, amit az eladó igazolni tud és más megoldás (új eszköz beszerzése, lízing, stb.) igénybevétele nem indokolt;
 - az eszköz eladója igazolja az eszköz eredetét;
 - a használt eszköz értéke nem érheti el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét, valamint a használt eszköz ára nem haladhatja meg a piaci árat;
 - a használt eszköznek is meg kell felelnie a hatályos szabványoknak, normáknak, technológiai és egyéb műszaki feltételeknek.
- Horizontális követelmények kapcsán felmerülő eszközbeszerzési költség.

A költségek elszámolása az Eszközbeszerzés költség soron történik.

II.6.) Immateriális javak beszerzése – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

A projekt megvalósításához szükséges, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 25. §-a szerinti immateriális javak (pl. szellemi termékek felhasználásának joga, licencek) Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (ideértve a bekerülési érték részét képező, esetlegesen a projektmegvalósítás időtartamán átnyúló ún. üzemeltetés támogatási díjakat is).

A költségek elszámolása az Immateriális javak beszerzésének költsége költség soron történik.

III. SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEKHEZ KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOK KÖLTSÉGEI

III.1.) Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége - Százalékban meghatározott átalány

- Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

III.2.) Műszaki jellegű szolgáltatások költségei - Százalékban meghatározott átalány

- Mérnök felügyelet (FIDIC mérnök),
- Egyéb mérnöki és szakértői díjak, tanácsadási költségek (pl. fordítás, tolmácsolás, lektorálás, árszakértő, tervellenőr (A tervellenőr elszámolása abban a szakaszban lehetséges, amely szakaszban az adott kiviteli terv készül) stb.),
- Projekttevékenységek hatékonyságának és eredményeinek vizsgálatával kapcsolatos költségek (pl. szolgáltatásnak minősülő monitoring tevékenység).

III.3.) Egyéb szakértői szolgáltatás költségei – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- Települési szintű ZKI hálózat kialakítását, fejlesztését és fenntartását célzó stratégiai dokumentum kidolgozása,
 - Felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok,
- Üzemeltetési engedélyes dokumentáció, üzemeltetési és egyéb kézikönyvek, stb. készítésének költsége,
- Horizontális követelmények kapcsán felmerülő szakértői szolgáltatási költség.

A költségek elszámolása az Egyéb szakértői szolgáltatás költségsoron történik.

III.4.) Képzéshez kapcsolódó költségek – Valós költség/ százalékban meghatározott átalány vetítési alapba tartozó költség

- ZKI fejlesztésekért, üzemeltetésért felelős munkatárs(ak) képzése
- Kötelező szemléletformálás, kommunikációs szolgáltatások költségei
 - Szemléletformálási eszközök fejlesztési költsége;
 - Rendezvényszervezés és kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek a kapcsolódó járulékokkal együtt;
 - Projekt-tevékenységhez kapcsolódó kötelező szemléletformálás – pl. Társadalmasítás, partnerségi programok szervezése; Magánterületeken megvalósítandó akciók, programok, pályázatok; Lakossági edukációs, szemléletformáló programok szervezése; Önkéntes programok szervezése; A projekt eredményeinek disszeminációja és az ezekhez szükséges eszközök, szolgáltatások költsége, melyek nem a KTK Plusz „Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban” című útmutatóban (KTK Plusz útmutató) meghatározott kötelező kommunikációs tevékenységek.

A költségek elszámolása a Képzéshez kapcsolódó költségek költségsoron történik.

III.5.) Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége - Százalékban meghatározott átalány

- A KTK Plusz útmutatóban előírt nyilvánosság biztosításának költsége.

III.6.) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj - Százalékban meghatározott átalány

III.7.) Egyéb szolgáltatási költségek - Százalékban meghatározott átalány

- Hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek;
- Jogi, közjegyzői költségek;
- Biztosítékok jogi-, közjegyzői-, bankköltségei - ha a támogatás folyósításához a biztosítéknyújtás kötelező (pl. bankgarancia költsége, ingatlan jelzáloghoz kötődő értékbecslés díja);
- Minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek (pl. minőségellenőrzéssel és tanúsítással kapcsolatos szolgáltatások költsége, minőséget tanúsító címkék használatával kapcsolatos költségek);
- A fejlesztés tárgyára vonatkozó, az üzembe helyezést követően felmerülő vagyonbiztosítás (pl. a projekt keretében beszerzett és használt nagy értékű eszközök külön biztosítása) díja a megvalósítási időszak végéig számolható el, az üzembe helyezést megelőzően felmerülő, a beszerzett tárgyi eszközökhöz kötődő, a bekerülési érték részét képező biztosítási díj az eszközbeszerzések között számolandó el.
- Horizontális követelmények kapcsán felmerülő egyéb szolgáltatási költség.

IV. PROJEKTMENEDZSMENT KÖLTSÉGEK

Az Elszámolási Útmutató 3.8. pontjában írtak figyelembe vételével a költségek elszámolása a **Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei** költségsoron történik.

V. ÁLTALÁNOS (REZSI) KÖLTSÉG - ÁTALÁNY

Az Elszámolási Útmutató 3.9. pontjában írtak figyelembe vételével a költségek elszámolása a **Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei** költségcsonton történik.

VI. TARTALÉK

Általános tartalék képzése

- A tervezett általános tartalék az előre nem látható, elvárható gondos tervezés mellett nem tervezhető, de elszámolható költséget jelentő kiadások fedezetére szolgál. Az előre nem látható, és elvárható gondos tervezés mellett nem tervezhető kiadások fedezetén túlmenően csak abban az esetben használható fel a tartalék, ha a projekt alapvető céljainak teljesülését elősegítő, ésszerűsítést célzó, valós igényeken alapuló módosítások miatt pótlólagos műszaki tartalom megvalósítása válik szükségessé, amelynek eredményeként a projekt keretében létrehozott szakmai tartalom kedvezőbb paraméterekkel bír (pl. tartósság, funkció, élettartam, terhelhetőség, kapacitás), ezáltal működtetése, fenntartása igazolhatóan hatékonyabbá, költségtakarékosabbá válik.
- Nem számolhatóak el a projekt céljához nem kapcsolódó, a kivitelezés során felmerülő olyan többletigények, amelyek nem elengedhetetlenül szükségesek a projekt megvalósításához és nem járulnak hozzá a Felhívás céljainak megvalósításához.
- **A tartalék nem lehet több, mint a projekt támogatási szerződésben meghatározott összes az Európai Unióval elszámolható költségének 10%-a.**
- A tartalék csak az irányító hatóság előzetes engedélyével, a projekt költségvetésén belüli átcsoportosítással használható fel. Az átcsoportosítást követően igényelhető a tartalékra eső előleg, számolható el a tartalékra költség.
- A tartalék felhasználása során figyelembe kell venni a vonatkozó jogszabályokat (így különösen a Kbt. és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerződésmódosításra vonatkozó előírásait), továbbá az Elszámolási Útmutató 2.4.1. pontjában foglaltakat.
- A támogatás kifizetése során felmerülő árfolyamkockázat kezelése **érdekében kötelező a projekt összes az Európai Unióval elszámolható költségének legalább 5%-ával megegyező mértékű általános tartalék képzése**, ha várhatóan szállítói finanszírozás keretében forinttól eltérő devizában kötött, a projekt összes az Európai Unióval elszámolható költségéhez mérten nagy összegű szállítói szerződés elszámolására kerül sor.

7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

Önök bizonyos költségeket a támogatási kérelem költségvetésébe csak **százalékban meghatározott átalánként** van lehetősége betervezni és elszámolni.

A százalékban meghatározott átalány vetítési alapját a következő költségek képezik (vetítési alap):

- Projektelőkészítés költségei /Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei,
- Beruházáshoz kapcsolódó költségek,
- Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei /Egyéb szakértői szolgáltatás költségei,
- Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei /Képzéshez kapcsolódó költségek.

A százalékban meghatározott átalány mértéke alapján számított költségeket a következők képezik:

- Projektelőkészítés költségei,
 - Közbeszerzési költségek,
- Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei,
 - Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége,
 - Műszaki jellegű szolgáltatások költségei,
 - Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége,
 - Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj,
 - Egyéb szolgáltatások költségei,
- Projektmenedzsment költség,
- Általános rezsiköltség.

Felhívjuk a figyelmet, hogy százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén az átalány mértékének a projekt megvalósítása során – konzorciumi tagonként – állandónak kell lennie. Konzorcium esetében vegyék figyelembe az Elszámolási Útmutató 7.5a.1-2 pontjaiban leírtakat.

A vetítési alapba tartozó költségek elszámolása valós költség alapon történik. Ez azt jelenti, hogy a fenti költségek teljesítését pénzügyi bizonylatokkal szükséges alátámasztania.

A százalékban meghatározott átalány mértéke: 7%⁵⁶

A százalékban meghatározott átalány mértéke alapján **számított költségekbe** tartozó költségeket a vetítési alapba tartozó költségek fentiekben meghatározott százalékában számoljuk el és fizetjük ki, a vetítési alapba tartozó költségek kifizetésével együtt és azzal egyidejűleg. Fontos azonban, hogy az ilyen módon számított költségeket csak akkor fizetjük ki, ha a projekt költségvetése tartalmaz vetítési alapba tartozó költséget.

Felhívjuk figyelmét, hogy **számított költségek esetén csak utófinanszírozási mód** választható.

A vetítési alapba tartozó költségek és a számított költségek közötti költségátcsoportosítás nem lehetséges.

A tartalékot a felhívásban szereplő százalékos átalánynak megfelelő arányban kell megosztani. Azaz a tartalékból átcsoportosítandó költséget meg kell osztani a **közvetlen (vetítési alap)** és a **közvetett** (százalékban meghatározott átalány mértéke alapján **számított**) költségek között, úgy hogy a közvetett költség mindig 7% maradjon azért, hogy a százalékban meghatározott átalány mérték ne sérüljön (256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 239/A §.).

A számított költségek pénzügyi teljesítését nem szükséges pénzügyi bizonylatokkal alátámasztania, ugyanakkor egyes számított költségek révén megvalósított eredményeket a záró beszámolóban igazolni kell (lásd 5.1. fejezet A beszámolóval kapcsolatos elvárások).

A fenti egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező.

Az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazása során a számított költségek felmerülését Önnek nem kell alátámasztania pénzügyi bizonylatokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem vizsgáljuk. Kivétel ez alól a százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén a vetítési alapba tartozó költségek. Ez a

⁵⁶ CPR 54. cikk a) bekezdése szerint

gyakorlatban azt jelenti, hogy Önnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a számított költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén /nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie, viszont az irányító hatóság és más, uniós ellenőrző szervezetek a helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2021. január 01., vége: 2029. december 31.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az elszámoló bizonylatokat a kiállításukat követő 12 hónapon belül be kell nyújtani EPTK felületen keresztül elszámolásra.

A támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett tevékenységekre vonatkozó bizonylatokat a Támogatási Szerződés hatálybalépését követő 12 hónapon belül kell benyújtani az EPTK felületen keresztül elszámolásra.

A támogatási kérelemben tervezett az Európai Unióval elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük, figyeljen az alábbiakra.

7.4.1. Általános feltételek

- A Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzések, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetén a gondos gazda eljárásának, és az ésszerű gazdálkodás követelményének betartását – hatékonyság, eredményesség, gazdaságosság – igazolni kell. (3 egymástól és a kedvezményezettől független ajánlattevőtől származó ajánlat igazolásával, nyilvános ajánlatok kinyomtatásával, nyilvános ajánlatok csatolásával, vonatkozó katalógus másolat csatolásával, költségek indoklásával, azonos szükségletet azonos szinten kielégítő legalacsonyabb költségű eszköz kiválasztásával, stb.).
- Előre nem tervezett többletköltségek finanszírozása
 - Ha a projekt megvalósítása során olyan előre nem tervezett, és a kedvezményezett, valamint a vele szerződő vállalkozó által előre nem látható – a szerződéskötés alapjául szolgáló dokumentációban nem szereplő – tevékenység (pl. pótmunka) költsége merül fel, amely megfelel az elszámolhatóság feltételeinek, és a projekt eredeti célkitűzésének végrehajtásához és fenntarthatóságához elengedhetetlen, akkor ez a tevékenység támogatható.
 - Építőipari pótmunkaként csak olyan munkák költsége számolható el, amelyek nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható, és amelyek az építési naplóban rögzítésre kerülnek. Az építőipari pótmunka jogi szabályozására a Ptk. 6:244. §-a, az *építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól* szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet] előírásai, valamint a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés módosításával kapcsolatban a Kbt. 141. §-a irányadó.
 - Az előre nem tervezett többletköltségek csak a Korm. rendelet 149. § szerinti előzetes bejelentéssel számolhatók el, ha a támogatási szerződésben meghatározott műszaki-szakmai tartalom változásával, vagy költségátcsoportosítással járnak.
 - Közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződések esetében a szerződés módosításának szabályait – a műszaki tartalmat érintő (pl. pótmunka miatti) módosításokat is beleértve – a Kbt. 141. §-a, valamint – építési beruházások, valamint az építési

beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások esetében – a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 20. §-a határozza meg.

- A 2021. január 1. és 2029. december 31. között teljesített tevékenységekhez kapcsolódóan, a kedvezményezettnél felmerült és kifizetett költségek számolhatóak el.
- Elszámolni azokat a költségeket lehet, amelyek az operatív programban meghatározott földrajzi területen a projekt végrehajtása érdekében merültek fel.
- Elszámolni kizárólag a ténylegesen felmerült költségeket lehet, melyek számlával, bevallással egyéb hiteles számviteli vagy egyéb belső bizonylattal igazolhatóak (vetítési alapba tartozó költségek esetén).
- Elszámolni azokat a költségeket lehet, melyek közvetlenül kapcsolódnak a támogatott projekt tevékenységéhez, nélkülözhetetlenek annak elindításához és/vagy végrehajtásához, szerepelnek a projekt elfogadott költségvetésében, illetve annak hatályos módosításában.
- A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladják meg a szokásos piaci árat (vagy a közbeszerzési szerződésben rögzített árat). A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen az elszámolható költség besorolása. Közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetén a szokásos piaci ár igazolására az ajánlatoknak legalább három, egymástól és a kedvezményezettől független ajánlattevőktől kell származni. Ennek igazolása a vetítési alapba tartozó költségek esetén kifizetési kérelem benyújtásakor szükséges. Azon szállítói szerződések esetén, amelyek szerződéses összege nem haladja meg a nettó 200 000 forintot, a kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása.
- A projekt végrehajtáshoz feltétlenül szükségesek és arányos hozzáadott értéket képviselnek.
- A költségek csak olyan mértékben számolhatók el, amilyen mértékben a támogatott projekthez kapcsolódnak, ill. amilyen mértékben annak célját szolgálják.
- Az egyes költségek elszámolása alkalmával nem valósulhat meg kettős finanszírozás.
- Árkorrekció jelen Felhívás keretében nem alkalmazható.
- Jelen Felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.
- Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó az Európai Unióval elszámolható költségelem vonatkozásában a Korm. rendelet 251. § (1) bekezdése szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a szakaszolt projekt esetén, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

7.4.2. Saját teljesítés

Saját teljesítés elszámolására nincs lehetőség.

7.4.3. Összesítőkön történő elszámolás szabályai

Amennyiben egyes vetítési alapba tartozó költségeket a Felhívás szerint összesítőn kell elszámolni, a használatukra vonatkozó előírásokat az Elszámolási Útmutató I.fejezet 2.1.14., 2.3.1.7., 2.3.1.8., 2.3.2.16., valamint a III. fejezet B alpont 3. pontja tartalmazza.

Jelen Felhívás keretében az alábbi összesítők alkalmazhatók:

- területszerzéssel kapcsolatos bizonylatok összesítője;
- hatósági díj összesítő;
- kis támogatástartalmú számlák összesítője (kizárólag elektronikusan EPTK felületen töltendő).

Felhívjuk figyelmét, hogy a korábbiaktól eltérően **fordított ÁFA-t nem lehet összesítőn elszámolni**, csak önálló bizonylatként.

Önnek az alábbiakban felsorolt költségeket összesítőn szükséges elszámolnia.

Az alábbi költségek elszámolása nem elektronikus (excel, formátumú) összesítőkön történik:

Költség(ek) megnevezése	Összesítő megnevezése
Ingyenértékesítés ártalmának költségei Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó kártalanítási költségek	területszerzéssel kapcsolatos bizonylatok összesítője
Engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek hatósági díjának költsége	hatósági díj összesítő

Az alábbi költségek elszámolása elektronikus összesítőkön történik:

Költség(ek) megnevezése	Összesítő megnevezése
Szállítói szerződéshez nem kapcsolható költségek	kis támogatástartalmú számlák összesítője

Felhívjuk a figyelmet, hogy szállítói szerződéshez kapcsolódó költség csak akkor számolható el összesítőn, ha annak összege nem haladja meg a visszaigazolt írásbeli megrendelődőhöz kapcsolódó maximális összeget (tehát a bizonylaton szereplő költségre jutó támogatás legmagasabb összegét). Minden más esetben Ön ezeket a szállítói szerződéshez kapcsolódó költségeket önálló elszámoló bizonylatként rögzítve tudja elszámolni.

A kis támogatástartalmú számlák összesítőjén egyidejűleg elszámolni kívánt költségekre jutó támogatás legmagasabb összege: 3 000 000 Ft, ezen belül egy bizonylat maximális támogatástartalma: 300 000 Ft lehet.

A kis támogatástartalmú számlák összesítőjén rögzíthető visszaigazolt írásbeli megrendeléshez kapcsolódó bizonylat, abban az esetben, ha a bizonylaton szereplő költségre jutó támogatás legmagasabb összege nem haladja meg a 300 000 Ft-ot.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha a bizonylatok támogatástartalma meghaladja a maximális értéket, úgy az önálló/egyedi elszámoló bizonylatként szükséges rögzíteni!

Egy elszámolásban több azonos típusú elektronikus összesítő is benyújtható.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az összesítőben szereplő költségek alátámasztó dokumentumai helyszíni ellenőrzés keretében kerülnek ellenőrzésre. Kérjük, figyeljen arra, hogy az elszámoló bizonylatok (pl.: számlák, bérjegyzék, stb.) ebben az esetben is megfeleljenek a jogszabályban meghatározott formai elvárásoknak és előírásoknak (pl.: záradékolás, megrendelés dokumentuma, ajánlatok stb.).

Kis támogatási összegű bizonylaton történő elszámolás szabályai

A felhívás keretében szállítói szerződéshez kapcsolódó, kis támogatási összegű, önálló elszámoló bizonylaton az Európai Unióval elszámolható támogatás legmagasabb összege: 300 000 Ft.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a kis támogatási összegű önálló elszámoló bizonylat alátámasztó dokumentumait helyszíni ellenőrzés keretében fogjuk ellenőrizni. Kérjük, figyeljen arra, hogy az alátámasztó dokumentumok ebben az esetben is megfeleljenek a jogszabályban meghatározott formai elvárásoknak és előírásoknak (pl.: záradékolás, megrendelés dokumentuma, ajánlatok stb.).

Szóbeli megállapodáson alapuló költségelszámolás

Önnek nincs lehetősége költségelszámolásra, ha az szóbeli megállapodáson alapul.

7.4.4. Beszerzések 300 000 Ft-ig

Ha egy beszerzés az Európai Unióval elszámolható összköltsége legfeljebb bruttó 300 000 Ft, akkor Önnek nem kell benyújtani a piaci árat igazoló dokumentumokat, viszont meg kell őrizni azokat. Helyszíni ellenőrzésnél ezeket is ellenőrizhetjük.

7.4.5. In-house beszerzések

A hatályos közbeszerzésekre vonatkozó törvényben meghatározott in-house beszerzések alapján kötött szerződések elszámolhatóak, ha azok költsége nem haladja meg a szokásos piaci értéket, valamint a pénzügyileg rendezett tételek alapján kimutatott közvetlen és közvetett önköltség értékét.

Az in-house beszerzéseket olyan részletes, tételes egységárakat is tartalmazó kalkulációval kell alátámasztani, amelyből a beszerzés költsége egyértelműen megállapítható, és amely kétséget kizáróan igazolja, hogy e teljesítés szolgálja legjobban a költséghatékonyságot.

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat.

Amennyiben támogatást igénylő a fejlesztést részben, vagy egészben in-house beszerzés keretében valósítja meg, ezen fejlesztések szakmai tartalmát, kidolgozottságát, előrehaladottságát is be kell mutatni és igazolni szükséges a Projekt Megalapozó Tanulmányban vagy a Megvalósíthatósági Tanulmányban.

In-house beszerzések esetén az alábbi alátámasztó dokumentumok benyújtása szükséges:

- Igazolni kell, hogy a beszerezni kívánt szervezet megfelel-e a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feltételeknek, miszerint:
 - olyan jogi személy, amely felett az ajánlatkérő a saját szervezeti egységei felettihez hasonló kontrollt gyakorol, döntő befolyással rendelkezik annak stratégiai céljai meghatározásában és működésével kapcsolatos jelentős döntéseinek meghozatalában
 - olyan jogi személy, amelyben közvetlen magántőke-részesedés nincsen – éves nettó árbevételének több mint 80 %-a a kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által kontrollált más jogi személlyel kötött vagy kötendő szerződések teljesítéséből származik
- Be kell nyújtani a beszerzés(ek)hez kapcsolódó műszaki leírást, amely tartalmazza azoknak az előírásoknak az összességét, amelyek meghatározzák a beszerzés tárgyára vonatkozóan megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a beszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. A műszaki leírásnak meg kell felelnie a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet előírásainak
- Be kell nyújtani a feladat ellátáshoz szükséges kapacitás tervet és igazolni kell a szükséges szakmai és egyéb erőforrások rendelkezésre állását.
- Be kell nyújtani a projekt megvalósításához kapcsolódó, in-house beszerzések alapján kötött szerződéseket.

7.4.6. A támogatást igénylő /kedvezményezett és az ajánlattevők függetlenségét biztosító szabályok

A Korm. rendelet szabályozását részletező Elszámolási Útmutató értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen a következő, a támogatást igénylő /kedvezményezett és az ajánlattevők függetlenségét biztosító szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő /kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a támogatást igénylő /kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő /kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában tagnak, partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

A támogatást igénylő /kedvezményezett és az ajánlattevők függetlensége vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

A kedvezményezett köteles a függetlenség követelményének a támogatási jogviszony teljes időtartama alatt megfelelni.

7.5. Melyek az Európai Unióval elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes Európai Unióval elszámolható költség típusok vonatkozásában vegye figyelembe a következő korlátozásokat:

Kölcségtípus	Maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható összköltségre vetítve (%)
Projekt előkészítés, tervezés (kivéve közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége)	7,00 %
Ingatlan vásárlás	2,00 %
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszermntesítés, földmunkák stb.)	2,00 %
Tartalék	10,00 %
Támogató szürkeinfrastruktúra fejlesztési költsége	20,00 %
Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek költsége	35,00 %
Kötelező szemléletformálás költsége	10,00 %, de minimum 5,00 %
	vetítési alapot képező költségre vetítve (fix %)
Százalékban meghatározott átalány	7,00 %

A Korm. rendelet 236. § (2) alapján az ingatlanvásárlás költség típusra – ha az meghaladná az Európai Unióval elszámolható összköltség 5%-át – a Kormány egyedi hozzájárulása esetén lehet átcsoportosítani.

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításakor kérjük, hogy figyeljen a következőre:

- a fenti táblázatban szereplő költség típusok közül azokat, amelyek relevánsak, a projekt költségvetésében önálló soron kell tervezni és elszámolni,
- az egyes költség típusok maximális mértékére vonatkozó százalékot két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk.

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás irányító hatóság általi befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költség típusokra megállapított összeg nem növekedhet.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását. A költségvetésnek meg kell felelnie a 7.3.1. fejezetben leírtaknak is.

7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan az Európai Unióval nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 7.3. pontban, különösen:

- értékcsökkenés;
- lízingszerződéssel összefüggő egyéb költségek: kamat, árfolyam-különbözet;
- általános rezsi költségek, kivéve az 7.3. pontban az VI. költségsor alatt megjelenő költségek;
- levonható adók és közterhek;
- jövedelem, illetve többletköltség kompenzáció;
- lízing díj;
- munkaköri alkalmassági vizsgálat díja.

Nem elszámolhatók továbbá az Elszámolási Útmutató 6.1. pontjában felsorolt költségek, úgymint:

- a levonható ÁFA;
- a kamattartozás-kiegyenlítés;
- a hitelkamat, kivéve a kamattartozás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás;
- a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzforgalmi költségek;
- a deviza-átváltási járulék;
- a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség;
- a bírságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e;
- a projektszámla fenntartási költsége az utolsó szállítói számla projektszámláról történő kifizetését követően;
- a jutalom, illetve az olyan jutalom jellegű kifizetés, amely mögött a teljesítés nem igazolható;
- a munkavégzésre irányuló jogviszony megszűnése vagy megszüntetése esetén a felmentési időre eső jövedelem, a szabadságmegváltás és a végkielégítés, azzal a kivétellel, hogy Belügyi Alapok esetén elszámolható költség;
- a rehabilitációs hozzájárulás.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a Korm. rendelet alapján **egyszerűsített** kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntéshez Döntés-előkészítő Bizottságot nem hív össze.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője **szakaszos elbírálással** dönt.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az "ÁÚF 21-27" 3. fejezetében találhatók.

8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Azok a támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, és az alábbi kritériumoknak:

1. Nem hiánypótlatható jogosultsági kritériumok

- A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- A támogatást igénylő a Felhívás 1. fejezetében meghatározott támogatást igénylők körébe tartozik, és nem tartozik ÁÚF 2. pontja szerinti kizáró okok hatálya alá.
- A támogatást igénylő által igényelt támogatási összeg megfelel a Felhívás 3. fejezetében meghatározott minimum és maximum igényelhető támogatási összegnek.

Mivel a fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótlathatóak, ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2. Hiánypótlatható jogosultsági szempontok

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a Felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.
- b) A támogatást igénylő a Felhívás 12. fejezetében szereplő összes dokumentumot csatolta.

A fenti jogosultsági kritériumok esetében egy alkalommal hiánypótlási felhívást küldünk, ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótlatható.

3. Tartalmi értékelési előfeltételek

A támogatási kérelmet elutasítjuk, ha a projektértékelési előfeltételek bármelyikének nem felel meg.

	Értékelési előfeltételek	Megfelelt	Megjegyzés
1	A támogatás igénylő korábbi projektjeinek megvalósítása során kedvezményezettel szemben megállapított szabálytalanságok kapcsán, a szakmai tervben bemutatásra került, hogyan előzi meg a korábbiakban történt szabálytalanságokat.	igen/nem	Kizáró kritérium
2	A fejlesztés illeszkedik a pályázati felhívás céljaihoz és a támogatást igénylő teljesítette vagy vállalja valamennyi pályázati felhívás szerinti előírás teljesítését.	igen/nem	Kizáró kritérium
3	A kettős finanszírozás esete nem áll fenn, és az erről szóló nyilatkozat megfelelően benyújtásra került.	igen/nem	Kizáró kritérium
4	A támogatást igénylő megismerte az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt jogokat, és a projekt tervezése során mérlegelte, hogy azok hogyan érintik a projekt megvalósítását. Vállalta továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltak betartását mind a projekt megvalósításának ideje, mind a fenntartási időszak alatt. Tudomásul veszi, hogy az adott elvárás teljesítését az irányító hatóság az adott időszakban vizsgálhatja. A benyújtott támogatási kérelem vizsgálata ⁵⁷ során a projekt kapcsán Alapjogi Chartát érintő jogsérelem gyanúja nem merült fel.	igen/nem	Kizáró kritérium
5	A kedvezményezett a Projektmegalapozó Tanulmányban bemutatta a Felhívás 2.4. alfejezetében szereplő elvárásokat a projekt „ne	igen/nem	Kizáró kritérium

⁵⁷ Az irányító hatóság a vizsgálatot elsősorban a hozzá hivatalosan beérkezett információk, illetve az Arachne Kockázatértékelő Eszköz alapjogokat érintő negatív információi alapján folytatja le.

	Értékelési előfeltételek	Megfelelt	Megjegyzés
	okozz jelentős kárt” (DNSH) elvnek történő megfelelésével kapcsolatban, valamint nyilatkozott arról, hogy a projektben a saját teljesítésére vonatkozóan betartja, míg vállalkozási szerződesei tekintetében ellenőrzi és érvényesíti a megvalósításra kerülő beavatkozások DNSH elvnek megfelelően történő végrehajtását.		
6	Bemutatásra került az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozása az útmutatóban részletezett szempontok szerint.	igen/nem	Kizáró kritérium
7	A támogatási kérelem kizárólag olyan támogatható tevékenységeket tartalmaz, amelyek nem állnak közvetlen kapcsolatban az indoklással ellátott véleményezési szakaszban álló kötelezettségszegési eljárással (kivéve, ha a projekt célja a folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárás megszüntetése). - CPR 73. cikk (2) i).	igen/nem	Kizáró kritérium
8	Közbeszerzési kötelezettség figyelembe vételre került. Amennyiben a támogatást igénylő a támogatási kérelemmel összefüggésben központi beszerző szerv által lefolytatott beszerzés kapcsán keretmegállapodáshoz kötelezően csatlakozott, vagy saját hatáskörben lefolytatott (feltételes) közbeszerzést, azok kapcsán a támogató tanúsítvány/utóellenőrzési jelentés rendelkezésre áll vagy közbeszerzési eljárás lefolytatása tervezett vagy nincs közbeszerzési kötelezettség a fejlesztéssel kapcsolatban.	igen/nem	Kizáró kritérium

	Értékelési előfeltételek	Megfelelt	Megjegyzés
9	A fejlesztés pénzügyi fenntarthatósága bemutatásra került	igen/nem	Kizáró kritérium
10	A környezeti hatásvizsgálati vagy átvilágítási vizsgálati kötelezettség figyelembe lett véve. Amennyiben a fejlesztés a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, abban az esetben a Támogatást igénylő vállalja az ezzel járó hatósági eljárás lefolytatását vagy a fejlesztés nem tartozik a Korm. rendelet hatálya alá.	igen/nem	Kizáró kritérium
11	A támogatást igénylő a minimális számú környezet-, természetvédelmi és esélyegyenlőségi horizontális vállalásokat megtette.	igen/nem	Kizáró kritérium

4. Tartalmi értékelési szempontok

	Értékelési szempont	Minősítés (adható pontszám)
1	Tervzsűri általi támogatottság	<div>3-nál több feltétel maradt teljesítés nélkül: 1 pont</div> <div>legfeljebb 3 feltétel maradt teljesítés nélkül: 10 pont</div> <div>feltételek nélküli vagy valamennyi feltétel igazoltan teljesült: 17 pont</div>
2	Zöldinfrastruktúra aránya	<div>A projektben a zöldinfrastruktúrát támogató szürkeinfrastruktúra költségének aránya a projekt összes elszámolható költségének 10-20% között van: 1 pont</div>

	Értékelési szempont	Minősítés (adható pontszám)
		<p>A projektben a zöldinfrastruktúrát támogató szürkeinfrastruktúra költségének aránya nem éri el a projekt összes elszámolható költségének 10%-át: 7 pont</p> <p>A projekt kizárólag zöldinfrastruktúra, illetve mérnökbiológiai módszerek alkalmazását tartalmazza: 15 pont</p>
3	A projekt megvalósítása és fenntartása partnerségben tervezett a NEB "Együtt" alapelv és a "Részvételi folyamat" illetve "Szakmai együttműködés" szervező/működési elveknek megfelelően	<p>Minden releváns érintett bemutatásra és bevonásra került a projekt tervezése során: 1 pont</p> <p>Minden releváns érintett bemutatásra és bevonásra került a projekt tervezése során és közösségi tervezés valósul meg: 5 pont</p> <p>Minden releváns érintett bemutatásra és bevonásra került a projekt tervezése során és közösségi tervezés valósul meg, valamint a fenntartásban a társadalmi közösség is részt vállal: 10 pont</p>
4	A projekt hozzájárulása az RCR95 (fejlesztéssel érintett zöldinfrastruktúrához hozzáférő lakosság) indikátorhoz	<p>Kevesebb, mint 1000 lakos: 1 pont</p> <p>1000-2000 közötti lakos: 2 pont</p> <p>2000-5000 közötti lakos: 4 pont</p> <p>Több, mint 5000 lakos: 6 pont</p>
5	A projekt hozzájárulása az RCO36 (fejlesztéssel érintett zöldinfrastruktúra terület) indikátorhoz	<p>Kevesebb, mint 500 m²: 1 pont</p> <p>500-2500 m² közötti: 2 pont</p> <p>2500-10 000 m² közötti: 4 pont</p> <p>Több, mint 10 000 m²: 6 pont</p>
6	Költséghatékonyság 1.: a projekt összes elszámolható költsége/fejlesztéssel érintett zöldinfrastruktúrához hozzáférő lakosságszám	<p>Több, mint 1 000 000 Ft/lakos: 0 pont</p> <p>500 000 - 1 000 000 Ft/lakos: 3 pont</p> <p>kevesebb, mint 500 000 Ft/lakos: 6 pont</p>
7	Költséghatékonyság 2.:	Több, mint 400 000 Ft/m ² : 0 pont

	Értékelési szempont	Minősítés (adható pontszám)	
	a projekt összes elszámolható költsége/fejlesztéssel érintett zöldinfrastruktúra terület	200 000 - 400 000 Ft/m ² :	3 pont
		Kevesebb, mint 200 000 Ft/m ² :	5 pont
8	A projekt által kezelni tervezett problémák igazolt előfordulási gyakorisága az elmúlt 15 évben (különösen vis major)	Nincs:	0 pont
		1-3 alkalommal:	3 pont
		Több, mint 3-szor:	5 pont
9	Projekt fókusz/komplexitása	A projekt 1 települési probléma megoldását, enyhítését célozza:	1 pont
		A projekt 2-3 települési probléma megoldását, enyhítését célozza:	3 pont
		A projekt 3-nál több települési probléma megoldását, enyhítését célozza:	6 pont
10	Ökológikus fenntartás vállalása	Nem jellemző:	0 pont
		1-3 intézkedés erejéig:	3 pont
		Több, mint 3 intézkedés pl. biológiai szűnyogirtás, hóddal való együttélés, extenzív vegetáció kezelés, holtfa alkalmazás...stb):	5 pont
11	Stratégiai alátámasztottság: EU és/vagy országos és/vagy települési stratégiákhoz való illeszkedés	Egy szintű:	1 pont
		Kétszintű:	2 pont
		Háromszintű:	3 pont
12	A 4 leghátrányosabb régióban valósul meg a projekt (Észak-Alföld, Dél-Alföld, Észak-Magyarország, Dél-Dunántúl)	nem:	0 pont
		igen:	5 pont
13	A projekt a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet értelmében Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett vagy jelentős munkanélküliséggel sújtott településen valósul meg.	Amennyiben a fejlesztés helyszíne a jogszabállyal nem érintett:	0 pont
		Amennyiben a fejlesztés helyszíne társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett vagy jelentős munkanélküliséggel sújtott település.:	3 pont
		Amennyiben mindkét fenti szempontnak megfelel a fejlesztés:	6 pont

	Értékelési szempont	Minősítés (adható pontszám)
14	Hálózatos jelleg, rendszerszemlélet megjelenése	A tervezett fejlesztés pontszerű beavatkozásokat tartalmaz: 0 pont
		A tervezett fejlesztés települési ZKI hálózati rendszer szerves részét képezi, illetve csatlakozást épít ki hozzá: 3 pont
		Vízgyűjtő szemlélet alkalmazása a tervezett fejlesztésben megjelenik: 5 pont

Az értékeléssel kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőket:

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 60 pontot az összesen adható 100 pontból.

Elbírálás módja

Az irányító hatóság jelen felhívás esetén **szakaszos elbírálást** alkalmaz, amely során legkésőbb a felhívásban rögzített szakasz zárását követően bocsátja tartalmi értékelésre a támogatási kérelmeket és az egy szakaszban beérkezett támogatási kérelmekről az értékelés során **elért pontszám sorrendjében hoz támogatási döntést**.

A felhívás keretösszegének/ elkülönített indikatív keretek kimerülésének határán, az azonos pontszámot elérő projektek esetében az irányító hatóság objektív szakmai szempontok alapján dönt, amely szempontok megjelennek a támogatói döntésben.

Amennyiben **az azonos pontszámot elérő projektek** esetében nincsenek olyan objektív szakmai szempontok, amelyek alapján a sorrend eldönthető, akkor a támogatási kérelmek beérkezésének sorrendje lesz a meghatározó.

A Korm. rendelet 93. § (1) bekezdés alapján „Az irányító hatóság a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló határidő vége előtt, a szakasz zárását követő naptól, a **felhívást felfüggesztheti vagy lezárhatja**, ha

- a) a felhívás keretösszege kimerül vagy annak kimerülése előre jelezhető vagy
- b) szakmailag indokolt.”

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 70 000 000 000 Ft, amelyből indikatív jelleggel 20 000 000 000 Ft kisprojektekre, 50 000 000 000 Ft nagyprojektekre kerül elkülönítésre.

kisprojektek

minimum: 100 000 000 Ft

maximum: 1 999 999 999 Ft

nagyprojektek

minimum: 2 000 000 000 Ft

maximum: 8 000 000 000 Ft

Amennyiben valamely elkülönített indikatív támogatási keret terhére benyújtott támogatási kérelmekben igényelt együttes támogatási összeg meghaladja bármelyik benyújtási szakasz végén a kiosztható elkülönített indikatív támogatási keretet és a másik elkülönített indikatív támogatási keret terhére benyújtott támogatási kérelmekben igényelt együttes támogatási összeg nem éri el a 100%-t, akkor a 100%-os keret és a ténylegesen igényelt támogatási összeg különbözete átcsoportosítható a túligényelt elkülönített indikatív támogatási kerethez a támogatói döntések meghozatalát megelőzően.

A Korm. rendelet 128. § alapján az irányító hatóság a forráshiány miatt elutasított támogatási kérelmekből tartaléklistát képezhet.

- Ha a felhívás keretében további támogatás megítélésére nyílik lehetőség, elsődlegesen a tartaléklistán szereplő támogatási kérelmek kaphatnak támogatást.
- Az irányító hatóság a tartaléklistát megszünteti, ha
 - a) a felhívás vonatkozásában nincs lehetőség további támogatás megítélésére, vagy
 - b) a tartaléklista elkészítésétől számított tizenkét hónap eltelt.
- Az irányító hatóság a tartaléklista megszüntetéséről haladéktalanul értesíti a tartaléklistán szereplő támogatást igénylőket.

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmazódás

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

Amennyiben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás, a csekély összegű támogatás, a mezőgazdasági csekély összegű támogatás és a csekély összegű közszolgáltatási támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig, támogatási összegig vagy finanszírozási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Nem releváns.

10. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy Ön - sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén - a tervezett projekt megvalósítására támogatási szerződést kössön. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a www.palyazat.gov.hu honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük.⁵⁸

Ön felelős azért, hogy – az (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek) személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő joggalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

10.2. További dokumentumok

A Felhívás elválaszthatatlan része az "ÁUF 21-27" dokumentum és az Elszámolási Útmutató, amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon a Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalon a Kapcsolódó dokumentumok között.

Az ÁUF és az Elszámolási Útmutató az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

⁵⁸ Az adatkezelés jogalapja az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
12. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

Elszámolási Útmutató

- I. Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről
- II. A kifizetési kérelemben benyújtandó, elszámolható költségek valódiságát igazoló, valamint a szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok – „Mátrix”
- III. A kifizetési kérelemben benyújtandó, az Európai Unióval alátámasztó dokumentumok hitelesítését szolgáló ellenőrzés szempontjai
- IV. Pályázati általános forgalmi adóról szóló útmutató

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal az Egységes Fejlesztéspolitikai Ügyfélszolgálatához a 06/1 896-0000 normál díjazású telefonszámon.

Elektronikus elérhetőségeinkről és a nyitvatartási időről részletes információt a www.palyazat.gov.hu oldalon a Kapcsolat menüpontban talál.

Kérjük, hogy a felhívással kapcsolatos közleményeket is kövesse nyomon a palyazat.gov.hu oldalon.

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

Kérjük, csatolja a kérelemhez az alábbiakat:

1. Konzorciumi megállapodás támogatási kérelem benyújtására – aláírt (amennyiben a támogatást igénylő konzorciumban pályázik). Sablon rendelkezésre áll a www.palyazat.gov.hu felületen.
2. Önkormányzatok esetében törzskönyvi kivonat/igazolás és releváns esetben a konzorciumi partnertől függően Közjegyző által hitelesített aláírási címpéldány hiteles másolata a támogatási szerződés aláírására és ellenjegyzésére jogosult személyekre vonatkozóan (konzorcium esetében minden tag vonatkozásában).
3. Támogatást igénylő nyilatkozata (sablon rendelkezésre áll a segédletek között, konzorcium

esetében minden tag vonatkozásában):

- hogy nem tartozik az ÁÚF szerinti **kizáró okok hatálya** alá,
 - hogy a projektjavaslat elszámolása tekintetében **nem áll fenn a kettős finanszírozás** lehetősége,
 - **Natura 2000 érintettségéről**, amennyiben a projekt keretében kivitelezés történik (várható-e, hogy a projekt érint vagy hatással van/lesz Natura 2000 hálózatra tartozó területekre).
4. Építési és Közlekedési Minisztérium nyilatkozata (<https://bejelento.beruhazas.gov.hu/> oldalon szükséges kezdeményezni a nyilatkozat kiállítását).
 5. DNSH nyilatkozat (sablon rendelkezésre áll a segédletek között, konzorcium esetében minden tag vonatkozásában).
 6. Alapjogi Charta nyilatkozat (sablon rendelkezésre áll a segédletek között, konzorcium esetében minden tag vonatkozásában).
 7. Összeférhetetlenségi nyilatkozat (sablon rendelkezésre áll a segédletek között, támogatást igénylő, konzorciumi tagonként).
 8. Likviditási terv, amennyiben azonnali előlegigényléssel kíván élni a támogatást igénylő (EPTK felületen szükséges benyújtani, konzorcium esetében minden tag vonatkozásában).
 9. Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság szakvéleménye (amennyiben a 2.3. fejezet alapján releváns).
 10. Együttműködési megállapodás (amennyiben releváns).
 11. Amennyiben a támogatást igénylő nem azonos a létesítmény jelenlegi vagy leendő üzemeltetőjével az üzemeltető nyilatkozata, amennyiben valamilyen hatás ér idegen tulajdonú, kezelésű területet, a területtulajdonos hozzájáruló nyilatkozata arról, hogy a tervezett beruházással egyetért (Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett Felhívásokhoz című dokumentum 7. fejezete szerint: <https://www.palyazatok.gov.hu/palyazatok/palyazati-dokumentaciok> oldalon a Széchenyi Terv Plusz „Pályázáshoz szükséges általános dokumentumok, útmutatók 2021-2027”-n belül).
 12. Önerő rendelkezésre állásáról szóló nyilatkozat (amennyiben releváns).

13/A. Szakmai dokumentumok I. csomag

A támogatási kérelemhez **minimálisan az alábbi szakmai dokumentumok csatolása szükséges** a projekt kiválasztási szempontoknak való megfelelésért értékeléséhez:

a) Projekt Megalapozó Tanulmány (PMT) és mellékletei a PMT útmutató szerinti struktúrában és tartalommal (PMT részeként vagy külön dokumentumban) digitálisan előállított, kereshető PDF formátumban:

- 1) **Koncepcióleírás**, amelyben a probléma(ák) meghatározását, a cél(ok), alcél(ok) megjelölését és a cél(ok), alcél(ok) érdekében tervezett műszaki beavatkozási tevékenységek/elemek és azok adatainak, paramétereinek a megadását várjuk el, ahol legalább egy célnak valamilyen csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos probléma kezelését kell jelentenie.
Valamint szükséges a projekt által létrehozott ZKI fejlesztés tervezett fenntartásának (beleértve az újonnan telepített növényzet megeredési kockázatainak kezelését) és a települési ZKI hálózatra való illeszkedésének a bemutatása is.
- 2) **Átnézeti és közel végleges részletes helyszínrajzok**, jelentős szintkülönbség esetén metszetrajzok a meglévő és a tervezett állapotról (a célterületek, a beavatkozási területek és a hatásterületek megjelölésével, a főbb tevékenységek megadásával).
- 3) **Előzetes tervezői költségbecslés** (a projekt előkészítettségének szintjén).
- 4) **Tanulmányterv, koncepcióterv** (A Magyar Építész Kamara tájépítészeti alkotásokra vonatkozó szabályzatának C.4. pontja alapján)⁵⁹, valamint egyéb szakhatósági eljárásokban

⁵⁹ https://mek.hu/FILES/CONT/47997/tervdok_ii_tajepiteszeti_alkotasok_mod_szab_20250101_.pdf

az elvi engedélyezési szintnek megfelelő szintű műszaki terv dokumentáció (pl. **elvi vízjogi engedélyezési tervek**). **Az engedélyek megléte nem elvárás.**

- 5) Elvi hozzájárulások, támogató nyilatkozatok, amennyiben rendelkezésre állnak.
- 6) **Fotódokumentáció:** A célterület és a beavatkozási területet, illetve releváns részterületeit bemutató fotódokumentáció, amely bemutatja a terület – projekt szempontjából releváns – jellemzőit. Továbbá fotódokumentációként szerepelhetnek vis major eseteket bemutató fényképek is (pl. víz általi károkozás, omlások, stb.) a beavatkozás indokoltságának alátámasztására.

b) Kitöltött PMT_MT útmutató mellékletek (Excel) az alábbi munkalapokkal:

1. munkalap: Fejlesztés szakmai előkészítettségének felmérése
2. munkalap: Költségtábla
3. munkalap: Kifizetési ütemterv
4. munkalap: Gantt diagram
5. munkalap: Közbeszerzési, beszerzési terv

c) További dokumentumok (PMT részeként vagy külön dokumentumban):

- 1) Szervezeti felépítést bemutató szervezeti ábra.
- 2) Projektmenedzsment szervezeti ábra.
- 3) Támogatást igénylő és a projektmenedzsment szervezet közötti hatályos megállapodás vagy annak tervezete (amennyiben a projektgazda és a projektmenedzsment szervezet nem azonos).
- 4) Kimutatás a beruházással érintett ingatlanokról, illetve azok tulajdonviszonyairól, valamint a terület igénybevétele tervezett módjáról (ingatlanvásárlás, kisajátítás, szolgalmi jog alapítás, stb.), per- és igénymentességéről, szolgalmi joggal való érintettségéről, az előkészítettség függvényében részletezve. Amennyiben az előkészítettségi szint nem teszi lehetővé fenti részletes kimutatás benyújtását, arról nyilatkozat csatolása szükséges indoklással.

d) I. Tervzsűri nyilatkozata

e) I. Tervzsűri által megadott feltételek kezelését bemutató nyilatkozat

13/B. Szakmai dokumentumok II. csomag

Amennyiben a felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások, illetve a 6.2. további szakmai elvárások a megvalósítás során fejezetek szerinti elvárások teljesülésének igazolásához rendelkezésre állnak az alábbi szükséges dokumentumok, akkor azokat a támogatási kérelemmel egyidőben kell benyújtani:

a) Megvalósíthatósági Tanulmány (MT) és mellékletei az MT útmutató szerinti struktúrában és tartalommal (MT részeként vagy külön dokumentumban) digitálisan előállított, kereshető PDF formátumban:

- 1) Annak igazolása, hogy a fejlesztés illeszkedik-e a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiához (amennyiben releváns).
- 2) A Települési Zöldinfrastruktúra-fejlesztési és Fenntartási Akciótervhez való illeszkedés igazolása (amennyiben releváns).
- 3) A településrendezési eszközökhöz és a településfejlesztési dokumentumokhoz, vagy a településtervhez való illeszkedés igazolása.
- 4) Meglévő biológiaiailag aktív felületek (növényállomány, vízfelületek), meglévő biológiai aktivitás érték, továbbá a tervezett állapot várható/becsült biológiai aktivitás értékének bemutatása.

- 5) A projekt tartalmától függően egyéb szükséges szakértői tanulmányok (kiegészítve a támogatási kérelem benyújtása előtti véleményezés során egyeztetettek szerint).
- 6) Tervezői költségbecslés.
- 7) **Engedélyezési terv** (A Magyar Építész Kamara tájépítészeti alkotásokra vonatkozó szabályzatának C.6. pontja alapján)⁶⁰, egyéb szakhatósági eljárásokban engedélyezési műszaki terv dokumentáció (pl. **vízjogi engedélyezési tervek**), engedélyezési eljárást nem igénylő esetben engedélyezési szintű műszaki tervdokumentáció.
- 8) A projekthez kapcsolódó, egyéb benyújtott vagy tervezett TOP Plusz vagy KEHOP Plusz projektek listája, releváns kapcsolódások bemutatásával (különösen csapadékvíz-gazdálkodás, közműfejlesztés, közlekedés tárgyában, a lehatárolás bemutatásával).

b) Kitöltött PMT_MT útmutató mellékletek (Excel) az alábbi munkalapokkal:

1. munkalap: Fejlesztés szakmai előkészítettségének felmérése
2. munkalap: Költség tábla
3. munkalap: Kifizetési ütemterv
4. munkalap: Gantt diagram
5. munkalap: Közbeszerzési, beszerzési terv

c) További dokumentumok (MT részeként vagy külön dokumentumban):

- 1) Szervezeti felépítést bemutató szervezeti ábra.
- 2) Projektmenedzsment szervezeti ábra.
- 3) Támogatást igénylő és a projektmenedzsment szervezet közötti hatályos megállapodás vagy annak tervezete (amennyiben a projektgazda és a projektmenedzsment szervezet nem azonos).
- 4) **Település zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási tervének kidolgozása** (felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások fejezet szerint – 20 ezer fős vagy annál nagyobb állandó lakosságszámú települések esetén kötelező).
- 5) **1 fő ZKI fenntarthatósági kérdésekben képzett munkatárs rendelkezésre állása** (felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások fejezet szerint).
- 6) **Illeszkedés a releváns települési jogszabályokhoz, tervekhez, stratégiákhoz** (felhívás 2.3. műszaki-szakmai elvárások fejezet szerint).
- 7) **Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat** (felhívás 2.4 horizontális követelmények fejezetben megadottak szerint).
- 8) **A „ne okozz jelentős kárt” – DNSH elv érvényesítésének bemutatása** (felhívás 2.4 horizontális követelmények fejezetben megadottak szerint).
- 9) **Kimutatás a beruházással érintett ingatlanokról**, illetve azok tulajdonviszonyairól, valamint a terület igénybevétele tervezett módjáról (ingatlanvásárlás, kisajátítás, szolgalmi jog alapítás, stb.), per- és igénymentességéről, szolgalmi joggal való érintettségéről, a projekt előkészítettségének függvényében részletezve.

d) Engedélyek

- 1) **Engedélyek, engedélyek meghosszabbítására irányuló kérelem, hatósági határozatok** (amennyiben releváns).
- 2) Építéssel rendelkező projektek esetében a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet előírásai szerint elkészített **előzetes vizsgálati dokumentáció/környezeti hatástanulmány**, továbbá az illetékes **hatóság nyilatkozata a projekt Natura 2000 érintettségéről, és a projekt várható hatásairól** a Natura 2000 hálózatra tartozó területek vonatkozásában,

⁶⁰ https://mek.hu/FILES/CONT/47997/tervdok_ii_tajepiteszeti_alkotasok_mod_szab_20250101_.pdf

valamint a projekt és a Natura 2000 területek helyét feltüntető térkép csatolása (amennyiben releváns).

e) II. Tervzsűri nyilatkozata

f) II. Tervzsűri által megadott feltételek kezelését bemutató nyilatkozat

14. Speciális esetben az alábbi dokumentumok benyújtása is kötelező

- a) Amennyiben rendelkezik lefolytatott közbeszerzéssel a projekt vonatkozásában, abban az esetben szükséges a Támogatást igénylő nyilatkozata a közbeszerzési eljárás KE és/vagy TED (amennyiben releváns) azonosítójával, valamint kérjük, hogy ebben az esetben csatolják a közbeszerzés Ajánlati felhívását, a műszaki dokumentációt és – ha rendelkezésre áll – a Korm. rendelet IX. fejezete szerinti közbeszerzés-jogi ellenőrzésről szóló támogató tartalmú nyilatkozatot.
- b) A Korm. rendelet 123. § (1) alapján a bruttó ötmilliárd forintot meghaladó Európai Unióval elszámolható összköltségű, építési beruházás megvalósítására irányuló projekt esetén a projektelem megvalósítására vonatkozó aláírt szerződés vagy keretmegállapodás benyújtása szükséges.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem benyújtásakor kell csatolni. A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá a támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az „ÁÚF 21-27” 3. pontja tartalmazza.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges:

- Konzorciumi megállapodás a megvalósításhoz – aláírt (amennyiben a támogatást igénylő konzorciumban pályázik). Sablon rendelkezésre áll a www.palyazat.gov.hu felületen.
- Kommunikációs terv (amennyiben releváns).

Feltételes támogatói döntés esetén, szükséges az előírt feltétel(ek) teljesülésének igazolása (amennyiben az(ok) a támogatási szerződés megkötésére irányult(ak)).

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

Felhívjuk figyelmét, hogy az alábbi dokumentumot az első kifizetési kérelem – az előleget is ideértve – benyújtásakor csatolni szükséges az Elszámolási Útmutató II. fejezetében megadottakon felül.

- Likviditási terv (az igénylőre vonatkozóan).

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése

Jelen beavatkozás forrásai a víziközművek éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, zöldinfrastruktúra révén megoldható problémáinak, valamint egyéb, klímaváltozás által súlyosbított, elsősorban az egyenetlen csapadékeloszlásból adódó, a településeknek visszatérő károkat okozó problémák megoldását,

csökkentését, a mindenképpen bekövetkező károk enyhítését támogatják természet alapú megoldásokkal.

A beruházások kialakítása nem korlátozódhat a víziközmű létesítmények helyszíneire, nyomvonalára az integrált vízgyűjtő gazdálkodás elveinek megfelelően. A zöldinfrastruktúra beruházások csak a szükséges minimális (a felhívásban meghatározott) mértékben érinthetik a víziközmű hálózat átalakítását, elsősorban annak tehermentesítése, valamint a klímaváltozásnak való ellenálló képessége növelése céljából. A beruházásokkal szemben alapelvárás, hogy jelentős mértékű, valós problémát kezeljenek, járuljanak hozzá a víziközmű rendszer hatékonyabb működtetéséhez (csökkentve annak csapadék terhelését) és/vagy vízgazdálkodási, eróziós és egyéb jelentős környezeti problémák enyhítéséhez, használják ki maximálisan a zöld-kék infrastruktúra, valamint a természet alapú megoldások nyújtotta lehetőségeket.

A beruházásokba további, az éghajlatváltozás hatásait kezelő, ill. annak betudható károk elhárításában részt vállaló és ökoszisztéma szolgáltatásokat nyújtó zöld-kék elemek is integrálhatóak.

A zöldinfrastruktúrák részei a kékinfrastruktúra elemek, amelyek kölcsönös függőségi viszonyban vannak a vízgazdálkodási és víziközmű szektorok szürke infrastruktúráival. A zöldinfrastruktúra beruházások csak a szükséges minimális (a felhívásban meghatározott) mértékben tartalmazhatnak szürkeinfrastruktúra kialakítást/átalakítást.

A beruházások előkészítéséhez szükséges a beruházási helyszín teljes körű ismerete (pl. lefolyási térképek a csapadékvíz, felszíni és felszín alatti vizeket is beleértve; klimatikus, domborzati és közműviszonyok ismerete; együttműködési lehetőségek a környező mezőgazdasági területek tulajdonosaival és az érintett közösségekkel, stb.).

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok, stratégiai dokumentumok

1. Ágazati Stratégiák

- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
- Nemzeti Biológiai Sokféleség Stratégia 2030
- Nemzeti Vízstratégia
- Nemzeti Környezetvédelmi Program 5.
- Nemzeti Energiastratégia 2030
- Nemzeti Katasztrófakockázati Jelentés 2023
- Integrált Településfejlesztési Stratégia
- Fenntartható Városfejlesztési Stratégia
- Települési Vízkárelhárítási Terv
- Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv
- Zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási akcióterv

2. Közösségi szabályok

- Az Európai Parlament és a Tanács 2021/1060 rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatási és Vízügyeszközeire vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról.

3. Törvények

- 2011. évi CXCV törvény az államháztartásról
- 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2000. évi C. törvény a számvitelről
- 2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
- 2015. évi CXLIII. törvény a közbeszerzésekről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról
- 2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról
- 2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról
- 1996. évi LVIII. törvény a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról

4. Kormányrendeletek

- 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
- 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről
- 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
- 60/2014. (III. 6.) Korm. rendelet a támogatásból megvalósuló fejlesztések központi monitoringjáról és nyilvántartásáról
- 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről
- 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK)
- 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól
- 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről
- 93/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet módosításáról
- 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vízellátási rendszerek fenntartására vonatkozó feladatokról
- 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
- 313/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az Építésügyi Dokumentációs és Információs Központról, valamint az Országos Építésügyi Nyilvántartásról
- 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól
- 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról
- 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

- 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
- 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről

5. Miniszteri rendeletek

- 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet az árvíz- és belvízvédekezésről
- 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről
- 41/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról
- 30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról
- 18/2003 (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról

13.3. További mellékletek

- Zöldinfrastruktúra útmutató - Segédlet zöldinfrastruktúra fejlesztések tervezéséhez, megvalósításához⁶¹
- Új Európai Bauhaus útmutató⁶²
- Projekt Megalapozó Tanulmány útmutató
- Megvalósíthatósági Tanulmány útmutató
- Zöld-szürke műszaki elemek segédlet
- Tervzsűri eljárásrend – Bírálati lap melléklettel
- Új Európai Bauhaus (NEB) kiadvány pályázók számára⁶³
- Konzorciumi Együtműködési megállapodás sablonok
- Nyilatkozat sablon (kizáró okok, kettős finanszírozás, NATURA 2000 érintettség)
- DNSH nyilatkozat sablon
- Alapjogi Charta nyilatkozat sablon
- Összeférhetlenségi nyilatkozat sablon
- Költségvetés rögzítési segédlet

13.4. Fogalomjegyzék

Zöldinfrastruktúra⁶⁴: természeti és természetközeli területek, valamint egyéb növényzettel fedett és ökológiai funkciót betöltő területek (beleértve a vízi ökoszisztémákat is) stratégiaileg megtervezett hálózata, amelyet úgy terveztek és irányítanak, hogy széleskörű ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására legyenek képesek⁶⁵.

Zöldinfrastruktúra elemek: Minden olyan elem amely ökoszisztéma-szolgáltatást képes nyújtani, azaz a zöldfelületek („zöld” elemek) és vízfelületek („kék” elemek). A települési zöldinfrastruktúra kiegészítheti vagy esetenként kiválthatja a műszaki, azaz „szürke” infrastruktúra-elemeket. A

⁶¹ <https://www.palyazat.gov.hu/palyazatok/palyazati-dokumentaciok> oldalon a Széchenyi Terv Plusz „Pályázáshoz szükséges általános dokumentumok, útmutatók 2021-2027”-n belül

⁶² <https://www.palyazat.gov.hu/palyazatok/palyazati-dokumentaciok> oldalon a Széchenyi Terv Plusz „Pályázáshoz szükséges általános dokumentumok, útmutatók 2021-2027”-n belül

⁶³ <https://interreg-rohu.eu/hu/uj-europai-bauhaus-utmutato-a-palyazok-szamara-a-kezdemenyezeshez-valo-csatlakozas-lehetosegeirol/>

⁶⁴ A kézikönyv esetében a zöldinfrastruktúra, az Európai Unióban elfogadott definíció alapján, a kék (vízi ökoszisztémákat jelentő) elemeket is magába foglalja.

⁶⁵ European Commission: Green Infrastructure (GI) – Enhancing Europe's Natural Capital

zöldinfrastruktúra – akárcsak más infrastruktúrák – anyagok és energiák áramlását és az ezekkel való ellátást biztosító hálózatként működik.

Települési zöldinfrastruktúra elem: a települési zöldinfrastruktúra szerkezetét adó

a) vonalas vagy foltszerű, zöldfelülettel vagy vízfelülettel borított, ökoszisztéma szolgáltatást nyújtó területek, különösen a fasor, közkert, közpark, magánkertek, vízfolyás és állóvíz, valamint

b) egyéb, a településterv zöldinfrastruktúra munkarésében meghatározott, településszerkezeti jelentőségű zöldfelületek, amelyek együttesen alkotják a települési zöldinfrastruktúrát.⁶⁶

Természeti erőforrások, természeti tőke: magában foglalja a geológiai erőforrásokat, a talajt, a levegőt, a vizet és minden élőlényt⁶⁷. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) Millenniumi Ökoszisztéma-értékelése tovább bővítette ezt a megközelítést az ökoszisztéma-szolgáltatások (ES) kifejezéssel, hogy leírja azokat az előnyöket, amelyeket az emberek az ökoszisztémák összetett folyamataiból, például a víztisztításból, a beporzásból vagy a stresszoldásból nyerhetnek.⁶⁸

Szürkeinfrastruktúra: szürkeinfrastruktúra alatt az anyag, energia vagy információ továbbítását, tárolását vagy felhasználását segítő, valamint a szállítást és közlekedést biztosító épített, művi infrastruktúraelemek összességét értjük.⁶⁹

Zöldinfrastruktúrát támogató szürkeinfrastruktúra elem: a települési zöldinfrastruktúra részét képező épített, művi elem – ideértve különösen a tájépítészeti alkotás közlekedési felületeit, világítóberendezéseit, öntöző- és burkolt vízvezetőrendszerét –, amely a zöldinfrastruktúra működését, fenntartását segíti elő.⁷⁰

Ökoszisztéma-szolgáltatások: az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk 6. pontja szerint azok a javak (termékek és szolgáltatások), amelyeket az ökológiai rendszer természetes vagy átalakított formájában nyújt, növelve a társadalom és a tagjainak jólétét.⁷¹ Négy fő csoportja az ellátó (élethez szükséges) szolgáltatások, a szabályozó (éghajlati elemeket módosító) szolgáltatások, a kulturális (testi-lelki jólétet segítő) szolgáltatások és a támogató (az ökoszisztéma életképességét megőrző, építő) szolgáltatások.

Természetalapú megoldások (TAM): A természetes vagy módosított szárazföldi, édesvízi, part menti és tengeri ökoszisztémák védelmére, megőrzésére, helyreállítására, fenntartható használatára és kezelésére irányuló intézkedések, amelyek hatékonyan és alkalmazkodóan kezelik a társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásokat, miközben egyidejűleg az emberi jólét, az ökoszisztéma-szolgáltatások, az ellenálló képesség és a biológiai sokféleség előnyeit biztosítják. (UNEA6EA.5/Res.5) Az TAM végrehajtásának négy fő célja (Európai Bizottság, 2015):

- az urbanizáció fenntarthatóságának növelése;
- a leromlott ökoszisztémák helyreállítása;
- hozzájárulás az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz és annak mérsékléséhez;
- a kockázatkezelés és az ellenállóképesség javítása.

Zöldfelület: Minden olyan terület, amelyet növényzet borít. Gyep és cserjeszinten a borítottság akkor teljes, ha az egyedek kitöltik a közöttük lévő, rendelkezésre álló életteret. Fák törzsének közvetlen közelében – ahol a gyep és cserjeszint életfeltételei nem adóttak- a zöldfelület méretét a nem leburkolt gyökérzóna adja.

Zöldterület: A település beépítésre nem szánt területeinek speciális egysége. Ide tartoznak a településrendezési tervek által kiszabályozott városi parkok, közparkok, közkertek, fásított közterek maximum 3% beépíthetőséggel.

⁶⁶ 282/2024. (IX. 30.) Korm. Rendelet alapján

⁶⁷ Natural Capital Forum, 2017

⁶⁸ SRSP OUTPUT2

⁶⁹ 282/2024. (IX. 30.) Korm. Rendelet alapján

⁷⁰ 282/2024. (IX. 30.) Korm. Rendelet alapján

⁷¹ a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 2. § (2) d)